

SLOVENSKI NAROD.

Plačuje vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po ulici, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez izločene vplačilne naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 6, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljajo naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vlijudo vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja v Ljubljani na dom dostavljen: Vse leto .. K 24.— | Četrt leta .. K 6.— | Pol leta .. „ 12.— | En mesec .. „ 2.—

V upravnistvu prejemati na mesec K 1.90.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja: Vse leto .. K 25.— | Četrt leta .. K 6.50 | Pol leta .. „ 13.— | En mesec .. „ 2.30

Za Nemčijo vse leto 28 K. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naročba se lahko z vsakim dnevom, a hkrati se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Govor dr. Ivana Tavčarja v poslanski zbornici dne 27. junija.

Visoka zbornica!

Pri predstavitvi novega ministrstva je visoka zbornica opustila takorekoč običajno veliko debato, ker so voditelji strank navedli na to, da pri obravnavanju budgetnega provizorija itak pride do te debate. Vzpodbujen s tem si usojam kot svobodomiseln jugoslovanski zastopnik na novo ministrstvo barona Becka in na njegovo vladno izjavo podati nekaj opomb in razmotritvanj. Prijatelji tega ministrstva ga imenujejo ministrstvo koncentracije, kakor so svoj čas imenovali ministrstvo Leona Gambetta veliko ministrstvo. Če po pravici, pokaže prihodnost! Takih koncentracijskih ministrstev smo v Avstriji že imeli. Po navadi

so bila podobna znameniti vpregi v Ilici, kjer jo po razorani poti stežka vlečejo naprej. En jarem vleče sem, drugi tja. Naposled pa ostanejo kola v blatu ali se zvrnejo — koncentracija se je izživela!

Velikim idejam, pa tako koncentracijsko ministrstvo ni dostopno. Iz različnih elementov sestavljeno ne pozna večje skrbi, nego da dneve svojega bednega življenja podaljša kar največ mogoče. (Pritrjevanje)

Osebito svobodomiseln in napol svobodomiseln član takega ministrstva postanejo neodločni in apatični in to je gotovo dejstvo, da pod takim ministrstvom najbolj uspeva reakcija. Ministrstvo koncentracije se le prerado izprevrže v ministrstvo neznačajnosti. Mene bi pa le veselilo, če bi barona Becka in njegove ministrske kolege doletela boljša usoda!

Z jugoslovanskega stališča je na novem ministrstvu najznačilnejše pač dejstvo, da se je število ministrov-rojakov povečalo za enega, in sicer za častivredno osebo gospoda posl. Pradeja, ki je one člane te visoke zbornice, ki sede tukaj že izza poslednje splošne volitve, opozoril nase s tem, da je pri debati o narodnostnih vprašanjih delal strupene medklice, ki bi bili prav tako lahko prišli iz ust kakega Vsenemca!

Ta vročekrvni gospod je sedaj postal nemški minister-rojak, ne da bi vedeli, kateri nujni povodi so povzročili njegov postanek.

Čisto avstrijska naprava ministrov-rojakov se je — četudi v skromnih razmerah — gotovo obnesla. Naloga teh ministrov pa more biti edino le ta, da se v tej državi, kjer morajo živeti med seboj različne narodnosti, da onim manjšim narodom, ki so si iz njih kože doslej Nemci rezali ščite, neko varstvo in se tako ustvari nadzorstvo, da se ta ljudstva

vsaj nekoliko morejo udeleževati one enakopravnosti, ki jim jo ustava na papirju tako lepo zajamčuje.

Čemu je Nemcem treba ministrarjaka, je težko uvideti, ker so v tej državi že od nekdaj sedeli pri polnih loncih mesa in tudi danes sede pri takih prenapoljenih loncih. (Medklici.)

Naloga tega nemškega ministra ne mora biti zatorej ta, da bi varoval pravice svojega naroda, ki se jih itak nihče ne dotika; naloga tega ministra bo osobito ta, da še bolj ograniči one skromne drobtinice, ki slovenskim narodom padajo z državne mize in še bolj pospeši nemški tek po tuji lasti, kateri tek je že itak zadosti živahen. (Tako je!)

Seveda pa moram priznati, da naloga nemškega ministra-rojaka danes ni več tako lahka kakor nekdaj, ko so pečeni golobje iz tujih golobjakov Nemcem takorekoč sami od sebe leteli v usta.

V kabinetu namreč sedita še dva druga ministra-rojaka, to sta gospoda dr. Pacák in grof Dzieduszycki, ki se od gospoda Pradeja ne bosta kar meni nič tebi nič dala poiziti kot desert! V Galiciji Nemci itak nimajo opraviti ničesar več, nasprotno: radi bi jo od države popolnoma odločili.

Grof Dzieduszycki bo zatorej lahko živel najbolj mirne dneve, dokler ni rusinskega ministra-rojaka, in gospod Prade se bo komaj zavedal, da mu je v osebi poljskega Atenca nastal minister-rojak, ministrski kolega.

Drugačne pa bodo razmere z dr. Pacákom, češkim ministrom-rojakom.

Zatorej mislim, da lahko nastanejo fricije, kajti v deželah češke krone je povsod zadosti nasprotstev in sovražnosti.

Oba ministra-rojaka bosta drug drugega ostro opazovala, iz borilne pozicije takorekoč ne bosta nikoli prišla, tuintam bosta celo znabiti z

bojno opravo nekoliko porožljala, toda do udarcev med njima pa ne bo nikoli prišlo, ker ekscelenci Pacák in Prade pač dobro vesta, da bi potem neka tretja oseba, baron Beck, na bojišču obležal mrtev.

Na čeških poljih bode torej gospodu Pradeju komaj cvetelo mnogo lavorik in prav kmalu bi zašel v nepriliko s svojimi rojaki, če bi si za poslovanje ne bil izbral drugega, srečnejšega torišča.

Mnogo so že pisali o tem, da je ekscelencia nemški minister-rojak odločen stavec in da si Nemci od njegove eneržije lahko obetajo najlepše sadove.

Nemški časopisi so ponosno podarjali, da te eneržije že prav iz početka ni bilo moči krotiti in da si je gospod Prade, še predno so mu uradne prostore uradno odkazali, etaliral svoj ministrski hotel takoj tukaj v parlamentu.

Nemški minister-rojak se bo hotel izkazovati tudi v bodoče.

Pacáku in Dzieduszyckemu bo komaj mogel kaj vzeti in da bi bilo samo na teh obeh, bi se moral njega ekscelencia prav kmalu kot obrabljjen in nepopularen mož umakniti k svojim rentam v Liberce.

Da se izogne tej žalostni eventualnosti, si je nemški minister-rojak izbral torišče, kjer namerava pobiti cele hekatombe, kjer upa, da si pridobi pri svojih rojakih časti in slave.

Že smo se čuli, da si je njega ekscelencia dal inštalirati poseben generalni štab za takozvane planinske dežele, da se strahovlada lahko prične vsak trenutek. Jugoslovani bodo torej objekt, na katerem naj se pred vsem poizkusi energična roka nemškega ministra-rojaka.

Delo ne bo težko; kar si bo izmislil gospod Prade, to bosta go-

spoda Klein in Derschatta ljubeznivo in vdano podpirala.

Danes lahko mirno trdimo, da so nas Slovence izročili v roke nemških ministrov Kleina, Pradeja in Derschatte. In gotovo se za nas ne bo izteklo dosti boljše nego glavaču, če ga napade množica požrešnih kitov. Dalje berite v Brehmu.

Vse bodo iztrgali iz nas, kar se da z ostrimi zobmi iztrgati. Jugoslovani bodo prva in edina žrtev najnovejše ministrske koncentracije v Avstriji.

To dejstvo se ne da utajiti, stroške koncentracije bomo plačali, one koncentracije, ki je nastala pri popolnem ignoriranju in bagateliziranju slovenskega in hrvatskega naroda.

Stari slabi dnevi bodo zopet nastopili. Za imenovanjem vsakega finančnega paznika bo njega ekscelencia nemški minister-rojak okrog volal in za vsak slovenski sodni zapisnik bomo morali imeti z njega ekscelenco justičnim ministrom krvav ravs in kavs, kakor ravno zdaj na Koroškem.

Pri javnih nameščenjih se bo, kakor se je deloma že zdaj godilo, uveljavil princip, da imajo prosilci nemškega mišljenja na vsak način prednost.

Dejal sem, da se je to deloma že zdaj godilo. Zgodilo se je to pri justični upravi, kjer se je kot princip uveljavila nesmisel, da je višje deželno sodišče Gradec in okrožni sodišči Maribor in Celje kakor tudi deželno sodišče Celovec nemško posestno stanje. Akoravno je okoliš višjega deželnega sodišča za dobro polovico, imenovani trije sodni okoliši pa večinoma ali vsaj precej slovenski, vendar jih štejejo k nemškemu posestnemu stanju, ker se nahaja sedež sodišč slučajno v nemškem mestu ali v takem, ki hoče biti nemško.

Pri nameščenju funkcionarjev na imenovanih so-

LISTEK.

Romanje k Sv. Krvi.

Vsako leto je prvo nedeljo po križevem tednu pri Sv. Krvi na Italijanskem veliki shod, katerega se udeležujejo večinoma Slovenci, ne le iz bližnjih krajev, nego tudi iz Kranjske in Koroške ter celo iz Štajerske.

Sv. Kri leži osem ur hoda od Vidma (Udine) v jako visokem hribovju. Razgled od Sv. Krvi je lep in lepja je tudi okolica, ali ljudje, ki jih imenuje „Slovenec“ zavedne in vrle može in častivredne žene, ne romajo k Sv. Krvi zaradi lepote teh krajev, marveč da so deležni odpustkov, kar nese sv. cerkvi mnogo krivičnega dobička in pa da vidijo, kako da se pri Sv. Krvi hudiča izganja ali pa ga dajo izgnati iz sebe.

Mnogo sem že čul o tem, kako pri Sv. Krvi hudiča izganjajo. Ljudstvo pripoveduje o tem marsikaj in ker sem pri tem imel vedno vtisk, da se godi pri Sv. Krvi veličanska duhovska sleparija, sem se dogovoril z dvema drugima gospodoma, tudi nevernima Tomažema v tej stvari, da se letos na svoje oči prepričamo, kako pri Sv. Krvi hudiča izganjajo.

Odpeljali smo se v Videm, od tam pa s parnim tramvajem kakih 30 km do St. Daniela, kamor smo dospeli v dobri uri. Od tod smo se peljali z vozom čez Tagliamento do Klazeta (Clausetto), katera, kakih 1500 prebivalcev broječa vas leži čisto blizu Sv. Krvi. Prebivalci Klazeta so večinoma zidarji, ki so skoro vsi v tujini na delu, ženske pa izdelujejo doma škapulirje, molke in druge take prepotrebne reči, s katerimi delajo prav dobro, kupčijo.

Dne 26. majnika ob 2. uri popoldne smo dospeli k cerkvi Sv. Krvi. Nekaj romarjev je že bilo v cerkvi in tamonjši „božji namestnik“, debel možiček, je že razvijal svojo delavnost. Pred seboj je imel mizo z veliko miznico, na mizi pa knjigo, podobno oni, ki jo ima gledališki biagajnik in iz katere trga zarezane liste ter si pridržuje kontrolne kupone. Na listkih, ki jih je izdajal debeli božji namestnik od Sv. Krvi, je bilo zapisano, za koga se bo brala maša. Duhovnik zapiše samo ime dotičnega, odtrga listek in ga da romarju ter kasira za ta silni napor od vsakega romarja štiri srebrne lire.

To je trajalo do 9. ure zvečer. Tolsti duhovnik je delal hitro, kar se je dalo, da mu je kar pot tekkel po

obrazu. Najbrže je izgubil nekaj kilogramov svoje blagoslovljene masti. Maš je bilo toliko plačan, da bi jih dva duhovnika še v dveh letih ne mogla opraviti. Italijani so nam smehljaje pravili, da je prišel pred par leti k Sv. Krvi neki gospod s Kranjskega, ki je bil tako pobožen in neumen, da je odšel sam kar v zlatu 6000 lir za maše.

Ob 4. popoldne je dospela k Sv. Krvi ob pritkavanju in zvonenju velika procesija romarjev s križi in banderi. Ko so prišli do stopnic, ki jih je kakih 40, so se vrgli na kolena in začeli prepevati litanije. Klečose se potem plazili po stopnicah čez pokopališče v cerkev in okoli altarja, v čigar tabernakelnu se hrani „sveta kri“. Vodja romarjev, star lenuh, ki je bil že tridesetkrat pri Sv. Krvi in uživa vsled tega pri pobožnih romarjih veliko spoštovanja in zaupanja, dasi je znan slepar, je pred altarjem opravil dolgo molitev. V tej molitvi imenuje z imeni one, ki so mu za to kaj dali. Po končani molitvi je mož stopil pred veliki altar ter rekel:

„Gospod fajmošter s Sv. Gore so mi dali to pravico, da sme vsak romar, ki je z menoj romal, jutri zjutraj pred prvo mašo iti k sv. obhajilu, četudi ni bil tu pri spovedi.“

Lahko si je misliti, kako smo strmeli, čuvši to oznanilo. Ali so se duhovniki že tako polenili, da še spovedovati več nečejo in dajo starim šnopsarjem oblast, grehe odpuščati?

Ko je rečeni stavec kot duhovski prokurist naznanil ljudem, da smejo k obhajilu, ne da bi bili pri spovedi, jim torej kar en gros odpustil grehe, je šel iz cerkve v gostilno in naročil liter vina, šunke in pečenko ter se tako dobro okrepčal po svojem trudapolnem „delu“.

Kmalu se je mož zopet prikazal pri cerkvi in prežal, kje bo kaj za služka z izganjanjem hudiča. Ni čakal dolgo in že ga je poklical neki romar na pomoč.

„Kaj je?“

„Pridite pomagat; moja sestra je obsedena in neče iti v cerkev.“

„Kar za cerkev jo peljite. Pridem koj in kmalu bo dobra.“

Starec gre po križ v cerkev. S križem se postavi pred dotično žensko, kateri se je videlo, da je umobolna, in začne ves divji mahati s križem nad njeno glavo, kakor bi jo hotel po glavi udariti. Ženska se prestraši in začne vpiti, a mahanje s križem se nadaljuje, dokler se ženska ne pokori, to je, dokler ne prime in ne poljubi križa. Ko so jo nehali straho-

vati, je šla tudi v cerkev in — hoo — hoo! — hudič je bil izgnan.

Izganjalec hudiča je med to ceremonijo govoril vsakovrstne nerazumljive besede, kar je neumnemu ljudstvu seveda silno imponiralo. Ženska, iz katere so hudiča izgnali, je bila Ljubljanka. Hudič je šel iz ženske, izganjalec pa je dobil za svoje delo kak petak.

Videli smo potem, ko sta dve ženski pripeljali kakega 23 let starega mladeniča. Ta je bil bolan na živcih in se je branil iti v cerkev. S silo so ga slednjič vendar spravili v zakristijo. Tudi iz tega mladeniča so spretno izgnali hudiča. To pot pa ni bil stari šnopsar izganjalec; župnik sam je lastnoročno hudiča izgnal. Molitve je nad mladeničem in mu dal steklenico neke posebno blagoslovljene vode, svetih podob, molek in več takih reči, seveda ne za „božji lon“, nego za lepo zvoneče srebrne lire. Ženske so mladeniča silile, da je poljubljaj te stvari, vmes pa so mu vlivale v usta blagoslovljeno vodo, ki jim jo je bil župnik prodal. Hudič, ki je obsedel tega mladeniča, je moral biti eden izmed krotkih, kajti mladenič se je kmalu pomiril in poljubil križ. Ženske pa so zapele: „Slava župniku, izgnal je hudiča in fanta rešil.“

dišjih in sploh pri sodiščih na Spodnjem Štajerskem in Koroškem je justična uprava zagrešila krvave grehe na slovenskem narodu, kajti drugače bi ne moglo priti do tega, da sta med višjimi dež. sodnimi svetniki v Gradcu dva svetnika, ki bi jih lahko šteli k takojmenovanim sramežljivim Slovencem.

Še žalostneje so razmere v Mariboru, Celju ali v Celovcu, kamor se kak Slovenec kot svetnik sploh nikoli ne imenuje. Kljub zakonu, da ima vsak državljani enako pravico, da je udeležen pri oddajanju služb, so v tem oziru Slovenci, zlasti kolikor prideta Štajerska in Koroška pošte, popolnoma brezpravnih in prodani samovolji katerije napihne-nih nemških birokratov. Tako je bilo doslej.

Ako se pa od zdaj naprej postavi za višje deželno sodišče v Gradcu še nemški minister-rojak, bomo kmalu doživeli, da bo prišlo v justični službi do veljave načela, da se je moči ozirati na Slovence le pri oddajanju služb sodnih slug, seveda, če se zanje ne potegujejo kaki do-služeni podčastniki.

Da bo tudi njega ekselencija gos-pod železniški minister v svojem resortu upeljal dotično gospodarstvo, ni treba posebej omenjati.

Ne pretiravam. Prišlo bo tako! V opravičbo obeh ministrov moram vendar navesti, da ne bi mogla drugače ravnati. Člana sta stran-karske zveze, ki se je že od nekdanj, ne da bi stvar pošte-no in objektivno preizkusila, odlikovala po temnem in sle-pem sovraštvu proti sloven-skemu narodu.

Ta stranka, katere alpski tip je utelešen v osebi celjskega poslanca, ki ima in rebus slovenicis vedno prvo besedo, ki je pa na tem polju analfabet prve vrste, zanikava opravičenost obstoja slovenskega naroda in zanikava obstoj slovenskega jezika sploh. Iz tega zanikanja sledi zani-kanje vsake druge, še tako majhne pravice slovenskega naroda. In če enkrat, gospoda moja, taki možje sto-pijo v kabinet, je popolnoma nemo-goče zanje, da bi zatajili načela svoje stranke, ker bi jih sicer njih lastna stranka vrgla takoj čez krov. To je popolnoma nemogoče in izključeno. Ako hočeta ekselenci Prade in Der-schatta ostati ministra, ne preostaja jima drugega, kot da neusmiljena na-čela svoje stranke popolnoma v me-so vžgata slovenskemu narodu. In zato pravim po pravici: žalostni per-spektivi se bližamo in pravico imamo, da gledate tega povzdig-nemo svoj glas.

No, gospoda moja, javno moram priznati, da so se na jugu, ko je bila znana najnovejša ministrska koncen-tracija, takoj čuli glasovi nevolje in ta javna nevolja se je brez izjeme obrnila proti onemu, ki je pripomo-

gela, kakršna sta volilna re-forma in rešitev ogrskega pro-blema. S tem se zahteva nekaj ne-mogočega in če se ne bo vse zrušilo, predno bo rešen ta ali oni problem, potem zadene odgovornost one, ki so ta od starosti prepereli parlament po-skusili, če prenese to otežitev.

Koncentracijsko ministrstvo je sedaj prevzelo Gautschevo volilno reformo kot dediščino po knezu Hohen-loheju. Ta dedni nastop se je izvršil sine beneficio inventarii na podlagi nepogojne dedne izjave. Z eno be-sedo: Baron Beck še danes ne ve, če je prevzel aktivno ali pasivno zapuščino. Stališče ta-kega dediča je vedno fatalno, vse-kako pa jako negotovo in največkrat zelo riskantno.

Predvsem bi pa rad omenil še nekaj. Odkar se je baron Gautsch tako slavno prelevil, se je vse Av-strije polastila neka pijanost volilne reforme. Volilna reforma je pa pro-blem kakor vsak drugi. Treba jo je natanko premotriti, preizkusiti in pri-pustiti se mora — to poudarjam na prvem mestu — najsvobodnejši raz-govor.

Od vsega tega pri nas ni čutiti ničesar in najbolj značilna prikazen pri posvetovanju o volilni reformi je znabiti ravno okolnost, da se za splošno, tajno in enako vo-lilno pravico navdušujejo možje, ki so v srcu najhujši sovražniki tega volilnega si-stema.

Konstatirati je treba dejstvo, da je pri posvetovanju o volilni reformi... (Poslanec dr. Heilingner: Ljudska volja je to!) To bomo videli; taka volilna reforma, kakršna je zvarjena sedaj, prav gotovo ne! (Poslanec dr. Schalk: To je samo gosp. Heilingnerja façon de parler.) Znabiti da je nemški narod za tako volilno re-formo. (Medklic.) Toda za to pa pre-zamem jamstvo, da za to volilno reformo, kakršno so zvarili sedaj, slo-venskega naroda ni dobiti. (Poslanec dr. Heilingner: Tudi najnižjim slo-jem se dostop k parlamentu ne sme braniti). Resnično, o tem bom še go-voril. (Predsednik pozvoni.)

Pri volilni reformi uganjajo mnogo hinavščine, hinavščine in terorizma. In prav odkrito priznam, vkljub med-klicem gosp. dr. Heilingnerja, da se za to ne brigam in da si kot mož prisvajam svobodo, imeti in zagovar-jati v tej zadevi svoje lastno nazi-ranje. Zapričel je hinavščino baron Gautsch sam, ki je iz-početka — kako nečuveno — preklinjal splošno volilno pravico, da jo je nekaj mese-cev pozneje blagoslavljal. (Pritrjevanje.) Obenem je pa mož predložil volilno reformo za vojvo-dino Kranjsko, ki je pa bila na-ravnost absurdna in ki je imela naravnost tendenco, da meščanstvu po mestih dá manjše zastopstvo, nego 90

Apeliram na gospoda mi-nistra-rojaka Pacáka, kakor tudi na gospoda trgovskega ministra Fořta — grof Dziedu-szycki mi je hladen in takorekoč prekamnit, na njega se ne upam obračati — naj bi se odslej, ko sta dospela v bližino prestola, vedno spominjala slabih na jugu države, onih slabih, ki so takoj, ko so se začeli poli-tično zavedati, poznali samo eno zvezdo-vodnico, eno dogmo, na katero so vedno verovali: na nezmotljivo dogmo sloven-sko-hrvaške in češko-slovan-ske vzajemnosti. (Pritrjevanje.) Naj bi gospoda ne pustila, da ta vzajemnost izpuhti v pra-zen nič. (Živahno pritrdjevanje.)

V vladni izjavi barona Becka zavzema volilna reforma prvo mesto. Grmenje proti Ogrski smatram bolj za cingljanje, za nedolžno zvončkanje s kraguljčki in sem prepričan, da se bo iz vsega skuhalo ona zredčena ku-minova juha, katere polno žlico je že dal pokusiti avstrijski delegaciji njega ekselencija, predsednik upravnega so-dišča. Tudi se mu zdi, da bo se-danji parlament komaj mogel rešiti dva tako važna pro-

jekta, kakršna sta volilna re-forma in rešitev ogrskega pro-blema. S tem se zahteva nekaj ne-mogočega in če se ne bo vse zrušilo, predno bo rešen ta ali oni problem, potem zadene odgovornost one, ki so ta od starosti prepereli parlament po-skusili, če prenese to otežitev.

Koncentracijsko ministrstvo je sedaj prevzelo Gautschevo volilno reformo kot dediščino po knezu Hohen-loheju. Ta dedni nastop se je izvršil sine beneficio inventarii na podlagi nepogojne dedne izjave. Z eno be-sedo: Baron Beck še danes ne ve, če je prevzel aktivno ali pasivno zapuščino. Stališče ta-kega dediča je vedno fatalno, vse-kako pa jako negotovo in največkrat zelo riskantno.

Predvsem bi pa rad omenil še nekaj. Odkar se je baron Gautsch tako slavno prelevil, se je vse Av-strije polastila neka pijanost volilne reforme. Volilna reforma je pa pro-blem kakor vsak drugi. Treba jo je natanko premotriti, preizkusiti in pri-pustiti se mora — to poudarjam na prvem mestu — najsvobodnejši raz-govor.

Od vsega tega pri nas ni čutiti ničesar in najbolj značilna prikazen pri posvetovanju o volilni reformi je znabiti ravno okolnost, da se za splošno, tajno in enako vo-lilno pravico navdušujejo možje, ki so v srcu najhujši sovražniki tega volilnega si-stema.

Konstatirati je treba dejstvo, da je pri posvetovanju o volilni reformi... (Poslanec dr. Heilingner: Ljudska volja je to!) To bomo videli; taka volilna reforma, kakršna je zvarjena sedaj, prav gotovo ne! (Poslanec dr. Schalk: To je samo gosp. Heilingnerja façon de parler.) Znabiti da je nemški narod za tako volilno re-formo. (Medklic.) Toda za to pa pre-zamem jamstvo, da za to volilno reformo, kakršno so zvarili sedaj, slo-venskega naroda ni dobiti. (Poslanec dr. Heilingner: Tudi najnižjim slo-jem se dostop k parlamentu ne sme braniti). Resnično, o tem bom še go-voril. (Predsednik pozvoni.)

Pri volilni reformi uganjajo mnogo hinavščine, hinavščine in terorizma. In prav odkrito priznam, vkljub med-klicem gosp. dr. Heilingnerja, da se za to ne brigam in da si kot mož prisvajam svobodo, imeti in zagovar-jati v tej zadevi svoje lastno nazi-ranje. Zapričel je hinavščino baron Gautsch sam, ki je iz-početka — kako nečuveno — preklinjal splošno volilno pravico, da jo je nekaj mese-cev pozneje blagoslavljal. (Pritrjevanje.) Obenem je pa mož predložil volilno reformo za vojvo-dino Kranjsko, ki je pa bila na-ravnost absurdna in ki je imela naravnost tendenco, da meščanstvu po mestih dá manjše zastopstvo, nego 90

volicem v isti kuriji velepo-sestva!

Če minister, ki je zagrešil v kranjskem deželnem zboru tako pred-logo volilne reforme, v tej visoki zbornici navdušeno govori o splošni in enaki volilni pravici, pač ne mo-rem verjeti takemu navdušenju.

Nasprotno: tako ponarejeno na-vdušenje me kot svobodnomiselnega moža in osobito kot Slovence opo-zarja na največjo previdnost. (Pri-trjevanje.)

Pri nas velja za aksiom, da mora biti za splošno in enako vo-lilno pravico vsak svobodoljub. Temu nazoru pa ne pritrujem in sicer, ker se bojim, da bi me v zbornici posla-nec za Tabor, zunaj zbornice pa „Arbeiter-Zeitung“ opetovano za-smehovala.

Pa to me ne vznemirja. Da, ko bi šlo za uvedbo čistega principa splošne in enake volilne pravice, bi se takoj navduševal z g. poslancem za Tabor vred, čeprav bi niti potem ne hotel jamčiti, da bi tak volilni red bil v vseh okoliščinah po-rok za svobodno in pravično volitev.

Splošna volilna pravica daje na Francoskem volitve v roke vladi. Pri zadnji priliki je g. Clemenceau naredil te volitve; da bi prišla na krmilo Ribot ali grof de Mun, bi ta dva moža z isto splošno in enako volilne pravico prodrli s svojimi vladnimi kandidati.

O tem se torej da mnogo govo-riti in si te svobode govorjenja ne dam kratiti.

Tu v Avstriji pa obstoji še druga nevarnost. Državniki, ki v tej zbornici sede na levi ali na desni, so naziranja, da se splošna in enaka volilna pravica docela čista ne da uvesti.

In v resnici dela, ki nam ga je predložil baron Gautsch in ki ga je knez Hohenlohe nato še poslabšal, ni zenačevati z uvedbo splošne in enake volilne pravice.

Karikatura je to, persi-flaža, ali najmanj satira na splošno in enako volilno pra-vico. (Pritrjevanje.)

Volilni red, ki ga je uvesti na novo, ne bo zatorej nič drugega, nego postavna deločitev slo-venske manjvrednosti in ko-dificiranje nemške prevlade. V svobodnomiselnem pogledu bo ta volilni red, če se uveljavi, če postane pravomočen, dajal popolno po-roštvo, da bo v to zbornico prispela popolna nazadnjaška večina, ki bo ovirala vsa svobodo-miselnost in onemogočila v Avstriji vsak napredek.

O vseh teh zadevah se bo pa še lahko govorilo, kadar bo odsek za volilno reformo po premlačenem delu predložil svoj operat visoki zbornici.

Nedostojno je tudi, da se [za tako veliko reformo zahteva taka premlatitev del. (Pritrjevanje.) Ta

naglica, ta — če smem tako reči — hlastajoča naglica, velike stvari, za katero gre, niti ni vredna. (Pri-trjevanje.)

Kadar bo pred visoko zbornico ležal operat, bo tudi čas, z gospodi socialnimi demokrati govoriti besedo. Prav iz srca obžalujem, da svojega stališča niso zavzeli pravilno. In če sedaj vprašam, kdo bo plačal stroške nove večine in novega volilnega reda, lahko odkrito povem: socialni demokrati bodo to. (Klic: Zakaj? Zato, ker bodo do oblasti prišli klerikalci, ne pa soc. demokrati. Za te bi bila mnogo boljša politika, če bi bili peto kurijo reformirali v tem smislu, da ne sme v tej kuriji voliti nihče drugi nego oni, ki nima v nobeni drugi kuriji volilne pravice. To bi bila za soc. demokracijo boljša volilna reforma nego Kramář-Šusteršičeva. (Pritrjevanje.)

Slišal sem medklic, da bodo re-akcionarci samo kratko časa vladali v tej zbornici. Temu mnenju ne morem pritrdjevati. Reakcionarne stranke so izvrstno organizovane in kar dobe enkrat v roke, to drže z železno pestjo in ne izpuste nikdar. (Pritrje-vanje. Veselost.) Ako se hočete s tem tolažiti, je to vaša stvar, za me to ni tolažilo.

In sedaj, gospoda moja, hočem še s slovenskega stališča dodati ne-kaj pripomb.

Ekselencija g. ministrski pred-sednik je v svoji vladni izjavi na-glašal, da ima volilna reforma na-logo, fiksirati posestno stanje posam-nih narodov. Jaz smatram to za nevaren princip in sicer iz tega vzroka — tovariš gosp. dr. Pommer mi bode pritrdil — ker se Nemci, ki so sedaj še precej prevzetni, še dandanes mne-nja, da je vsa Avstrija njihovo posestno stanje. (Medklic.) — Posl. Hauck: Za nekdanje nem-ške zvezne dežele se brigamo! Kranj-ska je tudi nekdanja nemška zvezna dežela, a hvala Bogu, ne nem-ška posest. Ne prepričajmo se, saj je nam to dobro znano!

To načelo je prav tako nevarno kakor princip o davčni moči in kul-turi, ki se je žal zanesel v to zbor-nico s slovenske strani in ki po mo-jem prepričanju absolutno onemogo-čuje tako volilno reformo, ki bi bila pravična Slovanom.

Po tem načelu — hiteti mi je h koncu, ker je g. predsednik najbrže že nervozen (veselost in medklici) — da naj volilna reforma zagotovi po-sestno stanje posamnim narodom, se pa ni ravnala vlada, v kolikor se to tiče nas Slovencev.

Napram Slovencem je nastopila vlada v zadevi volilne reforme z neko okorno zahrbtnostjo. Vlada ve prav dobro, da se Slovenci dadó najlojše raniti na periferijah, in da bi pozornost

Dalje v prilogi.

V nedeljo nekako ob štirih zju-traj so prišli zopet romarji v procesiji k Sv. Krvi; večinom beneški in goriski Slovenci ter Furlani. Pripeljali so seboj otroke, pa tudi starejše ljudi, večinoma božjastne, duševno ali živčno bolne, tudi na pol neumne ter popolne kretene.

Omenjeni tolsti župnik se v ne-deljo res ni sam direktno udeleževal copernije in izganjanja hudiča, pač pa je samo ob sebi umevno, da je z iz-ganjalcem v tesni zvezi in da počenja jo ti vse svoje sleparije z njegovo ved-nostjo in z njegovim privoljenjem, župnik sam pa vse to z vednostjo in s privoljenjem škofa, nadškofa in rim-ske stolice. Še več. Župnik je brez dvoma najel izganjalce hudičev in jih plačal za njih početje, vedoč, da mu bo to neslo mnogo denarja. Dokaz tega je naslednji slučaj.

Neki možki in neka ženska sta pripeljala kakih 25 let staro dekle. Rekla sta, da sta oče in mati tega dekleta. Takoj sta prihiteli dve, naj-brž od župnika naročeni izganjalci hudičev. Zdej so dekle peljali do cerkve in jo posadili za zid pri zakri-stiji. Dekle se je vilo in neusmiljeno kričalo, kar je privabilo tja vse polno romarjev. Izganjalci sta jo vpraševali,

kje da ima hudiča. „Dove è il spirito?“ Dekle je odgovorilo, da sta jo ob-sedla dva hudiča, enemu da je ime Lojze, drugemu pa Peter. Nato sta izganjalci začeli upiti: „va via spi-rito“. Vpitje je bilo strašno, prav ka-kor v kaki menažeriji. Dekle se je zdaj le še bolj vilo in huje tulilo, a nobeden hudičev ni šel iz nje. Izga-njalci sta jo začeli potem močiti z neko vodo — najbrž blagoslovljeno — in ukazali romarjem in romaricam, naj pokleknejo in naj glasno molijo. Ko se je to zgodilo, sta preganjalki zopet začeli nagovarjati hudiča Loj-zeta, naj gre ven iz obsedenega de-kleta, naj gre v monte Canino ali pa v giardino. Končno se je hudič Lojze vdal in je šel s tem, da je dekle pljunilo. Obraz zavednih romarjev se je zjasnil in prešinilo jih je veliko veselje nad to „zmago“. Hudič Peter je bil upornejši in trdovratnejši, kakor njegov tovariš Lojze. Nobena molitev ni pomagala in nobena voda. Dekle je tulilo, romarji so molili, bilo je kakor na sodni dan. Krik in vik je privabil celo italijanske orožnike v bližino. Ko je bilo možen postav te burke preveč, je pristopil zdravnik in je preiskal obsedeno dekle. Prepričal se je, da ni ne bolna, ne neumna in

ji zagrozil z — aretiranjem. In — glej čudo — zdaj je bil hudič Peter takoj zunaj in obsedenka je kar hitro mogla izginiti med množico. Brumni romarji pa so mislili, da je bil zdrav-nik tako čist in brez greha, da je hudič takoj pobegnil, ko je zaslišal strog glas policijskega zdravnika.

Med drugimi so pripeljali k Sv. Krvi tudi kakih pet let starega otroka. Mašili so mu v usta kruha in drugih stvari tako, da je bil njegov želodec kmalu prenapolnjen. Nato sta mu iz-ganjalki hudičev vili vode v usta. Prva izganjalca je vzela otroka v na-ročje, druga pa ga je prijala za roko, mu stisnila mazinec in mu začela zvi-jati roko. Ubogi otrok je strašno vpil in naposled ga je vrgla božjast...

Med drugimi „obsedenci“, ki so bili zbrani, je bila tudi stara, očividno versko-blazna ženska. Molila je na vse načine. Dali so ji najprej nekaj kapljic v usta, potem pol litra vina in končno tisto vodo, s katero se hu-diča „pana“. Ko so ji vse to zbasali v želodec, je bila ženska nekoliko pi-jana in napadla jo je božjast. Da je bolj vpila, so ji vili prste in roke.

Med mašo je bilo kakih dvanajst takih oseb, ki so jih po župniku na-jeti ljudje na različne načine mučili.

Ko je bilo povzdigovanje, so te si-ro-make posebno trpinčili in tulenje je bilo tako, da je še trdnemu človeku šlo na živce. Seveda, ko so nehali te reveže mučiti, so utihnili in zdaj so bili sveti romarji prepričani, da so bolniki rešeni in da so hudiči iz njih pregnani ter so z veseljem plačevali obilne nagrade izganjalcem hudičev in za zahvalne maše.

Kako zaplankani so še ti ljudje, ki hodijo k Sv. Krvi, priča naslednji slučaj.

Neka bolj oblečena ženska je vprašala mojega sopotnika: „Gospod, ali ste videli tisti križ, ki ima petnajst jako močnih žegnov?“

„Seveda sem ga videl, v cerkvi je pri stranskem altarju,“ je odgovoril moj tovariš.

„Ali ste se ga kaj dotaknili?“

„Seveda.“

„Kaj pa vam je ostalo na roki?“

je z največjo napetostjo zdaj vprašala ženska.

„Zlat prstan na roki,“ je z veliko resnobo odgovoril moj tovariš in — neumna babnica je to verjela, se gnetla na vso moč, da je prišla do križa, ki ga je potem strastno poljub-ljala. Kaj ji je ostalo — ne vem; morda hraste na ustnicah.

Vodja romarjev je že star dedec, in nima upanja, da bi še kdaj prišel k Sv. Krvi. Nosil je tja 30 let križ; letos je ta križ, s katerim je izgnal toliko hudičev, izročil svojemu na-mestniku, ga poučil, kako naj dela in mu zagotovil, da bo — mnogo za-služil. In bedasto ljudstvo časti tega sleparja kakor kakega polboga.

Značilen je tudi naslednji slučaj. Neka ženska me je naprosila, naj ji zapišem naslednji recept: Dve tretjini žegnane vode od Sv. Krvi, eno tretjino žajfnice in kolikor žlic te mešanice, toliko kapljic brinovnega olja. Vprašal sem jo, čemu to rabi in odgovorila mi je, da je to čudodelna tekočina, ki jo obsedenim vlijeva v usta in ki ima moč, pa pomaga hudiča izgnati. Komur se ta svinjarija v usta vlije, mora pač poštenega hudiča izbljuvati.

Popisal sem vse te dogodke, ker izobraženstvo niti pojma nima, kako globoko še tiči slovensko preprosto ljudstvo v srednjeveški temi in v naj-abotnejšem praznovestju. Popisal sem pa to tudi radi tega, da spozna enkrat slovensko izobraženstvo pravi-rimski katolicizem na tipičnem slučaju. Kar se dela pri Sv. Krvi, to je čisto katoliško in se popolnoma ujema z nauki katoliške cerkve.

Slovenec odtegnila od periferij, je za nas na Kranjskem, to moram naglašati, storila nekoliko preveč. (Klic: To je pošteno priznanje!) Morda nekoliko preveč, zakaj moje stališče, kot dober Slovenec, g. dr. Pommer, je, da je za nas en mandat na Koroškem morda toliko vreden, kakor trije mandati na Kranjskem ali en mandat na Spodnjem Štajerskem vsaj toliko, kakor dva na Kranjskem! (Poslanec Wastian: Dajte nam samo mandat za Kočevje!) Dajte nam slovenske mandate na Koroškem, ki nam gredo povsi pravici! (Medklici.)

Vlada je, kakor sem že naglašal, postopala z neko okorno zadržanostjo, zlasti kar se tiče Koroškega. (Klic: Na Štajerskem tudi!) Glede Štajerske tudi, toda šele v drugi vrsti!

Štajerska se boče že še držala, Koroška je pa za nas dežela naših bolesi in naše ljubavi. (Medklici: Za nas pa Štajersko!) Slovenski del Štajerske vendar ne boste hoteli vtakniti v svojo nenasitno vrečo. Mi potrebujemo Koroško, ki je naše zaledje, z vsem žarom svojega srca ljubimo to deželo in zato ne dovolimo nikdar, da bi jo nam ukradli!

Volilna reforma barona Gautscha in princa Hohenloha pa zasleduje smoter, da bi se nam Slovenem Koroška enostavno tihotapski ugrabila in se popolnoma zbrisala z zemljevida. (Medklici.)

Za Koroško se je določil takozvani slovenski mandat. Na drugi strani se je pa — prosim, gosp. dr. Pommer, sedaj bodite ogorčeni, ako ste pravičen mož — 60.000 Slovencev porazdelilo v razne nemške volilne okraje, da mora torej 60.000 Slovencev ostati brez svojega zastopnika. Toda zadržanost je še večja. Tudi edini mandat, o katerem Vi pravite, da je slovenski, ni slovenski.

Meseca maja sem bil po naključju v Beljaku, v tem velenem mestu in tam mi je prišlo v roke glasilo g. dr. Steinwenderja, „Villacher Stimmen“.

V tem listu sem čital, da so sklicali nemški volilci v Borovljah protesten shod, katerega so se udeležili, ako se ne motim, tudi dr. Lemisch in še nekateri drugi poslanci. Na tem shodu se je protestiralo proti temu, da so se Borovlje pridejale slovenskemu volilnemu okraju.

„Villacher Stimmen“, mogoče je, da je bil tudi kak drugi list, zakaj v Beljaku izhajajo dva ali trije taki listi; mislim pa, da se je dotični list imenoval „Villacher Stimmen“ — so priobčile poročilo o tem shodu. Poročilo so bila pridejana razmotrivanja in opomini na nemške volilce v Borovljah. Dotični opomini so se približno glasili takole:

„Kakšni osli ste vi, ki tu protestirate! Ali ne veste, za-

kaj ste pravzaprav ostali v tem volilnem okraju? Daspravi te ta volilni okraj v nemške roke, da preprečite, da bi ta edini slovenski volilni okraj prišel v slovenske roke.“ (Medklici.)

S takšno zahrbtnostjo in zavratnostjo je napram nam nastopala vlada barona Gautscha; s takimi mahinacijami je vlada povzročila, da se nahajajo vsi slovenski rodoljubi in vsi slovenski poslanci, ki sede v tej zbornici, v položaju, da ne morejo glasovati za volilno reformo, ki jo propagira in zastopa vlada in o kateri je ekselencija baron Beck podarjal, da se mora sprejeti, ker bi se sicer morali stigmatizirati za izdajalce slovenskega naroda!

Ob koncu še nekaj splošnih pripomb!

Danes smo slišali govor gospoda ministrskega predsednika. Govor je bil sladak kakor sladkor. Da-li je pa imel mnogo vsebine, o tem ne maram soditi. Eno dejstvo je pa treba že vendar enkrat posebno poudarjati.

Šesto leto sem že v parlamentu, doživel sem že razne vlade, slišal sem najrazličnejše vladne programe, a vsi ti programi so si bili precej podobni, vsi so bili precej brezpomembni. Toda skoro vsi ministri so peli tisto znano pesem — žalostinko, da mora Avstrija propasti, ako se ne sporazumeta obe narodnosti, ki prebivata v kraljestvu Češkem. Tudi danes smo slišali glasove iz tega viharnega zakotja in kako daleč je že dozorelo to sporazumljenje v tem krogu, o tem smo imeli priliko prepričati se med govorom poslanca Irota.

Gospoda moja! Kot jugoslovanski poslanec stojim na stališču, da mora enkrat priti na krmilo vlada, ki bo javno izpovedala, da ne želi samo sporazumljenja na Češkem, marveč da hoče v svoj program sprejeti sporazumljenje na jugu, vobče med vsemi narodi v naši državi. (Poslanec dr. Schalk: V program Vam bodo seveda vse sprejeli!)

Gospoda moja! Jaz stojim na stališču, da se bo morala krona, ako se je že odločila, poklicati v ministrstvo zastopnike nemškega in češkega naroda, končno tudi odločiti, da bo pozvala za svojega svetovalca zastopnika Jugoslovana. Prepričan sem namreč, da je za državo v kljub temu, da sporazumljenje na jugu nima tiste važnosti kakor na severu, vitalnega pomena, da se posreči sporazumljenje tudi na jugu.

Ako naj že eksistira koncentracijska ministrstva in ako naj ostanejo te koncentrirane vlade v tem oziru slepe, potem mora tudi na jugu priti do koncentracije strank, zakaj mi nečemo umreti, da bi se nam na grobni kamen vdolbel napis: „Ruere in perniciem!“ (Ploskanje in pritrdjevanje.)

Šolstvo in naši ultramontanci.

„Slovenec“ bruha v uvodniku predpreteklega četrtka ogenj in žveplo, ker je bil sklenil mestni šolski svet ljubljanski, da se odpravijo takozvane šolske maše. „Prvi jugoslovanski list“ pretaka krokodilove solze, ker hočejo baje brezbožni liberalci s pomočjo „framazonskih“ ministrov Marcheta, Derschatta ter Pradeja odpraviti iz šol zadnje ostanke krščanstva. Denuncira učiteljstvo, kakor po navadi, kliče dež. šolski svet k disciplinarnim preiskavam, ter vlačí na dan zastareli princip verskonravne vzgoje.

Bistro oko zapazi hitro prave vzroke globokih lamentacij. Naši duhovniki so že davno izpremenili cerkve v politične zborovalnice. Izpostavljanje najsvetejšega ob volitvah, teroriziranje na prižnicah in spovednicah, kot gobe po dežju vedno bolj množče se cerkvene slovesnosti ter razne javne procesije z očitno politično tendenco, so zadostni dokazi našim trditvam.

Zagovorniki papeževe posvetne države pa niso zadovoljni, še premalo ljudi trobi v njih rog. — Velik trn v peti so jim naše šole in naše učiteljstvo. Sicer mora resnicoljuben poznavatelj šolskega sistema pripoznati, da veje po večini naših šol še prav nazadnjaški duh. Spominjam le n. pr. koliko je v berilnih sestavkih, pa tudi pri razlagi raznih drugih predmetov govoričenja o verskih zadevah. A šolarskih maš še nimamo vsak dan, raznih obveznih bratovščin za šolske otroke tudi ne, vsem učiteljem in učiteljicam še ne zvenkljajo na junaških prsih svetle svetinje kot znaki častitega članstva častitih Marijinih sinov in hčera in tudi sicer se giblje učiteljstvo svobodneje ter se skuša otresti polagoma raznih mežnarskih služb.

To pa seveda boli naše ultramontance in zato se trudijo na vse mogoče načine s sovraštvom in zaničevanjem, pa tudi s hinavskim prilivanjem, da bi spravili na ta ali oni način šolo in učiteljstvo, ta važna faktorja kulturnega napredka — pod jezuitsko komando.

Da pri naši duhovščini ob raznih cerkvenih prireditvah ne igra glavno vloge verski ozir temveč politični moment, je splošno znano. Danes naj pribijem nov dokaz, ki je zanimiv baš sedaj, ko se bje boj za — šolske maše.

Pri nas v Č. nismo imeli doslej takozvane šolarske božje službe. Letos sem vprašal našega župnika že v aprilu, ali bi nam dovolil v maju omenjeno pobožnost vsaj enkrat na teden. — To bi se bilo prav lahko zgodilo, ker imamo dva duhovnika. A g. župnijski predstojnik je prošnjo zavrnil, češ da ima ve-

liko štítanih maš in da bi otroci sploh ne hoteli obiskovati službe božje. Moja trditev, da bi šolarji k maši kot oficijalni šolski prireditvi morali priti, ni imela uspeha. Pritožil sem se nato na idrijski dekanjski urad in, ko sem izprevidel, da sem tudi v pismu na dekana Arka mlatil prazno slamo, sem vložil prošnjo, jako vljudno pisano prošnjo do našega presvetlega g. knezoškofa. Želel sem, da se mi za slučaj negativne rešitve naznanijo vsaj vzroki. — Do danes nisem prejel odgovora, tudi nisem zvedel vzrokov odklonitve, seveda, ker so ti vzroki brzokone — političnega značaja. Kaj pa, če je v tem slučaju odločevala misel, seveda ni bila napačna ta misel, da je poskusil enkrat tudi neblagoslovljenec vzeti vero v zakup?

Bodi si že kakorkoli, to vem, da ne bom vložil za kakšno šolarsko mašo nikdar več nobene prošnje. F. S.

Po občinskih volitvah v Idriji.

V Idriji, 27. junija.

Kakor smo že brzojavno javili, so bili klerikalci pri zadnjih občinskih volitvah v Idriji popolnoma poraženi. Njih voditelji so ponosno govorili po mestu, da bodo čisto gotovo prodrli v tretjem razredu. Ošabno so dvigali glave, grozili naprednim volilem z žalostno propastjo, žesose v smelih mislih utaborili v lepi mestni posvetovalnici, odkoder jim bo moči uveljavljati samoljubno svojo politiko. Toda — žal! — svoje svetle gradove so stavili v oblake. Proti njihovim nakanam se je dvignila nepremagljiva sila združenih naprednih volilcev, ki so poznali klerikalce iz mestne hiše. Kar so sezidali v bahati svoji domišljiji zase ugodnega in koristnega, vse je izginilo v prazen nič v tistem trenutku, ko je udarila po črni zaroti težka pest napredne armade! Poparjeni klerikalci so bežali z volišča, da jim je pohajala sapa. In v resnici mora biti žalostno, kogar treščí iz jasnih višav sanjavosti in samoljubja neusmiljena odporna sila v mračne nižave pozabljenja in preziranja! Eden prvih črnih generalov, c. kr. katehet Oswald, je resignirano povsil glavo, kakor se spodobi poštemu krščanskemu vojščaku. Ko so se zbrali tepeni vitezi v gostilnici tam blizu pokopališča, jim je žalostni katehet-general zbujal upanje na bodoče poraze. In tako upanje je najprimernejše v bližini pokopališča in ima v kljub svoji žalosti vsaj poetično ozadje.

Tretji razred je volil v ponedeljek. Klerikalci so koncentrirali na ta razred vso svojo moč. Delali so že mnogo mesecev prej in pobrali pri pobožnih vdovah vsa pooblastila. Le tako je umevno, da so prinesli dobro polovico svojih volilcev na volišče — v žepih! Toda tudi ta papirnata

zavednost ni imela nobenega učinka. Na volišče so spravili vse, kar je v Idriji količkaj klerikalnega. Pritirali so v mesto tudi zvestovdane ovčice z bližnjih gričev, ki so odpirale oči z globokim začudenjem, ko so zvedele, da so bili duhovni gospodje neusmiljeno tepeni, čeprav so jih prej zagotavljali z ošabnim poudarkom, da ni sile na svetu, ki bi mogla zločiti politično moč služabnikov božjih.

Ta poraz je za klerikalce toliko bolj žalosten, ker so bili doslej odborniki III. razreda njihovi pristaši. Imeli so šest svojih odbornikov in dva virilista. A izgubili so vse razen virilistov. Vse so poslali v boj, vse do zadnjega moža. Še mrliče bi spravili na noge, če bi jih mogli — a ves napor, ves denar, vse obljube in grožnje — vse je bilo zaman!

In ravno volitev v III. razredu je pokazala, kakšna in kolika je moč idrijskih klerikalcev. V III. razredu jim ni bilo ničesar pridobiti, ker je že bil njihova last. Treba je bilo samo ohraniti posest. A dokazalo se je, da klerikalci sploh nimajo nobenega zavednega moža, da je vse, kar imajo, samo slepa strast in nezavednost, sama odvisnost in nemška strahopetnost — vse sama kultura, ki ni treba imeti pred njo nobenega strahu. Napredni volilci so stopili na noge, in klerikalci so izgubili, kar so imeli. Njihova v „Slovencu“ toliko poveljevana moč je spuhnila in izginila, kakor bi bila napravljena iz samih pen! Ako bi imeli kaj moči in veljave v ljudstvu, bi si morali ohraniti III. razred in tudi v II. in I. razredu pokazati svojo silo. A izgubili so, kar so imeli in s tem dokazali, da nimajo niti med ljudstvom niti med razumnimstvom nobene zaslombe. Vseposvods prazen nič.

Volitev v III. razredu je jasno izpričala, da so se ljudske mase odvrnile od klerikalizma. Generali so ostali brez vojske. Sedaj imajo dovolj prilike razmišljati, kako ničeva je njihova moč, kako brez pomena so vsa tista sredstva, ki jih uporabljajo klerikalci, kadar hočejo pokazati svojo veljavo v političnem življenju. Vse napredno idrijsko delavstvo, tako narodno, kakor socialno-demokratsko, se je zedinilo v tistem hipu, ko se je razvedelo, da se pripravljajo klerikalci na osvojitve mandatorov v III. razredu. Treznemu preudarku voditeljev obeh naprednih strank se je posrečilo, poravnati vsa nasprotstva, izbrati za kandidata pametne, zavedne in delavne može ter z združeno silo udariti na skupnega sovražnika. Ta udarec je bil tako silen, da je razbil vso klerikalno moč in očistil idrijsko mesto grdega madeža: danes ni v mestnem zastopu nobenega klerikalca!

V torek zjutraj je volil II. razred. Poraz v III. razredu je klerikalce toliko potrl, da se volitve v ta razred niso udeležili. Nikogar ni bilo na dan, kakor da je vse izumrlo, kar je v Idriji klerikalnega. Tako jih je bilo sram, da so se poskrili in potuhnili kakor ubogi otročaji, ki jih prepodi

Osvetnik.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

Krvosrd je malo razmišljeval o tem, kar mu je povedal Luka. Dozdevalo se mu je, da je Luka svojega gospodarja dobro označil in rekel si je, da mora računati s to molčečnostjo Kristofa Zlatopoljca.

„Povej mi še eno, Luka, ali bodeš podpiral svojega gospodarja pri njegovih prizadevanjih maščevati se Nikolaju Kolovškemu in njegovim zaveznikom?“

„Gotovo to še ni. Prvič ne vem, če me bo Kristof sploh hotel porabljati pri tej osveti, drugič pa je moje sodelovanje odvisno od sredstev, ki jih bo rabil. Če hoče z oklopom in šlemom opremljen, z mečem in s sulico v rokah begati po svetu, po zapuščenih krajih, po strminah in tavninah, potem mu ne sledim, marveč vstopim v kak samostan. Če pa spozna, da se s prijaznim usmevom, ljubeznostmi in uslugami najlažje ugonobi sovražnika, potem pa lahko računa name in na mojo zvesto podporo.“

Krvosrd je premeril Luka s preizkušnim pogledom od nog do glave.

„Kaj ne, Luka, tebe ima Kristof Zlatopoljec kot svojega domačega ali dvornega norca v službi?“ je porogljivo vprašal in se široko usedel na klop pri vratih. „Kot norec si res zabaven. Luka, le škoda, da se nisem prej domislil tvojega poklica in da sem toliko dragega časa s teboj potratil.“

Luka je pri teh besedah malo prebledel in je s tresočo roko segel za pas, kjer je imel bodalo, ali v hipu je že udaril v vesel in glasen smeh, kakor da je Krvosrd napravil izvrstno šalo. Odgovarjal je kolikor mogoče mirno in le sarkastični način govorenja je izdajal njegovo notranjo razburjenost.

„Da, gospod, res je. Kristofa Zlatopoljca hišni ali dvorni norec sem. Ali toliko zdravega razuma imam še, da lahko temu in onemu kako pametno povem. Le poslušajte me malo in videli bode, kaj je vse zapazil moj razum. Morda še vi tega niste zapazili, dasi ste gosposkega stanu. Meni se zdi na primer jako pravično, da mora podložnik svojemu graščaku plačati pristojbino, če se hoče oženiti, če torej hoče biti človek in ustvariti otroke, pravično je tudi, da mora plačati podložnik prispevke,

če se njegov graščak oženi. Pomislite vendar. Podložnik plačuje, da se rodi graščaku nov suženj in plačuje, da se rodi njegovim otrokom nov graščak. Ali ta krščanska pravičnost ni vredna občudovanja? Takisto se mi zdi, da je občudovanja vredna tista krščanska postava, ki pravi, da smeš Žida ubiti, če plačaš dvanajst srebrnih grošev. Ako ubiješ Žida, ki ima v žepu štiriindvajset srebrnih grošev, napraviš še lepo kupčijo. Občudovanja vredno se mi tudi zdi, da dobi zdravnik plačilo, naj ozdravi bolnika ali naj ga spravi pod zemijo; občudovanja vredno, da pride kmet na vešala, če ukrade duhovniku le eno hruško, duhovnik pa dobi samo ukor, če ukrade kmetu vse, kar ima. Posebno pa občudujem, da se zde te uredbe in določbe pametne in pravične ne samo tistim, katerim so na korist, nego tudi tistim, katerim so na škodo. O, gospod Krvosrd, dasi sem čisto navaden dvorni norec, poznam vendar prav dobro toli slavljenjo človeško modrost. Niš se ne čudite, da nisem glasnik modrosti, saj sem vendar norec po poklicu in plačan, da govorim in uganjam norčavosti. Ker pa uganjam svoje norčavosti že dolgo le na korist drugim

poskusiti hočem, da zdaj enkrat sam sebi koristim z norostjo. Poglejte me, čislani gospod. Štirideset let sem star. Kakor vidite, sem krepek in zdrav mož. S sulico in z mečem znam dobro ravnati. Lahko bi nadel šlem, zlezal v oklop in šel v boj; lahko bi si zaslužil plemstvo in dobil graščino — posebno zdaj, ko cvete roparstvo po vsem kristjanskem svetu in so vsi plemeniti postali roparji; lahko bi se oženil, imel otroke, za katere bi me zavidali vsi sosede, in užival sladkosti življenja, dokler bi na kakem krasnem turnirju ne storil častne smrti. No, vidite, vzlic temu sem namenjen vstopiti v kak samostan. Tam bom dobro živel na stroške drugih ljudi in ne bom imel nobenih izdatkov iz svojega; namesto da bi imel svojo ženo, ki bi morda bila sitna in bi mi grenila življenje, bom ljubil meščanske in kmetke žene drugih mož in če dobi katera otroka, bodo drugi zanje skrbeli. Tako bom hvaležno častel stvarnika mirno in udobno užival, dokler ne bom vsled pokvarjenega želodca umrl.

„Zakaj pa tega že nisi davno storil, ti modri in pošteni Luka,“ je

„Samo zato ne, ker hrabra in modra gospoda ni pustila nobenega mirnega kotička, kjer bi se mogel skriti ubog norec, ki je svojega poklica do grla sit in ves svet si je v laseh. Nemški cesar se vojskuje s Francozi, Francozi se vojskujejo z Angleži, grški cesar se vojskuje s ciprskim kraljem, aragonski kralj se vojskuje z Mavri; vojskuje se papež, vojskujejo se velikaši in vojskujejo se plemiči, vojskujejo se meščani in celo kmetje so se začeli vojskovati. Veliki se vojskujejo med sabo, mali se vojskujejo med sabo, pa včasih se vojskujejo tudi mali proti velikim in veliki proti malim. Kaj naj stori ubog norec spričo tolikih izbruhov človeške modrosti? Ali se je čuditi, če sem v takih razmerah izgubil svojo norčavost in da ne vem, kam bi se del, da bi mogel v miru živeti? Zdaj begam po svetu in imam samo eno prihodnost, da me nekega dne primejo ljudje, ki se bodo imenovali moje sovražnike, dasi nisem nikomur nič storil, in da mi bodo iztaknili oči ali izrezali jezik. Lepa prihodnost — kaj? Vsaj moje dobre in močne zobe naj bi mi pustili.“

(Dalje prih.)

neusmiljena palica. Zato so naprednjaki zmagali brez boja.

Istega dne popoldne je volil I. razred. Klerikalci so se pripravljali na boj. Nekaj klerikalnih uradnikov in učiteljev s hrnim generalom Oswaldom za hrbotom je kovalo temne načrte, da naskočijo iz zasede napredno inteligenco in si pribori I. razred. Spletkarili so na vseh koncih in krajih. Izkušali so pridobiti zase gospoda nadsvetnika, upajoč, da ta pristisne na podrejeno uradništvo in tako pomore klerikalcem do zmage. Švigali so po mestu od urada do urada, pošiljali vabila in izsiljevali podpise. Napravili so v kazini shod, kjer so nepremišljeni klerikalni uradniki zabavljali čez mestno gospodarstvo, natočevali in sumničili. Dognali niso ničesar drugega, nego da se zadnje dejanje te klerikalne tragikomedije odigra — v sodni dvorani. Koga svojih so mislili kandidirati v I. razred, nam ni znano. Najbrže tiste svoje pristase, ki še slovenščine niso zmogli, a še ne bi spravili toliko svojih skupaj, da bi bila lista polna. Zato so nameravali kandidirati tudi nekaj naših, da bi napravili zmešnjavo in vsaj nekaj svojih vsilili v občinski zastop. Ali čim se je izjavil gospod nadsvetnik, da noče vplivati na nikogar, temveč naj voli vsak po svoji vesti, je česko - laško - nemškutarsko klerikalno zvezo obšla mrzličnost, da so se ji povesili nosovi. In ko so dobili klerikalci v III. in II. razredu po grbi, so se poskrili tudi v I. razredu, da tako najjasnejše dokumentujejo svojo trilo moč. Tisti, ki so se najbolj širokoustili, so ostali doma za pečjo, kar je bilo najpametneje. Dokazali so s tem, da je ves njihov pogum v samih besedah in praznih frazah.

„Slovenec“ je že več mesecev pripravljaval svoje pristase na te volitve. Soboto za soboto je mrgolelo v njem perfidnih idrijskih novic, ki diše vse po denuncijanstvu in natolcevanju, samo da bi ugrabil ugled in spoštovanje našim somišljenikom. Z brezprimerno zlobnostjo se je zaganjal v našo realko, da jo zamrzni ljudstvu. Svetišče vede in izobrazbe je vlačil z drzno roko v političke valove in ga ometaval z blatom. A vse to blato je padlo na blatilce, zakaj naša realka stoji čista in neoskrunjena. Moč zavistnih sovražnikov je prešibka, nego da bi mogla škodovati njenemu veličastvu!

Vsi naporji so bili zaman. Klerikalci so uporabili vsa sredstva, pa so tudi vsa sredstva izrabili, da nimajo sedaj ničesar drugega, nego poraz in blamažo! In to jim tudi ostane!

Izid občinskih volitev v Idriji je obenem lepa morala, ki jo najbolj občuti naš dekan in poslanec Arko. Težko mu mora biti pri srcu, če gleda v bodoče dni on — general brez vojske...

Občinski zastop idrijski je torej sedaj v naprednih rokah. Vanj je odposlala svobodna volja volilcev same delavne moče, ki so nam porok, da se ob vztrajnem delu dvigne blaginja mesta in prebivalstva. Dela je mnogo in tudi mnogo najboljših volje. Treba se je krepko poprijeti, da tudi ostane med volilci tisto zaupanje, ki je izvoljenim možem izročila mestno upravo v roke.

In tako je sedaj Idrija tudi po svojem občinskem zastopu prvo mesto za Ljubljano. Črne sence so odbegnile od nje. Zasijalo nam je solnce svobode in veselega upanja!

Volilna reforma.

Dunaj 28. junija. V odseku za volilno reformo se je danes nadaljevala razprava o Galiciji. Takoj začetkom se je odredil predsednik dr. Ploj glasovanje o številu mandatov, ki se imajo dati Galiciji. Predlog Poljakov, naj se število mandatov zviša od 102 na 110, se je odklonil z 22 proti 17 glasovom. Proti predlogu so glasovali vsi Nemci, socijalni demokrat dr. Adler in Italijan dr. Bartoli. Za predlog so glasovali Slovani. Predlog, da se ustanovi za Bialo poseben nemški mandat, se je takisto odklonil insicer z 20

proti 15 glasovom. Za predlog so glasovali člani nemških svobodomiselnih strank in Vsenemec Malik, proti pa poslanci katoliškega centra, kršč. socijalci, soc. demokrat dr. Adler, Romun dr. Onziul in Slovani; seje se pa niso udeležili: Nemca dr. Lecher in Hofmann, Italijana Malfatti in Bartoli in poslanci fevdalnega plemstva. Posl. Glabinski je nato vložil v imenu poljskih poslancev minoritetni votum, naj se zviša število galiskih mandatov od 102 na 110, posl. Kaiser pa v imenu nemških poslancev, naj se da Biali poseben nemški mandat.

Predsednik dr. Ploj je otvoril razpravo o razdelitvi mandatov v Galiciji. Posl. pl. Wassilko je predlagal, naj se najprej otvori debata o §§ 34 in 35 drž. zbornskega volilnega reda za Galicijo, s katerim se uvaža proporcionalni volilni sistem. Temu predlogu so nasprotovali razni poslanci. Poslanec Kramář je stavil predlog, naj se o §§ 34 in 35 volilnega reda in o razdelitvi mandatov razpravlja skupno, glasuje se pa naj ločeno. Posl. Wassilko je vložil predlog, naj bi se v Galiciji vršile volitve, kakor po drugih kronovinah. Za slučaj, da bi se ta predlog odklonil, je predlagal, da se uvede za vso Galicijo ne samo za kmetijske občine proporcionalni volilni red in se da Malorusom 27 mandatov. Ko so govorili še ministri Bienert in poslanca Starzynski in Glabinski, je predsednik zaključil sejo, ne da bi se glasovalo o posamnih predlogih. Prihodnja seja bo v ponedeljek ob petih.

Dunaj 29. junija. V vladnih krogih so mnenja, da ne bo mogoče predloge o volilni reformi rešiti še v tekočem zasedanju. Pač se je pa nadejati, da jo bo odsek rešil do konca meseca julija. Če se bo to zgodilo, ne bo imela zbornica, ne da bi se formalno odgodila, nobene seje do 5. septembra. Tega dne se državni zbor zopet sestane in bo takoj pričel z drugim čitanjem volilne reforme. Ako bi pa odsek proti pričakovanju izvršil svojo nalogo že v prvi polovici meseca julija, se bo razprava o volilni reformi takoj nato pričela tudi v plenumu. —

Novi predsednik mlad češkega kluba.

Praga, 29. junija. Večina mlad češkega kluba je sklenila, da bo pri prihodnji plenarni seji, ki bo v torek, volila za klubovega predsednika dr. Kramářa.

Avstrijska delegacija.

Dunaj 28. junija. Delegacija je nadaljevala razpravo o rednem vojnem proračunu. Grof Deym je izjavil, da bodo njegovi somišljeniki glasovali za proračun, želi pa, da bi se v armadi upoštevale jezikovne zahteve, a tako, da bi se ne rušila enotna armada in poveljevalni jezik. Del. Seidel se je izrekel za dveletno službovanje in izjavil, da bo glasoval za redne, ne pa za izredne vojne stroške. Baron Ehrenfels je govoril o ogrskem vprašanju in naglašal, da so Madjari izrabljali težavni položaj cesarjev, da so si izvojevali čim največ ustavnih koncesij. Deleg. Hruby je pojasnjeval stališče Čehov napram armadi ter se z ozirom na ljudske interese izrekel za izpolnitev vojske. Del. Exner je izrekel priznanje ministru Goluchowskemu na njegovem delovanju in ga branil pred napadi v delegacijah. Del. Dobernig je izjavil, da ga ni zadovoljil ministrov odgovor glede afere stotnika Kodolici. Ko so govorili še delegati Glabinski, Sileny in Stein, se je seja zaključila. Prihodnja seja bo v ponedeljek.

Ogrska delegacija.

Dunaj 28. junija. Ogrska delegacija je razpravljala o proračunu vojne mornarice. O proračunu je poročal grof Majlath. Del. Kmety je zahteval, naj bi se kakor armada tudi vojna mornarica razdelila v avstrijsko in ogrsko. Del. Vladimir Nikolić je zahteval, naj bi se pri upravi vojne mornarice bolj upošteval hrvatski jezik. Govornikoma je odgovarjal

korvetni kapitan Laszlo; naglašal je, da razdelitev vojne mornarice ni izvedljiva, priznal potrebo, da zna vsak častnik pri mornarici hrvatski jezik. Delegacija je nato sprejela proračun vojne mornarice in okupacijski kredit.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 29. junija. V včerajšnji seji poslanske zbornice je predložil posl. Ballagi načrt adrese na kralja. Najmarkantnejši odstavek v adresi se glasi: Koalirane stranke vzdržujejo v polni čistosti svoja načela in svoje prepričanje. Adresa je podpisana: Vašega cesarskega in apostolskega veličanstva najvdanejši služabniki poslanci Ogrske, Dalmacije, Hrvatske in Slavonije. Magnatska zbornica je že tudi izdelala načrt adrese na kralja. Ta adresa je sestavljena bolj v zmernem tonu, nego ona poslanske zbornice.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 29. junija. Car Nikolaj se je odločil, kakor se zatrjuje v dobro poučenih krogih, pod vtiskom govora kneza Urusova v dumi, da poveri sestavo novega ministrstva predsedniku gosudarstvene dume Muromcevu. Z ozirom na to vest pa izjavlja Muromcev, da sestave ministrstva ne more sprejeti, ker nimajo kadeti večine v dumi, kompromis z dosedanjimi vladnimi strankami je pa nemogoč.

Petrograd, 29. junija. Duma je danes pričela z razpravo o načrtu zborovalnega zakona. Govorniki leve so načrt obsojali, ker jim je premalo svobodomiseln in ker je v njem preveč omejitev, ki se sicer nahajajo samo v nemškem zborovalnem zakonu.

Petrograd, 29. junija. Prvi bataljon Preobraženskega polka v Petrovem dvorcu se je uprl. Vojaki so zahtevali boljšo hrano, oprostitev od policijske službe in razdelitev veleposestva. Vojstvo artiljerijske brigade iz Krasnega sela je bilo poklicano, da je upornike razorožilo. Bataljon so nato poslali v kazensko garnizij Medved, kjer so bili preje internirani ujeti Japonci. Uporniki pridejo pred posebno vojno sodišče.

Samara, 29. junija. Vojaki polka Buzoluks so se uprli. Zahtevajo popolno politično amnestijo, odpravljenje smrtnih kazni, popolno svobodo in neodvisnost, da se rezervisti izpuste iz službe v 3. letu, da se jim popoljša hrana in omeji delo.

Obrtni vestnik.

O odgovodi službenega razmerja. Ureditelj službenega razmerja med obrtnikom in obrtnim pomožnim osebjem je prepuščena po zakonu dogovoru med delodajalcem in delojemalcem. V razmerju med mojstrom in delavcem velja torej vse tisto, kar sta dogovorila ob vstopu v delo, oziroma ono, za kar sta se tekom službenega razmerja porazumela. Svojevoljno niti mojster niti obrtni delavec nima pravice izpreminjati pogojev. Pogodbena svoboda je po zakonu v nekaterem oziru omejena in je v vseh takih primerih nedopustno, da bi se po službeni pogodbi sklepali dogovori, ki ne odgovarjajo obveznim določilom zakona. Tako na primer ni dopuščeno, da bi se mojster svojevoljno dogovoril s svojimi delojemalci glede nedeljskega počitka na drug način, kakor določa zakon, ali da bi v nasprotju z zakonom dogovoril z delavci, da jim bode mesto plačila v gotovini dajal za plačilo izdelke svojega obrta. Istotako ima zakon obvezna določila glede ponočnega obrtnega dela za ženske in za mladoletne delavce. Službena pogodba se običajno sklepa ustmeno, pri večjih obrtnih podjetjih, ki imajo v službi dvajset ali več delavcev ter v fabrikah je predpisan delavni red, ki ima glavne določbe v službenem razmerju. Ako pride do razpora med delodajalcem in delojemalcem, ki izvirajo iz službenega razmerja, so za razsojanje poklicana okrajna sodišča, oziroma posebna obrtna sodišča, ki pa obstojajo le v nekaterih večjih mestih in obrtnih središčih; taka obrtna sodišča se nahajajo na primer na Dunaju, v Brnu, Pragi, Liberecu, v Gradcu. V slovenskih deželah tovrstnih sodišč doslej nimamo. V vseh tistih primerih, v katerih se delodajalec in delojemalec nista dogovorila o tej ali drugi stvari, veljajo določbe obrtnega reda, oziroma določbe obnega državljankega zakonika. Tudi glede vprašanja, kdaj in pod katerimi po-

goji preneha službeno razmerje, daje zakon popolno svobodo strankam. Dopustno je, da se delojemalec in delodajalec dogovorita v tem pogledu po svojem preudarku. Dogovoriti smeta in moreta že ob vstopu v službo, da bode službeno razmerje trajalo določen čas, na primer pol leta ali eno leto. Dogovorita lahko, da službeno razmerje — ta primer je najnavadnejši — traja za nedoločen čas in da je vsakemu pogodniku dovoljeno podati odpoved. V tem primeru je običajno, da se dogovorita, koliko časa po podani odpovedi še ostane delojemalec v službi. Dupustno je, da določita odpovedni rok po svojem preudarku na vsem, širinajst dni, šest tednov. Dovoljen pa je tudi dogovor, da vsak pogodnik konča službeno razmerje takoj, ne da bi bil vezan na določen odpoveden rok. Zakon tudi ne dela ovire pogodb, ki daje delojemalcu drug način odpovedi kakor mojstru. Zategadej je mogoče, da si eden pogodnik izgovori pravico, razvežati službeno razmerje brez odpovedi, dočim je drugi vezan, držati se gotovega odpovednega roka. Ako pa se delojemalec in delodajalec nista pogodila glede odpovedi, se morata držati v zakonu predpisanega štirinajst dnevnega roka. Štirinajst dnevni rok prične z dnem, ki sledi dnevu, kateri je bila podana odpoved. Le glede onih delavcev, ki so plačani od kosa ali delajo v akordu, ima zakon obvezna določila glede izstopa iz službe. Ti delavci smejo izstopiti stopraj tedaj, kadar so pravilno dovršili prevzeto delo.

V primeru, da delojemalec izstopi iz službe predčasno, ne da bi se držal dogovorjenega ali postavnega odpovedanega roka, zakrivi prestopke obrtnega reda in je kazniv po določbah obrtnega reda. Delodajalec ima nadalje v tem primeru pravico, zahtevati, da oblastvo prisili delavca, da se vrne v delo za preostali čas. Tudi ima precej brezpomembno pravico do odškodnine. Ako pa delodajalec odpusti delavca svojevoljno iz službe, ne da bi se držal odpovednega roka, ima delavec pravico do odškodnine. Delodajalec mora plačati mezdno za ves čas odpovedanega roka in mora vrhutev v primeru, da je imel delavec pri njem hrano in stanovanje, oziroma da je moral po pogodbi skrbeti za življenje in stanovanje delavca, plačati odškodnino tudi za preužitek. V gotovih v zakonu izrecno navedenih primerih je tako delodajalec kakor delojemalec opravičen brez ozira na odpovedni rok prenehati službeno razmerje. Ako nastopi tak slučaj, ki opravičuje delojemalca v takojšnji izstop iz službe po krivdi delodajalca, gre delavcu pravica do odškodnine za čas odpovedanega roka.

Kar smo navedli, velja za službeno razmerje obrtnega pomožnega osebja, torej za vse one osebe, ki ima redno opravilo pri obrtnih podjetjih. Za obrtne vajence veljajo posebno določila glede odpovedi učne pogodbe, izvezete so nadalje osebe, ki opravljajo boljše službe kakor knjigovodje, blagajniki, kemiki. Ime in naslov seveda ne odloča pri tem, ampak samo kakovost dela in službe.

Za trgovske uslužbence, to je osebe, ki v trgovskih podjetjih opravljajo trgovske posle, veljajo glede odpovedi določbe trgovskega zakonika. Po teh določbah je pred vsem dano na voljo strankam, da po svojem preudarku dogovore, kaj naj velja glede odpovedi službenega razmerja. Tudi v tem primeru dopušča zakon, da se o službeni pogodbi potrebno dogovori in določi. Ako pa ni pogodbe, ki se mora tudi tukaj skleniti ustmeno ali pismeno, so določilne določbe trgovskega zakonika, ki določajo šesttedensko odpoved, ali ne v kateremkoli času, marveč predpisuje zakon šesttedensko odpoved katero je podati šest tednov pred pretekom vsakega koledarskega četrtletja. Za slučaj, da ni pogodbe, so ta določila trgovskega zakonika obvezna, in tudi ugovor, da je v kakem kraju drugačen običaj, ne more veljati. To velja tudi za primer, da službeno razmerje preneha vsled smrti trgovca ali vsled nastalega konkurza.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. junija.

— **Mir na Kranjskem.** Pri drugem delegacijskem dineju je cesar ogovoril tudi dr. Šusteršiča, a, dočim je cesar vsakemu drugemu delegatu privoščil kako prijazno besedo, je dr. Šusteršiča jako nemilostno pokaral in sicer zaradi njegovega nad vse nerodnega govora o avstrijske vlade balkanski politiki. To, kar se imenuje „Mannerstolz vor Königsthronen“ je Šusteršiču pač neznana stvar, zakaj obnašal se je pri tej priliki kakor kak ozmerjan lakaj in opravičeval z globokostjo svojega patrijotičnega

prepričanja. To pomeni v navadnem jeziku: nikar mi ne zamerite, če sem kaj povedal, kar vam ni všeč, jaz ostanem vseeno pokoren sluga karnarile in Jugoslovanom sovražne politike dunajskega kabineta. A cesar je pri tej priliki govoril tudi še o nečem drugem, namreč o miru na Kranjskem. Cesar je obžaloval, da se še ni posrečilo, napraviti miru v deželni zboru kranjskem, zlasti ker že ni bilo daleč od miru, in je izrekal upanje, da se kmalu doseže ta mir. V želji, da se doseže tak modus vivendi, da bo mogel deželni zbor mirno funkcionirati, se s cesarjem strinja pač vsa dežela Kranjska, izvzemši tiste elemente, ki imajo v nemiru, v sovrastvu in v boju svojo raison d'être, to je pol tucata klerikalnih hujskačev, ki v motni vodi prav uspešno ribarijo. Če pa se še ni dosegel mir, če se v deželni zboru še niso ustvarile razmere, ki bi zagotavljale redno funkcioniranje deželnega zbora, za deva vsa krivda ne toliko dr. Šusteršiča, kakor škofa Jegliča. Ta je tista sila, ki je kriva vseh teh ljutih bojov v deželi, ki je kriva vseh viharjev in razporov v deželni zboru, a Šusteršič in drugi klerikalni hujskači so samo izvrševalci njegove volje. Nasprotje v naziranjih in v stremljenjih je bilo tudi za škofovanja Jakoba Missije ravno isto kakor danes, v nekaterih točkah še večje, toda pri vsem tem se je z vseh strani gledalo, da je mogel funkcionirati deželni zbor. Šele škof Jeglič je to prevrgel in upeljal v deželni zbor kranjski klerikalno obstrukcijo z namenom, da etablira v deželni zboru gospodstvo svoje stranke. Cesarska vlada je sramotno kapitulirala pred to obstrukcijo; cesarska vlada je tej obstrukciji žrtvovala barona Heina, ki je bil izboren uradnik in žrtvovati ji je hotela tudi vse kranjsko meščanstvo s tem, da je predložila deželnemu zboru pravo karikaturu volilne reforme. Cesarska vlada je s tem postala sokrivka škofa Jegliča, sokrivka, da se ne doseže mir v deželni zboru. Veseli nas, da je cesar izrekel svoje obžalovanje, da se še ni dosegel mir v deželni zboru. V tem obžalovanju tiči nekoliko nevolje, ta nevolja cesarjeva pa se po stanju razmer ne more, četudi je bila izrečena dr. Šusteršiču, nikogar drugega tikati, kakor škofa Jegliča in vlade. Ako hoče cesar resno in odločno, da pride do miru, naj naroči svoji vladi da postopa objektivno in naj škofa Jegliča pošlje v kak samostan, ter postavi na njegovo mesto razumnejšega in lojalnejšega moža — in takoj nastanejo druge razmere. Nasprotja sicer ne bodo nehala, ali lahko se dobi modus vivendi, tako da bo zagotovljeno redno in stvarno delovanje deželnega zbora. Druge poti do miru ni: zlasti dokler bo dr. Jeglič škof v Ljubljani, ni misliti, da bi njegova stranka za las odnehala; boj bo torej trajal še dalje. Čim bolj bo pri tem vlada podpirala klerikalce, toliko bolj bo potisnila s tem narodnonapredno stranko v radikalno strujo.

— **Nikdar jim ni prav.** Kadar je dr. Tavčar v državnem zboru pojasnil kranjske razmere in posebno nehanje in delovanje klerikalne stranke, vselej je cvillilo in jokalo vesoljno klerikalstvo, češ, domačih nasprotstev ne gre nositi vdrž. zbor. No, ta argumentacija je jalova. Kdor hoče podati drž. zboru sliko o kranjskih razmerah, mora govoriti tudi o klerikalcih, to leži na dlani in zato je dr. Tavčar ravnal čisto prav, da je vzel na rešeto tudi klerikalce kadarkoli je v svojih govorih hotel kranjske razmere pojasniti. V svojem zadnjem govoru je imel dr. Tavčar pred očmi druge namene; kaj je hotel, se razvidi iz njegovega govora, ki ga objavljamo na drugem mestu. V tem govoru je pustil klerikalce pri miru in se je bavil z drugimi stvarmi. A kaj se je zgodilo. Oglasil se je „Slovenec“ in pravi z vso resnobo: ko dr. Tavčar v svojem govoru ni prijel Šusteršiča zaradi njegovega izdajstva

pri volilni reformi, je to dokaz, da dr. Šusteršič ni storil nobenega izdajstva. To pa drži. Proti takemu dokazovanju pa ni ugovora, zakaj človeku zastane kar sapa in ko pride k sebi, še le vpraša: Na kaki intelektualni stopnji morajo biti „Slovenčevi“ bralci, da jih sme njihov list pitati s takimi otrobi.

— **Patrijotje se oglašajo.** Ponočno si trkajo v „Slovenca“ in v klosiet-prilogi graškega „Tagblatt“ na svoja junaška prsa, kažejo na svoja verna, v neskončni zvestobi utripajoča srca in opozarjajo pristojne visoke, višje in najvišje kroge na svoje prazne gumbnice. „Ich höre gern Patriotengebell und necke gern scheckige Hunde“ poje znana pesemca in spominjajoč se teh verzov, se samo smehljamo obupnim denuncijacijskim poskusom ljubljanskih kazinotov in njih šenkavskih konkurentov o patrijotizmu, posebno ker vemo, kako govori ljubljanski škof po farovžih in kaka sreča je, da gotovih pogovorov v ljubljanski kazini ne slišijo žandarji.

— **Iz Medvod** se nam piše: Dne 17. junija t. l. je preški župnik g. Janez Brence čital na prižnici neko škofovo pisanje o nekem očetu in sinu in o zakonu. Moral pa je še prej dodati nekaj svoje „vdarjene“ modrosti. Rekel je: „Svoj čas ste bili podpisali polo proti razdružitvi zakona. Vsi niso podpisali, no večina vas je podpisala, nekaj pa jih je vendar, ki niso podpisali, pa ne vem zakaj niso podpisali.“ Na to „žeznanje“ g. župnika Janeza tale odgovor: 1. Kjer se podpisujejo otroci s 14 leti, tja naj se ne sili moč, ki ima pamet in skušnje. 2. Ni nobene zapovedi, po kateri bi se moralo take novotarje podpisavati. Kjer pa ni zapovedi, tudi ni dolžnosti. 3. Gabi se razumnemu človeku, da more fanatičen duhovnik, če tudi malo „vdarjen“, tako lagati. Pobožni preški Janez je odgovoril v cerkvi, da hočejo frazoni tak zakon, da kadar bi se možu zljubilo, pa bi pustil ženo in se oženil z drugo. To je vendar laž na prižnici. Resnica je le, da se dela na to, da bi se tak. ki so sodnijsko ločeni, smeli poročiti z drugo; da bi ne bili prisiljeni po hudobni ženski (oziroma možkem) na nekako dosmrtno deščvo. G. Janez, le ne lažite! To Bogu ni všeč! Kadar boste pa nabirali podpise za to, da bi se dovolil sv. zakon tudi duhovniškom, bom pa že podpisali.

— **C. kr. davčni oficijal neizvesten!** Iz Ptuja se nam poroča, da je oficijal Sommer pri c. kr. davčnem uradu vsled relacije c. kr. okrajnega sodišča „neizvesten“, verschollen! To je nova prikažen, da je c. kr. uradnik, ki se nahaja v aktivni službi, ki ni bolan, nima dopusta, „verschollen“. Če pa se je mož res skril, da ga c. kr. okrajna sodnja niti najti ne more, je imel za to dovolj vzrokov! Mož je tako zadolžen, da bi se bil moral že davno ustreliti, ako bi imel kaj poštenja v sebi. S poročtvom je spravil v stisko več svojih kolegov. Da pa je bil njegov „ugled večji“, disciplina v uradu „popolnoma uzorna“, je rabil oficijal Sommer celo navadne, njemu podrejene davčne eksekuturje za poroke pri menicah! To sta eksekutorja Mally in Horvath! Te škandalozne razmere že obstojijo dolgo časa, so „na zgoraj“ vse znane, pa so se vse prikrivale in ignorirale. Če je slovenski uradnik spregovoril v gostilni slovensko besedo, zapel nedolžno slovensko pesem, je prišel v disciplinarno preiskavo, vsak je bil radi „demonstracije“ še prestavljen med Nemce! Kako „hochnotpeinlich“ je pustil pokojni grof Gleispach sodne slovenske uradnike preiskavati in preganjati, ki so prišli le vsled nesreče v dolgeve?! Tu se je humaniteta naravnost teptala! Sommer je poznat igralec in še kaj drugega! Saj je zaigral, preden je „izginil“ ali je postal neizvesten, 300 ali 400 K! To pa je davčni uradnik brez vsega privatnega premoženja, s familljo in velikanskimi dolgovi! Pa ekscelencia grof Clary in baron Nensi zatisakata oči, saj finančni nadsvetnik

o Sommerju ni „ničesar slišal in ničesar izvedel“!

— **Lavantinski duhovniki** so si ustanovili „prepotrebno“ obrambno društvo ter pozivajo tovariše, naj ne prizanašajo listom, ampak pridno pošiljajo popravke, da bo širno občinstvo spoznalo, kako jih slovenski in nemškutarski listi obrekujejo. Prvič dajejo duhovniki s tem sami sebi slabo izpričevalo, drugič jim pa noben razsoden človek verjel ne bo, četudi se boče v kakem listu čitalo: ni res, ni res in zopet: ni res! Nekateri imajo to slabo navado, da vse utajijo. Tako je n. pr. župnik Vurkel objedal sebi neljube osebe, kar je mogel in tudi ni pozabil obrekovati jih po listih. Ko so se pa začele njemu dokazovati in razglašati razne kozlarije, pa je ročno začel z obligatnim: ni res! Tudi popravek je poslal „Štajercu“ in s svojimi tremi junaki obljubil v „Našem Domu“ 2000 K tistim, ki dokažejo to, kar so pisali; naposled pa je še „Štajerčev“ uredništvo tožil. Ali priče so pred sodnijo pod prisego potrdile ne le samo inkriminirane točke, ampak povedale tudi take reči, da se je bilo župniku nadejati pred porotniki ne le velikih stroškov, ampak še večje sramote in zato je v zadnjem trenutku tožbo umaknil in se samega sebe obtožil. Torej le ne popravkov, ampak kar tožijo naj, saj nas ne štiti imuniteta, kakor ljubljanske in mariborske klerikalne liste. Ako pa mislijo, da delajo pošteno, pa naj dajo liste v druge roke.

— **Kako so dr. Korošca za poslanca volili.** V kozjanskem okraju je neka s črnimi oblaki pokrita občina. Od okr. glavarstva imenovani volilni komisar, ki je privatna oseba, je na dan volitve napravil več nepostavnosti. Ker je manjkal eden od občine imenovani član komisije, imenoval je komisar samega sebe kot člana komisije; bil je torej komisar in član komisije obenem in je kot tak volil sedmega člana in predsednika. Na izrecni poziv, naj da prečitati zakonite določbe, kdo sme in ne sme voliti, tega ni hotel storiti rekoč, da to že itak vsi vedo. Tega pa zato ni storil, ker je v komisiji sedel komisarjev prijatelj, ki bi težko slišal neki š, ki je v postavi naveden, torej tega človeka ni smel žaliti. Ta komisar pa je tudi pripustil, da se je vsprejela vsaka glasovnica, naj jo je prinesel kdorkoli; tako so nekateri volilci prinesli po več glasovnic za druge, ki niso imeli časa priti k volitvi. Priče pravijo, da je prišlo volit kakih 52 volilcev, a glasov je bilo oddanih 92 in so tudi kot pravilni vpisani. Dva zagrizena klerikalca sta hodila po vaseh in pobirala glasovnice, da jih spravita na volišče in eden od teh se je izgovarjal, da je okrajni glavar izdal za to nepostavnost dovoljenje. Volilni komisar je hotel dati glasovnico nekemu slabomnemu človeku, ki so ga privedli na volišče in ni bil vpisan v volilni imenik. Pri štetju glasov so bili vsi za Korošca razen enega; komisar pa je rekel, da ni lepo, če ni Korošec soglasno izvoljen, in je hotel glasovnico, ki je imela drugega kandidata, raztrgati ter novo napisati za Korošca. Pri vseh teh nepostavnostih pa se je vedno skliceval na tozadevno dovoljenje okr. glavarja. Dotični župnik je moral za vse to vedeti, ker je popoldne, prišedši v sobo, rekel, da ne smejo več tako delati, drugače bo vsa komisija kaznovana. Na volišču pa je stal župnikov pribočnik in odvzel vsakemu glasovnico, jo popisal in poslal volilca z njo pred komisijo. Na to pa so vpili: „Zmaga je naša!“ Marsikateri volilec še vedel ni, koga je volil in to je ljudski glas. — Vsa zadeva pride najbrže pred sodnijo. — Ta direktna in tajna volilna pravica je velika neumnost, dokler volilci ne volijo po lastnem prepričanju.

— **Iz krogov brozpravnih trpinov.** Pod tem naslovom se v števil. 134. „Slov. Naroda“ pritožuje učiteljstvo obrtnih šol na Kranjskem, da mu plače še niso nakazane, čeravno so se šole končale že 30. aprila. Nič boljše kakor kranjskemu se v tem oziru ne godi štajerskemu učiteljstvu. Odlok štaj. dež. šol. sveta z dne 12. snišca 1896. št. 2010 sicer n kaznuje.

dan naznaniti direktno dež. šol. svetu, da bo plača čim preje nakazana in se bo na ta način prišlo ope- tovanim tozadevnim pritožbam v okom. A kaj pomaga ta odlok, ker pa za gospoda pri dež. šol. svetu, ki ima to stvar na skrbi, ne ekzistuje! Dež. šol. svet naj izda še sto takšnih odlokov, učiteljstvu ne bo s tem vendar še nič pomagano. Službo sem nastopil o veliki noči, blizu se že konec šolskega leta, a čakati moram potrpežljivo, da bodo gospodje v Gradcu blagovolili milostno se ozreti na ubogo paro-učitelja ter mu nakazati tiste bore groše. Seveda, učitelju morajo zadostovati razni paragrafi, s katerimi ga „futrja“, plača pa je za nameček. Tako predrzen pa ne sme biti učitelj, da bi plačo — zahteval! Saj se tri ali štiri mesece tudi lahko počaka! — Quem dii oderunt.

— **Nemški uradniki na novi železnici.** Železniška uprava je že začela na novi železnici nastavljanje v čisto slovenske kraje samonemške uradnike. Tako je v Svetni vasi v Rožu nastavljen nemški uradnik, ki ne razume prav nič slovenski. Ali bodedo Slovenci trpeli, da se bodedo dosledno nastavljal nemški uradniki v naših krajih? Ne smemo!

— **Novi zakon o adjutih.** Pred- večerajšnjim je izšel zakon o višjih adjutih avskultantom, zapriseženim prokuraturnim koncipijentom, elevom, aspirantom, praktikantom in njim enakostojecim asistentom. Po triletnem službovanju dobe vsi omenjeni, če morejo dokazati višjo znanstveno predizobrazbo, letnega adjuta 1600 K, sicer pa 1200 K; po petletnem službovanju dobe 2000 K, oziroma 1500 K. Po šestletnem službovanju dobe avkultanti 2500 K adjuta.

— **Sankcioniran zakon.** Cesar je sankcioniral zakon deželnega zbora kranjskega o zgradbi nove okrajne ceste med Krmeljem in Tržiščem v radeškem in mokronoškem okraju.

— **Železniški minister dr. pl. Derschatta,** ki je bil dosedaj odvetnik v Gradcu, je resigniral na advokaturu in se je njegovo ime 15. t. m. izbrisalo iz liste štajerskih advokatov.

— **Imenovanja pri pošti.** Poštni kontrolorji Josip Cenčič, Josip Kavčič v Trstu, Št. Šupan v Mallem Lošnju, Tomaž Eržen in Jernej Grošel v Ljubljani so imenovani za višje poštne kontrolorje. — Poštni oskrbnik Ferdo Karis v Št. Petru na Krasu je postal višji poštni kontrolor v Gorici.

— **Notarijat v Zgornji Radgoni.** Novo imenovani notar za Zgornjo Radgono dr. Fran Strelec nastopi svojo službo dne 4. julija t. l.

— **Šolske vesti.** Iz seje dež. šolskega sveta istrskega: Imenovani so: Ivan Vratovič za učitelja III. razreda v Vodnjanu, Juri Beranek za učitelja II. razreda v Kopru, Fran Zorzenon za učitelja III. razreda v Mujah, Nikolaj Pegan za nadučitelja I. razreda v Lovrani, Franc Zec za nadučitelja II. razreda v Lovrani, Jožef Bertok za nadučitelja II. razreda v Lazaretu, šolski vodja v Lindarju Ivan Martinčič je premeščen v Pas, nadučiteljica v Kopru Franciška Orbančič-Španger stopi v stalen pokoj. Učiteljica Ana Luckmann v Steverjanu, učitelj Josip Kragelj v Gradišču in učitelj Ambrož Poniz v Rihenbergu so stopili v trajen pokoj.

— **„Osa“.** Štev. 34. Vsebinska: Kronika. — Iz kluba modrijanov. — Čudodelni hudič. — Kmetijski padarji. — Slovenska katoliško-narodna politika. — Izza kulis. — Popravek iz nunskega samostana itd. — Podobe: Ministrski predsednik Beck, ministri Dzieduszycki, Derschatta, Marchet, Fort, Schönaich, Auersperg, Pacák v ladji in preteče poasiti. — Vesela prihodnost. — Poseben čudež.

— **Uradniško društvo „Naša zveza“** bode imelo v četrtek, dne 6. julija ob 1/9. uri zvečer v areni „Narodnega doma“ svoj izredni občni zbor. Na dnevnem redu je resolucija neosnovanega premeščenja enega uradnika, ki je član „Naše zveze“. Vsi člani so dobili tiskana vabila. Ker je stvar načelne važnosti za vse slovensko uredništvo, zato pričakujemo obilne udeležbe.

— **Na čr. II. državni glavnici ljubljanski** (v Bethovnovih ulicah št. 61) bode od 1. avgusta 1906.

8. do 12. ure dopoldne. Zunaniki se vzprejmo tudi na pismeno zglasilo, ako pošljejo ravnatelstvu do 8. julija potrebne listine (rojstveni list in zadnje šolske spričevalo. Vzprejemina v znesku 6 K 60 v se bo pobirala od vzprejetih učencev še-le po istinitem vstopu v I. razred. Vzprejemne izkušnje se prično v soboto dne 14. julija in sicer pismene dopoldne ob devetih, ustne popoldne ob treh.

— **Na vrtni veselici društva „Merkur“** dne 8. julija bo poleg drugega tudi srečlov. Nabiranje dobrotov za ta srečlov so prevzele sledeče požrtovalne narodne dame in sicer gospe: Minka Česnikova, Ema Golobova, Minka Grobelnikova, Minka Jebačinova, Ada Perdanova, Mila Rudeževa, Franja dr. Tavčarjeva, Minka Tekavčičeva, Marija Widerjeva in Ivana Zupančičeva, dalje gospi: Anica in Nelca Franketova, Berta Gregoričeva, Minka Jebačinova, Zora Juvančičeva, Bela Kavčnikova, Pepica Klemenceva, Elza in Zeni Lukančeva, Ljudmila Peruzijeva, Roza Počivnikova, Anica in Jelica Polančeva, M. Skerbinškova, Anica Snojčeva, Marta in Minka Tekavčičeva, Beti, Karlinca in Mimica Treotova in Milka Vidmarjeva.

— **Bolniško in podporno društvo pomožnih uradnikov** je za svojega društvenega zdravnika sprejelo g. dr. Ivana Geigerja, ki prične s 1. julijem letos poslovati.

— **Za mestne uboge** zapustila je umrla gospa Roza Fuxova znesek 100 K.

— **Društvo zdravnikov na Kranjskem.** C. kr. deželna vlada je z odlokom z dne 20. maja 1906 št. 1890 potrdila pravila vdovskega in sirotinskega pokojninskega zaklada društva zdravnikov na Kranjskem. Namen pokojninskega zaklada je zagotoviti vdovam in sirotam njegovih članov letne pokojnine. Sprejeti se morejo na svojo prošnjo le tisti zdravniki kot člani pokojninskega zaklada, kateri so a) člani društva zdravnikov na Kranjskem, b) ki niso še dopolnili 50. leta svojega življenja. V ustanovnem letu, t. j. v letu 1906 pa je vsakemu članu društva zdravnikov na Kranjskem dovoljeno pristopiti in sicer brez ozira na starost. Pravice do sprejema nimajo aktivni c. kr. vojaški zdravniki. V ustanovnem letu pristopivši člani plačujejo ne glede na starost po 120 K na leto, pozneje sprejeti člani plačujejo, če niso še dopolnili 35. leta svojega življenja, tudi po 120 K na leto; če pa pristopijo v starejši dobi, znaša letni prispevek za vsako nadaljnje leto po 5% več. Brez ozira na visokost letnega prispevka prestane po 25 vplačilnih odmerjen letnine vsaka dolžnost za nadaljna vplačila, član pa obdrži vse v teh pravih določene pravice. Prispevke plačevati je v 1/4 letnih naprejšnjih obrokih. Pravico do pokojnine imajo le tiste vdove, katerih zakonski možje so bili do svoje smrti najmanj pet celih let člani vdovskega in sirotinskega pokojninskega zaklada. Ustanovniki pokojninskega zaklada, t. j. člani, ki pristopijo leta 1906. pa imajo pravico, vplačati v znesku 600 K v naprej prispevke za prvih pet let, v katerem slučaju dosežejo vdove, oziroma sirote pravico do pokojnine tudi tedaj, če umrje dotični član tekom teh petih let. Pokojnine izračunajo se na ta način, da se obresti pokojninskega zaklada preteklega leta in pa 50% prispevkov preteklega leta po odbitku vseh upravnih in režijskih stroškov razdeli januarja meseca v toliko enakih delov, kolikor je upravičenih skupnih vdov in sirot. Vsaka skupina sirot obdrži pravico do pokojnine neprikrajšano toliko časa, dokler najmlajša sirota ne dopolni 24. leta ali ne vstopi v zakon. V pokrite v pravih določenih pokojnin se zloži zaklad, katerega osnovna glavnica sestoji že iz gotovine približno 19000 K in iz vseh prispevkov članov tekom prvih pet let, pozneje pa se 50% letnih prispevkov članov prišteje k osnovni glavnici. Nadejati pa se je, da se bode osnovna glavnica pomnožila tudi po darilih in volilih ne samo od strani zdravnikov, temuč glede na veliko socialno važnost te institucije tudi od strani drugih krogov. Pokojninski zaklad vodi upravni odbor, ki sestoji iz načelnika in njega dveh namestnikov, potem iz upravitelja imovine in zapisnikarja ter iz njiju namestnikov; voli pa jih občni zbor za dobo 3. let. Vrhutega pošlje društvo zdravnikov na Kranjskem 2 člana v upravni odbor. Doslej je prijaviło pristop 26 članov in se bode tedaj zamogel vsiti ustanovni zbor. Odbor društva zdravnikov na Kranjskem je dobil nalogo, preskrbeti predpriprave za letošnji ustanovni zbor ter se je določilo, da se naj vrši ustanovni občni zbor v torek 10. julija t. l. ob 5. popoldne v šolski dvorani prof. dr. Alfreda pl. Valenta (deželna bolnišnica); dotična vabila

Kranjskem, ki prijavijo pristop do 5. julija t. l. predsedniku društva zdravnikov dr. V. Gregoriču v Ljubljani, poslala se bode vabila še na ustanovni občni zbor, ki se bode vršil 10. julija t. l. Vsi člani društva zdravnikov so dobili po en iztis pravil, ki natančno določajo pravice in dolžnosti članov pokojninskega zaklada. Če se gg. tovariši potrudijo ter pazljivo prebero pravila, našel se bode težko zdravnik, ki bi ne pristopil temu pokojninskemu zakladu. Tu velja geslo: „Eten za vse, vsi za enega!“ Srečen, kdor ne potrebuje te podpore. S tem prinosom, kojega vsrk zdravnik lahko zmore, se podpira stanovska organizacija, ki se sme zvati mogočnega činitelja pri rešitvi našega socialnega praskanja.

— **„Slavec“ v Opatiji in Voloski.** Slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“ je storilo dobro in zaslužno delo, ko je priredilo tak izlet, ki ostane v teh krajih v neizbrisnem spominu v vseh hrvatskih srcih. Veselica in korist družbe sv. Cirila in Metoda za Istro je prinesla tej važni družbi lepo vsoto; natančni dobiček se razglasi, ko bodo sklenjeni računi. Sprejem slovenskih bratov je bil oduševljen, veselica je prekrasno uspeła. Razen istrskih Hrvatov je prišlo na stotine Hrvatov iz Kraljevine in ti so kar tekmovali, pokazati slovenskim bratom dejansko svojo ljubezen. Prvi sprejem je bil na postaji Matulje. Tu je v imenu Hrvatov pozdravil slovenske izletnike ugledni hrvatski književnik in vzorno marljivi tajnik istrske družbe sv. Cirila in Metoda g. Viktor Car-Emin tako-le: Milostive gospodje! Časna gospodo! Još prije mene Vas je danas pozdravilo ovo naše lazurno nebo! Vas je pozdravilo i ovo naše more; ono je iz svojih dubina poslalo Vama u susret topao dašak neizmjerne duše svoje, poslalo je promaju blagu, koja će domalo na krilima svojim raznositi diljem cvjetnih istarskih žala vlebnu harmoniju pjesme Vaše i naše. A pozdravile su Vas i ove naše gore, pozdravila Vas je cela ova naša Istra — sva sabrana u davnom spominjanju na one Vaše ljude, koji su u teškim danima narodne muke i progovstva teškog stali na obranu svoga patničkoga brata. U ljuto doba, kad je hrvatska rieč u Istri bila u pogibli, da za naviek ugasne, u njenu se zaštitu diglo mnogo slovensko slovo, i mnoga je dobra slovenska duša i sa oltara medj školskim klupama slovenskom rieči budila hrvatsku uspalu svieist. Za to Vas je, mila braćo, ova zemlja prva danas pozdravila, pozdravila Vas je najljepšim osmijehom, što ga je njenom tužnom licu ikada podalo ovo njeno zlatno sunašee — ovo njeno satirno more. Kudgod krenete okom, sve Vas danas pozdravlja, a svo i mene ovdje, da Vam i ja sa svoje strane izručim najuplji i najsrdačniji pozdrav. Na to me ovlaštite sva naša narodna društva Voloskoga i Opatije, i to: „Lovor“, „Hrvatski Sokol“, „Hrv. pjevač. dram. društvo“ te čitaonice „Zora“ i „Bratinstvo“. Izim toga slobodan sam, da Vas kao tajnik družbe sv. Cirila i Metoda za Istru pozdravim i u ime te naše družbe, za čije čete ciljeve i Vi danas da doprinesete svoj dielak. Mila braćo Slovenci: Vi imate pjesnika, bogodana umnika, kome se je nekoga dne na vrhu jednoga od onih klanaca tamo odkrilo more „kot spremijast opal“. I on je to more pozdravio ovako:

Ti samo si pišeš zakon svoj, Ti svoj je zakon mir in tvoj je zakon boj. Tvoj zakon je volja tvoja. Pozdravljam te velika volja! Pozdravljam te svobodna moč! Tako bih i ja htio pozdraviti Vas, junačke sinove predivnih planina onih, koje kao i naše more ne če da poznadu robstva, već si same pišu zakon svoj, a taj je zakon mir i boj, taj je zakon volja njina! Tu volju, tu veliku volju ja pozdravljam u Vama, a s njom pozdravljam i svete boje narodnog Vam stiega, i pjesmu pozdravljam Vašu, koja našoj duši govori i milo i gromko, kaošta govori bezkrajno more našim rođenim žalima tamo, kad ih, nemirno, cjeliva i draga. Dobro nam došla pjesma Vaša! Dobro nam došla i Vi mila braćo našo! Zaorili so burni klanci: Živeli Slovenci! V imenu slovenskih izletnikov je odgovoril predsednik pevskega društva „Slavec“ g. Dražil in se prisrčno zahvalil za krasni sprejem. Hrvatsko pevsko društvo „Lovor“ iz Opatije je na to odpelo že poznano ali še zmeraj novo pesem „Slovenec i Hrvat“, kateri je slov. pevsko društvo „Slavec“ odgovorilo s prekrasno pesmijo „Slovenec sem.“ Med tem so seveda podarjvali slov. izletnike neprenesoma Hrvatje, katerih se je zbralo jako mnogo, kajti poleg društva „Lovor“, „Sokol“, „Glasb. dram. društvo“, „Opatijska in Voloska čitalnica“ in odbor Hrvat. pevskega društva „Istrska vila“ iz Kastava je bilo navzočih mnogo ljudi. Tudi obični glavar kastavski je pozdravil v nprav prisrčnih besedah izletnike.

dransko morje. In ko je prvi pozdrav minil zvrstila — so se vsa društva na čelu volosko-opatijski Sokol kakor predstraža „Slaven“ za društvi pa seveda množica občinstva odkorakalo se je po stari cesti proti Voloski. Prišedši blizu slavaloka v Voloski, kjer je bilo že vso opatijsko-volosko prebivalstvo zbrano, odprl se je izletnikom krasen razgled. V ozadju jadransko morje, mesto Volosko vse v zastavah a pri prvih hišah slavalok, pod katerim je bila zbrana ogromna množica ljudstva z damami v belih oblekah na čelu. — Gromoviti „živio klici“ so pozdravljali Slovence od daleč. Ko so prišli izletniki bližje in se postavili pod slavalokom, je izpregovoril volosko-opatijski načelnik g. dr. Andrija Stanger, ki je izletnike v lepim in navdušenih besedah pozdravil in jim želel dobrodošlico. Odgovoril je zopet predsednik Slavca g. Ivan Dražil, na kar so pristopile dame in je gospica Olga Stanger spregovorila še svečani govor, na kar so dame med gromovitimi živio-klici množice in pokanjem topičev pripelje prekrasni trak na Slavčevo zastavo. Društva so potem korakala skozi špirlam, katere so „Slavce“ s šopki skoraj zasule in skozi mesto Volosko v Narodni dom. Med potoma so metale dame z oken in s ceste šopke na društva posebno pa na Slavca. Zlasti lepi so bili šopki, ki so jih sipale gospice Melanija in Amalija Podboj in Jenko iz vil „Varlien“ in „Sabec“. V Narodnem domu je bil zajtrk, potem pa ogled mesta Volosko in Opatije. Ob 1. uri je bil banket v hotelu „Slatina“. Pri banketu je bilo navzočih kakih 100 oseb. Govorili so v imenu Hrvatov dr. Ivan Pošćić, dr. Nikola Fabianić, dr. Feretić, predsednik „Sloge“ s Sušaka g. Ante Kalanj, v imenu Slovencev so odzdravljali g. Ivan Dražil, g. Koptar in v imenu opatijsko-voloskih Slovencev gosp. dr. Konrad Janežić, kateri je povdarjal, da je še nekoliko Slovencev v Opatiji, kateri se še do danes ne zavedajo svojih narodnih dolžnosti.

— **Ljubljanski Nemci med sabo.** V soboto zvečer sta v Praunseisovi šarkuteriji na Mestnem trgu praznovala godovanje dva nemška profesorja P. in W., pila sta „asti spumante“. Pri sosednji mizi so nemški realci v družbi z mladim Nagym. Ker sta profesorja pila „asti“, tudi realci niso hoteli za njima zaostati in so tudi naročili par steklenic enakega vina. Fantje so pili in bili veseli. Ko so se duhovi dovolj razgrel, so jeli mladiči uganjati razne burke, neki dijak je pa stopil k mizi, kjer sta sedela profesorja P. in W., ter ju „na pumpal“ za 20 K, sicer da ne more njegova družba z njima v pijači konkurirati. Profesorja sta bila seveda te „predrznosti“ razburjena in sta primerno reagirala. Nastal je med profesorjema in dijaki prepir, ki se ga je udeležil tudi Nagy. W. in Nagy sta se v prepiru tako razvnela, da je W. končno „pripeljal“ N-u tako klofuto, da je videl devet solnc. Posledica te afere je bila, da je bil realec Mahr izključen iz šole, Nagy pa toži profesorja W.-a radi razžaljenja časti.

— **Darila za Vilharjev spomenik:** gosp. Mankoč Josip, Sent Peter 10 K; čast. g. Juvaneč Josip, župnik v Rakitni, 5 K; slav. društvo „Edinost“ v Ajdovščini, nabrali pri občenem zboru 20 K; gospa Jaske Pavla v Postojni 10 K; g. Skuk A. v Vipavi, 4 K; g. Žetko Franc v Lažah, 2 K; gospodje Klačna, c. kr. davčni kontrolor, Zupančič I., c. kr. stražmojster, Mlakar Ivan, Sadnik Zvonko, gospe Mušič L., Zelen M., gospica Sadnik Pepica, vsak po 1 K, vsi v Senožcah; g. rojak Jan Vukasović Stibil v Belemgradu, 50 K; g. Jurtela dr. Franc v Ptuj, 5 K; g. Garzaroli pl. Emil v Postojni, 10 K; slav. Posojilnica v Planini, 10 K; g. Tomšič Anton, župan, 10 K; g. Domladiš Josip, 10 K; g. Urbančič Ivan 5 K; g. Sket Vinko, 3 K; g. Cvetnić Franc, 2 K; gospe Tomšič Tončka, 2 K, Ličan Ivana, 2 K; g. Aschmann Valentin, 1 K; g. Strnad Rado, 1 K; g. Perne Josip, 1 K; g. Jan. Janko, 1 K; g. Samso Franjo, 1 K; gosp. Maljavec Lovre, 1 K; g. Žnidaršič Andrej, 1 K; g. Ličan Anton, 1 K; g. Martinčič Julij, 1 K; g. Kosar Martin, 1 K; g. Valenčič Ivan, Ježek, 1 K; gospica Meden 50 h, vsi iz Ilirske Bistrice; Neime-novan, Trnovo, 50 h; gostilna „Abbazia“ v Postojni, 2 K; v Matenji vasi pri Žnidaršiču, v nabiralniku ob izletu pevskega društva „Postojna“, 5 K; g. Kregar v Selcah; dobiček keglanja, 50 h; g. Juh Franc „ubogi harmonik“, Rakitnik, 1 K.

— **Slavnosti razviti zastave šlonskega „Sokola“** prijavilo se je korporativno z zastavo tudi „Zidarsko in tesarsko društvo“. — Opozarjamo tem potom vsa bratska in druga slavna društva, da je zbirališče jutri zjutraj ob 10. uri pri Koslerju; odhod z godbo na čelu točno ob 1/11. uri dopoldne v Šiško,

kjer bode sprejem in nato slavnostno razviti zastave.

— **Serenada.** Danes zvečer ob 9. uri priredi šiški „Sokol“ z Društveno godbo, Čitalnico in gasilnima društvoma iz Spodnje in Zgornje Šiške serenado kumice novega prapora, gospe Zakotnikovi. Odhod izpred Čitalnice ob 1/9.

— **Iz št. Vida nad Ljubljano.** Zadnji „Domoljub“ že zopet pogreva znane laži in podla obrekovanja „Slovenčeva“ z dne 9. junija pod naslovom „Žirovnikov evet in sad v št. Vidu nad Ljubljano“. Vsi pošteni šentvidci se zgražajo nad tako podlimi lažmi, da, celo klerikali sami in njih vodje. Tako je n. pr. glavni vodja in agitator klerikalne stranke rekel: „Ne vem, kaj je prišlo kaplanu na um, da gre kaj takega pisat.“ Na vprašanje, ali je kaplan pisal omenjeni dopis, je odgovoril „da“. Kaplan pa zdihuje po št. Vidu: „Saj se vedel, da bom vsega jaz kriv.“ Torej kdo sedaj laže in kdo je preje lagal? Pozivljamo g. kaplana, naj nastopi javno in pove, je-li on pisal omenjeni dopis, kakor so nastopili naši samostojni in pošteni možje, ko so podali izjavo ter jo potrdili z lastnoročnimi podpisi, da so pripravljani dokazati s prisego, da je omenjeni dopis poln nesramnih laži in podlih obrekovanj, katera pa more pisati seveda le kak slabo izrejen človek. To je bila precej huda kor-bica, katere se pa lažnjivi dopisnik v št. Vidu gotovo ni nadejal. Razvidno je iz tega, da se tudi v šentvidski klerikalni trdnjavi, kakor jo „Slovenec“ imenuje, ljudje več ne puste za nos voditi, ampak povedo vsakemu, kar mu gre, javno in neustrašeno, in če je tudi mogoče žegnan. Pričakujemo od g. kaplana, da nam to pojasni, ker če on ni tega pisal, se vendar ne bode pustil svoji stranki obrekovati. Da pa je resnica, kar pišemo, za to imamo zanesljive priče na razpolago. Da, da, gospoda, za Žitnikovi škrici lagati je lahko, toda častno ni in tudi prav ne hodi.

— **Gadi na Šmarni gori.** Neki ljubljanski izletnik je včeraj proti poldnevu prepeljal dva stara gada na Šmarni gori, ki sta se grela na solncu na skali ob vzhodni strani. Ljudje jih love tamkaj v „precep“. Letos je baje ne samo „hroščev“ nego tudi „gadovo leto“.

— **Vojaško veteransko društvo ljubljanske okolice na Ježici** priredi v nedeljo dne 1. julija veliko gozdno veselico na Taborju pri Črnučah s koncertom vojaške godbe, s srečolovom, šaljivimi prizori, petjem in plesom. Za solidno postrežbo je preskrbljeno; planinski Janez iz Ljubljane bo stregel z jestvinami. Vdeležencem veselice bodo na razpolago vozovi. Vsešični senčnati gozd je oddaljen od postaje en četrt ure. Začetek ob 3. uri. Vstopnina prosta.

— **Iz Kamnika.** Napovedani koncert meščanske godbe, ki bi moral biti v nedeljo dne 1. julija na vrtu restavracije Kenda, se je moral odložiti z ozirom na to, da je bila godba brzojavnim putem pozvana v Radovljico. Koncert bode prihodnjo nedeljo.

— **Okrajna cesta Žiri-Dolenji Logatec** se gradi sedaj, oziroma nje gradnja od Sore proti Žirem nadaljuje po oddelku prisiljenec, ki so nastanjeni v Škofji Loki. Načrt proti Vrhniku se je zavrgel, ker ni odgovarjal interesom ondotnega prometa z lesom in drugim izvozom.

— **Otvoritev nove železnice** se udeleži pri Sv. Luciji na mostu tudi županstvo mesta Idrije, katero baje predloži spomenico za progo od Sv. Lucije do Idrije, ki je za to rudarsko mesto tako nujno potrebna.

— **Iz Begunj pri Lescah.** Tukajšnje gasilno društvo obhaja letos 25letnico svojega obstanka. Zato se že pripravljajo, da proslavi 5. avgusta t. l. to slavlje z obširnejšim programom, kar bode še svoječasno naznanjeno. V to svrhu je že priredilo kegljanje na dobitke, katero se konča na imenovani dan. Vsi prijatelji kegljanja in prijatelji ter podpiratelji gasilnega društva se tedaj vlljudno vabijo na to kegljanje, ki se vrši na kegljišču gospoda Iv. Avsenika v Begunjah.

— **Proslava slovenskega narodnega praznika sv. Cirila in Metoda v Metliki.** Stalni odbor za proslavo vseslovenskih apostolskih bratov priredi 8. julija dopoldne ob 4. na vrtu g. D. Makara sijajen koncert z vojaško godbo iz Karlovca. Dopoldne bo ob 10. uri kar najsvetnejše cerkevno opravilo v gršk-katoliški cerkvi sv. Cirila in Metoda. Program koncerta je izbran, obširen in vrlo zanimiv. Vstopnice (1 K za osebo in 3 K za obitelj) se dobivajo v trgovini gosp. Guštine in v gostilni g. Makara v Metliki, na dan koncerta pa pri blagajni. Čisti dobiček je namenjen za ustanovitev fonda za vzdrževanje grško-katoliške cerkve sv. Cirila in Metoda v Metliki. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Odbor se za gotovo nadeja, da na tej lepi bratski skupni narodni slavnosti ne bo manjkalo niti

enega Hrvata in Slovenca iz bližnje ter daljne okolice.

— **Slovensko trgovsko društvo** se snuje v Celju. Doslej so bili celjski slovenski trgovci in njih nastavljenici brez lastne stanovske organizacije. Hudo se čuti v političnem kakor tudi v gospodarskem življenju Slovencev na Spodnjem Štajerskem ta nedostatek. Veliko, neizmerno veliko smo izgubili, ker si nismo vzgajali slovenskega trgovskega naraščaja! Poglejmo si samo vrste naših nasprotnikov. Ali ne tvorijo jedro nasprotnega nam tabora, odpadniki našega naroda — trgovci! Ali niso prav ti naši največji sovražniki? In kaj je v prvi vrsti krivo temu? Manjkalo je stanovskega društva, katerega naloga bi bila, zbirati mlado, bodoče trgovstvo pod narodno zastavo ter mu v najbolj dovteljnih letih vcepiti v še mlado dušo, narodno in stanovsko samozavest ter ljubezen do rodne grude! Kratko in malo, ta nedostatek je omogočil, da so si vstvarili naši nasprotniki po mestih in trgih nadvlado, katero moremo zdobiti le z enakim orožjem, to je da pridobimo mlado, bodoče trgovstvo za se in si tako osvojimo trgovino! V to svrhu ustanovljeno slovensko trgovsko društvo bo imelo dne 1. julija 1906 ob pol 4. uri popoldne v mali dvorani Narodnega doma v Celju svoj ustanovni občni zbor.

— **Telovadnemu društvu „Sokol“ v Mozirju** je profesor v Kalugi, (Rusija) g. Štifter, poslal že v drugič kot kazen za pozabljeno pobratimstvo v Tratnikov nabiralnik K 5.

— **Z vilami zabodel v oko.** V Studencih pri Mariboru je pri naganju sena na voz zabodel posestnik Alojzij Kolnik dninarja Franca Slatnika v levo oko, seveda po nesreči in neprevidnosti.

— **S strehe je padel na graščini Betnava pri Radvanju na Štajerskem** 72letni Valentin Pukl in si zlomil roko. Padel je vsled neprevidnosti, ker se ni kljub visoki starosti nič privezel.

— **Utopljenca** so našli pri Brežicah v Savi. Spoznali so v njem kovaškega vajenca Ivana Bana iz Vidma. Ban se je 24. t. m. kopal v Savi in utonil.

— **Zaljubljen korporal.** Neki korporal v Mariboru je bil strašno zaljubljen v dekleta Petrovič, da ni mogel niti spati vsled tega. Da potolaži svoje kipeče srce, je šel pozno v noč k njej. A slabo je naletel. Mesto nje je dobil njenega očeta, ki se je hladil pred hišo. Korporal je bil tako zaljubljen, da ni spoznal moškega, zato je začel objemati starega Petroviča in mu pravil najslajše zaljubljene besede. Stari Petrovič pa ni nič kaj idealen človek, pa ni hotel razumeti korporalovih srčnih težav, zato je zgrabil objemajočega in ga telebnil ob tla, da mu je glava zazvenela, in ko se je ta pobral, butnil ga je znova. Ker je v tem prišel še Petrovičev sin očetu na pomoč in iztrgal korporalu bajonet, se je godila zaljubljenemu slaba, kajti mladi Petrovič je bil ves v elementu in mahal divje po korporalu, da ga je parkrat ranil. Ne verjamemo, da bi bil korporal še nadalje čutil tako vročo ljubezen do Petrovičeve.

— **Akad.-tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu** priredi v nedeljo, dne 1. julija t. l. izlet v Lassnitz-höhe v gostilno g. Kocijančiča (Slovenca). Zbirališče državni kolodvor. Odhod vlaka ob 1. uri 20 min. popoldne (državni kolodvor). Prijatelji društva dobrodošli!

— **Iz strahu pred sodiščem zbluzrel.** 39 letnega sadjarja Antona Beana v Gradišču na Goriškem je tožil ondotni župan zaradi razžaljenj časti. Sadjar je bil pri sodišču dne 19. t. m. sicer oproščen, a zadeva ga je tako pretresla, da je zdaj zblaznel in da vidi povsod orožnike, ki ga preganjajo. Oddali so nesrečnika v goriško bolnico.

— **Mlad ubijalec.** V Gradišču ob Soči je bil obsojen v dvamesečni zapor 12letni deček Lorenzon, ki je svojega tovariša Davida Sousona tako pretepel, da je ta vsled tega umrl.

— **Mesto okrožnega zdravnika v Senožcah** nastopi gospod dr. Viktor Gregorič dne 1. julija.

— **Reko si je zlomila v Trstu** 57letna kmetica Ana Samec iz Muj, ko je šla s parnika in ji je spodrsnilo.

— **Solničarica je zadela v Trstu** 45letnega trgovskega potnika Josipa Olivattija. Poklicani zdravnik mu je podelil prvo pomoč in odredil, da so ga prepeljali v bolnico.

— **Kopraki učiteljskih prirede** v Gorici dne 8. julija v prostori hotela „Pri zlatem jelenu“ v korist učiteljskemu konviktu koncert in ples.

— **Trikratni poskusen same-mor igralca.** Hrvatska igralca iz Zagreba Georgina Sobjeska, ki je bila doslej angažirana na nekem berlinskem gledališču, je trikrat skočila v vodo, a so jo vselej rešili. Vzrok je, ker ni angažirana.

— **Milo se zopet podražil.** Zveza avstrijskih industrijalcev naznanja, da podraži mlo znova za 1 krono pri 100 kg in obljubuje, da se bo to zvišanje še parkrat ponavljalo. To večno podraženje mila je že neznošno!

— **Poročnik g. Pavel Bernatovič** prosi, da bi mu pošteni najditelj kmalu proti dobri nagradi poslal izgubljeno listino, v kateri je imel zanj listine velike važnosti, bankovec za 10 K naj si pa najditelj kar obdrži.

— **Slikar in brusač.** Snoči je neki gostilni v Židovskih ulicah pil neki sobni slikar. Med tem je prišel na pivo tudi neki brusač. Le tega je začel slikar zmerjati s smrkovcem in ga začel poditi iz gostilne, češ, da je še premlad itd. Ker se mu je ta odgovarjal, sta si bila kmalu v laseh in ko je brusač uvidel, da je od svojega nasprotnika šibkejši, jo je pobrisal na ulico. Slikar pa je pobral sarkovno metlo in stekel za njim. Ko ga je došel, ga je začel z metlo po glavi in hrbtu pretepavati tako, da je nad njim zlomil vso palico. Ko je slikar zapazil, da se bliža mož postave, jo je pobrisal po Črevljarskih ulicah na Turjaški trg, kjer ga je stražnik ujel in odpeljal v zapor. Slikar je dobil za svoje junaštvo 14 dni in se bode moral tudi postiti.

— **Karambol.** V sredo popoldne je porinil hlapec Rudolf Gorjenšek iz Šarabonovega dvorišča na Zaloški cesti voz na tir električne cestne železnice v trenutku, ko je pridiral električni voz in zadel v Gorjenškovega. Ker je voznik Ferdinand Grobin voz naglo ustavil, se ni pripetila nobena nesreča in se je električni voz le nekoliko obdrgnil.

— **Ni znal.** K tozadevni notici se nam poroča, da je aretovan Fran Koler prišel s ponarejenim pismom in podpisom zastopnika vrhniške pivovarne v Idriji h gospodu Frölichu na Vrhniko. Koler je „pumpal“ v pismu za 100 K, katere je faktično dobil, češ, da bode zanje kupil kravo. Goljufiji so pa naglo prišli na sled in potegnili „kupca“ v zapor.

— **Pes je ugriznil** včeraj na Krakovskem nasipu šolsko učenko Ano Knobleharjevo in jo na desnem kalcu telesno poškodoval. Lastnik psa je znan.

— **Na tla je podrl** v sredo dopoldne v Selenburgovih ulicah neki kolesar Marijo Peričevo in jo na obeh rokah telesno poškodoval.

— **Pogreša** se od 20. t. m. 53letni umobolni košar Jožef Bajc, po domače Erjavčev iz Spodnje Nove vasi pri Logatcu.

— **Z brzovlakom** se je danes zjutraj peljal skozi Ljubljano v Gorico korni povelnik gospod vitez Sucovaty inspicirat tamošnjo garnizijo.

— **Ponočnjaki** so se v sredo zvečer spravili v „Vezdi“ nad klopi in so eno skoraj popolnoma pokvarili.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora na Koroško 8 Hrvatov, nazaj je pa prišlo 27 Slovencev. 5 Slovencev je prišlo iz Amerike. — Predvčerajšnjim je šlo v Ameriko 40 Slovencev, 10 Kočevarjev in 20 Hrvatov. V Heb je šlo 25, v Inomost 19, v Meran 18, v Pasavo pa 16 Hrvatov.

— **Izgubljene in najdene reči.** Posestnik Stefan Mahone je izgubil kmetovalski koledar, v katerem je imel bankovec za 20 K. Našla ga je natakara Marija Erženova in oddala pri policiji. — Trgovski sotrudnik gosp. Aman Fabiani je našel srebrno zapestnico.

— **Na vrtu Perlesove restavracije** v Prešernovih ulicah priredi jutri dopoldne „Prvo zagrebsko tamburaško društvo“ zajtrkovni koncert. Vstopnina prosta.

— **Jugoslovanske vesti.** — Naknadne volitve v hrvatski sabor. V četrtak, 28. t. m., so bile naknadne volitve za hrvatski sabor v okrajih Valpovo, Glina, Varaždin, Belovar, Koprivnica, Sv. Ivan Žabno in Novi Marof. Brzojavno o izidu volitev smo dobili že v četrtak popoldne, toda žal že prekasno za list. V Valpovem je bil izvoljen predsednik „Hrv. ljudske napredne stranke“, dr. Iv. Lorković, v Glini urednik „Novega lista“ na Reki Fran Supilo, v Varaždinu vseučiliški profesor dr. Fr. Vrbanić, v Koprivnici pa odvetnik dr. Banjavčić. Vsi so bili izvoljeni soglasno brez protikandidata. V okraju Novi Marof je bil izvoljen Starčevićanec dr. Horvat brez protikandidata. V Belovaru je zmagal kandidat koalicije dr. M. Rojc, bodoči oddelni predstojnik, s 446 glasovi proti Stjepanu Radiću, ki je dobil 50 glasov. V okraju Sv. Ivan Žabno je bil izvoljen Starčevićanec dr. Bošnjak z 222 glasovi proti naprednjaku dr. Mazzurji, ki je dobil 56 glasov. Hrvatsko-srbska koalicija je torej pridobila 5, Starčevićanci pa 2 mandata.

— **Jugoslovanskega dijaškega kongresa,** ki se je name-raval prirediti meseca avgusta v Sofiji ob priliki otvoritve II. jugoslov. umetniške razstave, ne bo. Na prošnjo

belgradskih akademikov je bolgarsko akad. društvo „Napred“ kongres odložilo na poznejši čas. Mesto kongresa se priredi samo sestanek jugoslovanskih dijakov, na katerem se bo razpravljalo o nekaterih važnejših vprašanjih in se določil dan kongresa, ki bo vsekakor zopet v Sofiji, in sicer najbrže že to jesen.

— **Japonski pisatelj** v Sofiji. Pretekli teden je došel v Sofijo japonski pisatelj Kendjiro Tokutomio, avtor slovečega romana „Nami-Ko“. Iz Sofije odpotuje v Carigrad, odtod pa preko Bukarešte v Rusijo, kjer namerava v Jasni Poljani obiskati grofa Leva Tolstega.

— **Širom slovanskega sveta.** — „Za vero, dom, cesarja!“ To je geslo, pod katerim se vodi, kakor je znano, oficialna štajerska politika. Zanimivo je, da se je v ki-jevski guberniji osnovala bojna družba, ki si je nadela ime „Za vero, carja i otečestvo“. Ta družba je bila celo priznana od vlade in je dobila dovoljenje, da smejo njeni člani nositi orožje. V tej družbi so bili celo državni uradniki. Nedavno tega se je pa izkazalo, da je to navidezno patrijotično društvo navadna roparska družba, ki je pod krinko patriotizma terorizirala vso okolico, kradla, ropala in morila ljudi. Te dni so in flagranti zasačili to bando, ko je pod vodstvom uradnika gubernijske uprave Radukina napadala ljudi in jih ropala. K tej vesti pripominja „Dvadatyj Vjek“: Značilno je to, da je ta družba od vlade priznana, a je vlada še dosedaj ni razpustila, dasi je dokazano, da ni drugega, nego četa navadnih roparjev.

— **Predsednik ruske dume** v nevarnosti? „Slovo“ poroča, da so voditelji radikalno-revolucionarnih strank v Moskvi sklenili, da se ima izvršiti atentat na predsednika gosudarstva dume Muromceva, češ, da je prezmeren in da zavira stremeljenja radikalnih strank. Muromce se nahaja sedaj pod zaščito policije.

* **Najnovejše novice.** — Nesreča v premogokopu. V Fohnsdorfu na Štajerskem se je pripetila nesreča v ondotnem premogokopu. Dve osebi sta mrtvi, 4 težko ranjene.

— **Trojni umor.** V Nišu na Srbskem je carinski sluga Živkovič ustrelil svojo ženo in dva policajca, ki sta ji prihitela na pomoč.

— **Aretovan anarhist.** V Ubedi na Španskem so aretovali nekega anarhista, o katerem sodijo, da je oni napadalec, ki je v Parizu vrgel bombo proti Loubetu in proti kralju Alfonzu v Madridu.

* **Hoteli za ženske** so v Severni Ameriki že vsakdanja prikazen. Življenje v takih hotelih se popolnoma razlikuje od življenja v drugih hotelih. Prvi hotel za ženske je bil „Martha Washington“ v New Yorku, ki se zavzema dandanes prvo mesto. Cene so za ondotne razmere dosti nizke. Upravo hotela vodi neki gospod, ki je popolnoma kos svojemu „vražjemu“ poslu. Treba mu je mnogo takta in ozirov, pa tudi — energije. Hotel ima nad sto rednih obiskovalk, ki tudi tam stanujejo. Hotelski red je strog. Razen gostilničarja ni nobenemu moškemu dovoljen vstop brez posebnega privolila. Nobena dama ne sme v svoji sobi sprejeti moškega obiska, niti brata, sina ali očeta. Strogo je prepovedano kaditi. V hotelu tudi ne smejo biti ne mačke, ne psi in ne — otroci.

* **Pleme v Rusiji ki umira lahote.** V Kolinski sta bila privedena v zapor oče in hči. Okrvljena sta bila, da sta pojedla nekemu človeku, katerega je prej hči usmrtila, jetra. Oba sta iz plemena Jukagiki, ki živi v Sibiriji in tam tudi izumira. Dopisnik „Naše žizni“ pravi, da so poslane oblasti veliko število polnagih in lačnih Jukagirov na ribolovsko ekspedicijo k reki Kolim, Jasačnaja in Popova. Ker niso imeli ljudje ob teh rekah kaj jesti, so sklenili, da pobijejo drug drugega. Tako se je zgodilo. Samo zgoraj omenjeni oče je ostal pri življenju in njegova hči, ki pa je ljudožrka.

* **Kako reformirajo avstrijski orožniški častniki v Makedoniji.** Avstrijski polkovnik Richter, ki je pridelen za reformiranje v Skoplju, je poslal neko 18letno deklico, učiteljico na ondotni nemški šoli, ki je pod varstvom avstrijskega konzulata. Ko so se pokazale posledice poklica je avstrijski konzul očeta osramočene deklice k sebi. Kaj se je tam sklepalo, se ne ve, vendar sta deklica in polkovnik ostala na svojem mestu. Potemtakem sodijo na Dunaju o škandalih te vrste sedaj bolj velikodušno kakor pred leti. Ko je predlanskim konzul Rapaport poslal neko Cincarko, so ga takoj degradirali in poslali v pokoj.

* **Mož s petimi ženami.** Policiji v Budapešti je posredilo prijeto zloglasnega Korzeneka, o katerem se je zadnje čase toliko govorilo

in pisalo. Zadnje čase se je imenoval dr. Pichler ter se je v Szegedinu poročil z zelo odlično damo, vdovo višjega uradnika. Po poroki ji je vzel 400.000 K ter zginil, toda ostal je ž njo še vedno v pismeni zvezi. Med preiskavo se je zvedelo, da je imel Korzenek v Jaszberenyu pri Szolnoku bogato opremljeno vilo ter je bil tam splošno čislán in priljubljen. Po vsaki poroki je prišel v svojo vilc, kjer si je odpočil za dalje časa. Zadnje čase je bival tam z eno svojih pet žen, z elegantno mlado damo. Svojo kariero je pričel kot slepar z ženitvanjem na Hrvaškem. Leta 1903 se je namreč v Ogulinu poročil z Erno Kurzović. Še istega leta se je drugič poročil, in od tedaj si je vsako leto poiskal drugo žensko. Z vsako ženo pa je ostal v pismeni zvezi ter vsaki pisal vsakih 14 dni prav ljubeznivo pismo. Kot 20 letni mladenič je bil v Ogulinu obsojen zaradi ponarejanja bankovcev v Sletno ječo.

*** Velika nesreča v Londonu.** Pretečeno soboto se je pripetila velika nesreča na ulični železnici v Londonu. Železnica se je spuščala z griča, hipoma je popustila zavornica in voz je svignil z grozno brzino navzdol. Najprej je zadel v neki mrtvaški voz ter ga popolnoma razbil. Na nadaljnjem teku je zadel ob voz s pohištvom, potem v avtomobil, ki je bil napolnjen s potniki. Avtomobil je odletel v zrak ter v velikem krogu priletel skozi okno v neko restavracijo, kjer je bilo več ljudi hudo ranjenih. Z brzino 100 km v uri je letel voz naprej ter zdrobil vse, kar mu je bilo na poti. Voz je bil poln ljudi, ki so bili vsi ranjeni. Cela nezgoda je zahtevala štiri mrtve in nad 50 ranjenih.

*** Koliko časa in denarja je stal simplonski tunel.** Ta največji tunel na svetu je bil nedavno slovesno odprt in izročen prometu. Ta tunel veže preko Švicarske zapadno Evropo z Italijo in Sredozemskim morjem kakor tudi tunel St. Gothardski. Načrt za gradnjo simplonskega tunela je bil narejen že leta 1853, a še leta 1893 je bila podpisana pogodba s podjetniki. Dela so se istočasno pričela na obeh straneh dne 3. avgusta 1898. Računali so, da bo tunel dovršen do maja 1904. Pri simplonskem tunelu je delalo skozi petlet pet tisoč delavcev. Pri vrtanju so porabili 250.000 kilogr. smodnika, 1.350 kilogr. in 4.000 kilogr. fitilja. Stroškov za gradnjo tunela je bilo 80 milijonov kron. Simplonski tunel je dolg 19 kilometrov in 729 metrov.

*** Dober zaslužek.** Sloveča igralka Sara Bernhard se je ravnokar vrnila iz Amerike, kjer je nastopila 277 krat, a ne v sijajnih gledališčih, kar so ji preperečili trušti, temuč v šotorih, cirkusih, barakah, a enkrat celo pod milim nebom v navzočnosti 8000 ljudi. Z uspehi je lahko zadovoljna. V Evropo je prinesla 5.200.000 kron čistega denarja in silno veliko dragih daril.

*** Igranje na klavir brez not.** Marsikdo, ki ni imel v mladosti prilike, se priučiti notam, si je že želel, kako priljubljeno pesem ali ples zaigrati na klavir. Sedaj je iznašel kapelnik F. Walther v Kieľu tako metodo, po kateri se lahko vsakdo brez aparata ali drugih mehaničnih priprav brez učitelja že v eni uri nauči vsakovrstne komade. Prve pesmi brez not je založil iznajdnik v Kieľu, Adolf-Strasse 25.

*** Sloveči stradalci Succi** začel je v Ženevi 30dnevni post. V kopališčni dvorani so mu napravili nekako kletko, v kateri sedi zapečaten, da se morejo ljudje ves dan zabavati gledajoči kako Succi strada. Succi tehta 108 funtov, a za časa posta izgubi navadno po 8 funtov.

*** Otrok na gnojnih vilah.** Blizu Linca je kmetica Nield kidala gnoj iz hleva. Ko je sunila gnoj iz hleva priletelo je mimo 4letno dete soseda M. Vile so se otroku za prst globoko zabodle v možgane, da je na mestu izdihnil.

*** Mesto v vrtu.** V bližini Londona je mesto sredi vrtov, tako da ima vsaka hiša svoj vrt. Sedaj je sklenilo neko društvo na drugi strani mesta tudi zgraditi tako vrtno mesto za 30.000 prebivalcev. Mesto se zgradi na 1300 oralih, a vrtovi bodo zavzemali 2500 oralov.

Književnost.

— „Slovenski Pravnik“. Sešitek 5. in 6. ima naslednjo vsebino: 1. Dr. Fr. Mohorič: Nekateri posebnosti pri kazenskih činih proti varnosti časti. 1. Iz pravosodne prakse. Civilno pravó. a) Zasebne pravice na javnem blagu, zlasti na javnih potih (§§ 287. in 288. o. d. z.) se dajo priposlastvovati, kajti javna pota niso absolutno odtujiva (§ 145b. o. d. z.), a so tudi lahko predmet pravnega razpisa (§ 311. o. d. z.), ki je le rometa (§ 311. o. d. z.), ki je le mejen glede na to, da so pota namenjena za občno rabo. Če zasebnik uporablja javen pot na ta način, ki ne ustreza občni rabi, če to stori v svoji, da izvršuje zasebno pravico

in je vidno, da uveljavlja ta način rabe, kakor njemu samemu (ne občinstvu) pristojno pravico, tedaj je opraviti z zasebno pravno posestjo, tedaj je občna raba javnega blaga omejena, tedaj dotični predmet ni več nezmožen pravnega prometa. Takšno zasebno pravico lahko podeli organi, ki upravljajo dotični javni svet, a pridobi se tudi, če ti organi proti svoji dolžnosti pripuščajo rabo javnega sveta na drug način, kakor po občni, vsakemu občanu dovoljeni rabi. Čim je servituta na javnem svetu zasebnopravno pridobljena, je ne morejo zakasnele policijske odredbe več odpraviti. Deželna cestna zakona za Kranjsko od 26. sept. 1874. št. 27, in 28. julija 1889, št. 17. dež. zak., ne brani takega priposestevanja, kajti ne obseza zasebnopravnih določil. — K dokazovanju nepoštenosti posestnika (§§ 328. in 1477. o. d. z.). b) Dvema osebama skupno izgovorjen preživitev pripade po smrti enega preživitelja ves drugemu. c) Umestnost ugotovitvene tožbe po § 228. c. pr. r. Z vprašanjem glede pravnega interesa je je uradoma baviti. § 51. c. p. r. ni uporaben na slučaj, če se kdo poda v nedopusten spor. d) O izmenji tožbe u subjektivnom smislu (§§ 237. i 238. gr. p.) e) O rekurzih zoper sklepe, s katerimi se obnovi dražben postopanje, ki se je vršilo že po poprej veljavnih izvršilnih predpisih, je odločevati sodiščem, navedenim v § 3. jur. norme z dne 1. avgusta 1895, št. 111. drž. zak., četudi naj se obnovljeno postopanje vrši po poprejšnjih predpisih. f) Hramba in oskrbovanje substitucijske mase pristojna občinskemu oblastvu tudi tedaj, če fiduciarni in fidejkomisarni dedič biva v okolišču drugega sodišča. 3. Kazensko pravó. Za kóze je treba živinskih potnih listov le v slučajih črke a), o) in d) § 8. zakona z dne 29. februarja 1880, št. 35. drž. zak., ali kadar to politično deželno oblastvo v smislu zadnjega odstavka navedenega paragrafa zaukaže 4. Izpred upravnega sodišča. K pojmu učenca v smislu § 97. obrtnega reda. 5. Književna poročila. 6. Razne vesti.

— „Učiteljski Tovariš“. Št. 26. Vsebinska: Častiljubje in njega pomen za vzgojo in pouk v ljudski šoli. — Naš denarni zavod. — Ponavljalna šola. — V pomislek! — Pristašem celodnevne nerazdeljenega pouka v album. — Šola in birokratizem. — Risanje v ljudski šoli po sedanjih zahtevah. — Iz naše organizacije. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Inserati.

— **Ivan Kozarac: Slovenska krv.** U komisionalnoj nakladi knjižare Lj. Mirka Klofutar-Vinkovci. Cena 1 K 20 v. Knjižica obsega osem novel in slavonskega življenja. Vsaka teh črtic podaja pregantno sliko iz tega življenja. Tako, kakor je tu popisano, žive, mislijo in čutijo prebivalci Slavonije. Vsaka teh novel je mal umotvor, zanimiv po slogu in po dejanju. Zlasti za vsakega, kdor bi rad nekoliko spoznal psiho slavonskega ljudstva.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Čakati ni maral. France Arh, delavec na Savi, je prišel po neko terjatev v kovačnico Viktorja Plahutarja. Na slednjega pripombo naj malo počaka, da se bo delo zgotovilo, klonil ga je Arh ter ga vrgel na tla. Plahutar je priletel na neko kamnito podlago in si zlomil 11. rebro. Arh je bil obsojen na 6 tednov ječe.

Ujela se je. Frančiška Pečnik, služkinja iz Mengša, je prišla z nekim ponarejenim pismom v Benediktovo trgovino in na zviti način dobila 3 svilnate bluze za Bambergovo gospodično. Na isti način je hotela opehariti tudi trgovca Szantnerja za dva para čevljev in trvdko Gričar in Mejač na obleki za 190 K, kar se ji pa ni posrečilo. Obsojena je bila na 6 tednov ječe.

Otroka povelil. Matevž Haco, posestnika sin iz Podcerkve, je dne 2. maja t. l. proti večeru po deželni cesti, vodeči iz Loža v Stari trg, tako neprevidno podil vprežena konja, da je pred hišo Marije Žnidaršič, posestnice v Starem trgu, povozil njeno 3letno hčerko Pepco, bila je takoj mrtva. Haco je bil obsojen na 3 mesece strogega zapora, Marija Žnidaršič pa, ker ni pazila na otroka na 3 dni.

Vrček je v glavo vrgel. Jožef Šinkovec, livar v Ljubljani, v Marovtovi gostilni na Radeckega cesti Francetu Zgoncu in ga nevarno rani. Pretep se je vnel vsled zbadanja med fanti in ker je Zgonc Albinu Cirku zaušnice dal. Šinkovec je bil obsojen na 3 mesece težke ječe.

Zaradi oskrumbe, učinjene na neki 9letni deklici dne 4. rožnika t. l. v Otočah, je bil obsojen 71 let stari berač Šimen Ločnikar iz Zgornje Šiške na 2 meseca težke ječe.

Žepov si ni pustil raziskovati. Franc Werner, pekovski pomočnik iz Ljubljane, je dne 9. rožnika beračil po Tržiču. Bil je vsled tega aretovan. Ko je bil priveden v zapor, mu je hotel stražnik po predpisih izvršiti raziskavo obleke. Werner ga je pa pri tem sunil v prsa, da je nazaj odletel, rekoč: „Ti mi že ne boš po žepih iskal.“ Obsojen je bil na 7 mesecev težke ječe.

Telefonska in urložjavna poročila.

Dunaj 30. junija. V vladnih krogih je nastalo jako optimistično mnenje o usodi volilne reforme. To ugodno mnenje izvira od tod, ker je odsek odobril vladni načrt za Gališko glede števil mandator. To se smatra in tolmači kot dokaz, da ima vlada v odseku zagotovljeno večino, ki odbi vse preminjevalne predloge. S to večino bo vlada zmaga pri načrtu za vse kronovine in ni čisto nič upanja, da bi se na pr. načrt za Koroško premenil v slovenskem zmislu. V vladnih krogih se zatrjuje, da je premagati le še eno samo težavo, to je nemško zahtev, da se mora razdelitev mandator postaviti pod varstvo dvetretjinske večine. Ako se ta težava reši, je po sodbi vladnih krogov za otovljeno, da bo velilna reforma v kratkem dognana. V parlamentarnih krogih ne vlada tako optimistično mnenje.

Dunaj 30. junija. Šef generalnega štaba grof Beck napravi v kratkem obiske v Petrogradu, v Rimu in Berlinu.

Bern 30. junija. Simplonski predor je močno poškodovan in se je bati, da se bo moral ustaviti promet.

Petrograd 30. junija. Kronstadski zapovednik je sporočil ministrstvu da je položaj v Kronstadtu skrajno nevaren in da se je vsak trenotek bati ustaje vojaštva.

Petrograd 30. junija. Aretovanih je bilo 290 vojakov in šest častnikov prvega bataljona gardnega polka Preobrazženskega. Tiho rebeliranje vojakov se razširja. Vojaki so celo v carski palači v Peterhofu, kjer so bili na straži, imeli skriven sestanek.

Pariz 30. junija. Znameniti zgodovinar akademik Albert Sorel je tu umrl v starosti 64 let.

Berolin 30. junija. V tukajšnjih pomorskih krogih se zatrjuje, da se udeleži ruski car velikih vaj nemške mornarice pri Rujanu in da se tam sestane z nemškim cesarjem.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Žetev se je na Ogrskem že večinoma pričela — zadnji lepi dnevi so ji pri tem prav dobro došli, videti pa je, da bo producente pri delu vreme le nekoliko oviralo, kar utegne kolikor toliko uplivati na cene efektivnega žita. Koncem prejšnjega tedna so raztrosili vest, da je žito močno poležano, semtertje hudo snetjavo, vsled česar se je po bliskovo pojavila stranka hosistov. V tekočem tednu pa so se iz več krajev te vesti zavrnile kot neosnovane. Iz privatnih poročil posnamemo, da obeta biti letina v vzhodnem, k nam še gravitujočem delu Ogrske dobra, srednja, ki bo tedaj po lanskem izostanku tamšnjih lepih, težkih pšenice omogočila njihov prihod semkaj. Nasprotno pa se zgoraj omenjena vest iz zahodnih delov Ogrske potrjuje, saj po nekaterih komitatih se trdi, da bo letina do 20% manjša, nego je trdila dosedanja statistika.

Pšenica je čez teden le malo spremenjala svoje kurze, največ zato, ker zanj ni bilo pravega zanimanja s strani konzuma, imetelji pa tudi niso prav nič silili z blagom.

Koruza se polagoma mehča in odjenjuje prav polagoma, domalega nevidno. Primorana pa je k temu vsled dobro se razvijajoče nove koruze, do katere imamo sicer še dolgo časa.

Oves se vzdržuje na najvišjih cenah, dobiti ga je pa celo po teh težko.

Sladkor tendira za surovino dvigajoče, cene rafinirani so zatagadelj kar najtrdnjeje.

Špirit naznanja jako trdne cene. Glede snujoče se osrednje prodajalne pisarne čujemo, da so se pogajanja zaradi odstopnosti nekaterih komiteju pripadajočih gospodov za 2 do 3 tedne prekinila, ustanovitev pa da je popolnoma gotova. Ob sebi umevno bomo imeli potem dokaj višje cene — kdor se bo danes preskrbel z blagom, bo najbrže imel od tega korist. Osrednja prodajalna pisarna prične baje s 1. septembrom poslovanje.

Jedilno olje ima nespremenjene predtedenske cene.

Riž naznanja trdnjeje cene. Kava ravnotako vsled slabih dovozov.

Milo bo v kratkem ceno zopet za 1 K podražilo, na kar posebno opozarjamo.

Bratje!

Odhod k razvitju prapora „Šišenskega Sokola“ in k skušnjem za proste vaje je jutri dopoldne ob 3/4 na 9. iz ljubljanske telovadnice.

Popoldne ob 4. uri odhod iz „Narodnega doma“ na Koslerjev vrt.

„Nazdar!“
Odbor ljub. „Sokola“.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila. Zlasti koristnega kot boleti utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 1.90. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozhah po deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, za znanje z varnostno znamko in podpisom 4 31-9

Najboljše in najfinejše čistilo obuval v sedajosti je Globin, ki napravi usnje voljno in trdno. Globin je tudi ceno čistilo, ker ga je treba le jako malo, da se obuvalo lepo in trajno blesti. Kdor bo enkrat poskusil Globin, ga bode vedno rabil. Izdeljujejo ga kemične tvornice Fritz Schulz jun., akcijska družba v Lipskem, Hebu na Češkem in Lincolnu pri New Yorku. Na svetovni razstavi v St. Louisu l. 1904. Grand prix. Dobi se povsod, kjer to naznanjajo plakati. Paziti je na to, da je napisana na pokrovu besedica Globin.

Se dobi povsod!

Kalodont

885 neobhodno potrebna zobna Crème 16

vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Zahtevajte

ilustrovan cenik
podjetja za žarnice

„Ideal“

Hugo Pollak
DUNAJ, VI., Wallgasse 34.

Cena lepa svetloba brez inštalacije in nevarnosti. Poraba 1 1/2 kr. na uro. 2525 51

Postavno varovano. Vseko ponarjanje in poslatkovanje kaznivo.

Edino pristen je Thierryjev balzam

le z zeleno znamko „redovnica“

Staroslovno, neprekoslno proti slabemu prebavljanju, krčem želodcu, koliki, kataru, prsnim boleznim, influenci itd. itd.

Cena 12 malih ali 6 dvojnih steklenic sli 1 velika specialna steklenica s patent. zamažkom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo, povsod znano kot non plus ultra proti vsem še tako starim ranam vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogasči Slatini.

Brošura s tisoči originalnih zahvalnih pisem gratis in franco V zalogi v skoraj vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah. 4050-28

Proti zobobolu in gnilobi zob

izborno deluje dobro znana antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 steklenica s navodlom 1 K.

Bi gorodnemu gospodu M. Levstiku, lekarnarju v Ljubljani.

Vaša izborna Melusine ustna in zobna voda je najboljšo sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je neprekosljiv pripomoček proti gnilobi zob, zato jo vsakemu najtopleje priporočam. Obenem pa prosim, pošljite še 3 steklenice Melus. ustne in zobne vode. Dovolim, da to javno oznanite, ker je res hvalno vredno.

Leopold Gangl, mestni tajnik.
Metlika, 24. aprila 1905.

Dež. lekarna Mil. Lousteka

v Ljubljani; Raslova cesta št. 1

nalog novoprogajenega Fran. Jožefovega imbil. mostu 48-26

*** Lekarnarja Julija Schau-**mannova sol za želedece je pridobila tekmo več kakor 20 let najboljši glas kot dietetično sredstvo, kar dokazujejo nebrojna priznanja. Vpliva točno in zanesljivo pri različnih nerednostih prebavljanja, pri želodčnih nadlogah, pri napravljanju kisline, pri vsehavanju itd., tako da je kot izpričano domače zdravilo jako razširjena in čislana. Da tako izobno vpliva, zato se ima zahvaliti racionalni sestavi.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 25. junija: Hedvika Fabiani, lekarnarjeva vdova, 61 let, Stari trg 15, Puralysis cordis.

Dne 26. junija: Adolf Fuchs, podčastnika sin, 17 dni, Metelkove ulice 2, božjast. — Jos. Wresenik, risar, 36 let, je umrl od kapi zadet na Dunajski cesti.

V deželni bolnici:

Dne 23. junija: Jožeta Okorn, gostija 66 l., ostarelost

Dne 24. junija: Fel. Slabina, krojač, 32 l., jetika. — Fr. Žirovc, hlapec, 42 l., kap. — Marija Košnik, delavčeva žena, 36 let, jetika.

Dne 25. junija: Neža Rozman, dainarica, 24 let, srčna hiba. — Konrad Mastnak, premogar, 19 let, Vulpus slopetarium.

Častite naročnike „Slovenskega Naroda“, katerim poteče koncem tega meseca bodisi mesečna ali četrtletna naročnina, prosimo vljudno, da nadaljno naročitev kar najprej ponové, da jim pošiljanje lista ne prestane. — Doklej je plačano, je razvidno na naslovnem ovitku.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 29. junija 1906.		
Maloletni papirji.	Denar	Bilgo
42% majska renta	99.70	99.90
42% srebrna renta	99.65	99.85
4% avstr. kronska renta	99.70	99.90
4% zлата	117.85	118.05
4% ogrska kronska renta	95.30	95.50
4% zлата	113.70	113.90
4% posojilo dež. Kranjske . . .	99.15	100.15
4% posojilo mesta Spljet	100.50	101.50
4% posojilo Zadar	99.70	100.70
4% bos.-herc. železniško posojilo 1902	100.45	101.45
4% češka dež. banka k. o. . . .	99.50	100.30
4% ž. o.	99.60	100.10
4% žast. pisma gal. dež.	100.25	101.25
4% hipotekne banke	100.25	101.25
4% pešt. kom. k. o. z	105.65	106.60
4% pr.	105.65	106.60
4% zast. pisma Innerst. hranilnice	100.20	106.70
4% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice	100.—	100.25
4% z. pis. ogr. hip. ban.	100.—	100.40
4% obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	109.—	101.—
4% obl. češke ind. banke	100.50	101.50
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99.90	100.—
4% prior. dolenskih žel.	99.50	100.—
3% prior. juž. žel. kup. 1/2% . . .	321.—	323.—
4% avstr. pos. za žel. p. o. . . .	100.10	101.10

Srečke.		
Srečke od 1. 1860 1/2	208.50	210.50
od 1. 1864	279.75	281.75
tizske	156.50	158.50
zem. kred. I. emisije	284.—	295.—
II.	289.50	295.50
ogrške hip. banke	272.—	268.50
srbske a frs. 100.—	98.—	104.50
turske	163.10	164.10
Basiliška	23.—	25.—
Kreditne	468.—	478.—
Inomoške	78.—	84.—
Krakovske	88.—	92.—
Ljubljanske	57.—	62.50
Avstr. rdeč. križa	49.75	51.75
Ogr.	30.75	32.75
Rudolfove	58.—	63.—
Salcburške	70.—	76.—
Dunajske kom.	522.50	532.50

Delnice.		
Južne železnice	165.50	166.50
Državne železnice	678.50	679.50
Avstr.-ogrške bančne deln. . . .	1691.—	1701.—
Avstr. kreditne banke	670.75	671.75
Ogrske	810.—	811.—
Živnostenske	242.—	243.—
Premogopok v Mostu (Brüx) . . .	675.—	680.—
Alpinski montan	574.50	575.50
Praške žel. ind. dr.	2718.—	2729.—
Rima-Murányi	574.—	576.—
Trboveljske prem. družbe	272.—	276.—
Avstr. orožne tovr. družbe	587.—	593.—
Češke sladkorne družbe	142.50	147.—

Value.		
C. kr. cekin	11.34	11.38
20 franki	19.14	19.17
20 marke	23.46	23.52
Sovereigns	23.96	24.04
Marke	117.32	117.54
Laški bankovci	95.60	95.84
Rubli	252.—	252.50
Dolarji	4.84	5.—

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 27. junija 1906.			
Termin.			
Pšenica za oktober	50 kg K	7.80	
Rž	50 . . .	6.58	
Koruza	50 . . .	6.44	
„ maj za 1. 1907	50 . . .	5.70	
Oves	50 . . .	6.68	
Efektiv.			
5 vin. ceneje.			

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 06.2. Srednji srčni tlak 756.0 mm

Čas opazovanja	barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
9. sv.	737.3	22.3	sl. jug	jasno
9. sv.	736.3	19.7	sl. vzhod	jasno
9. pop.	734.4	30.0	moč. jzh.	jasno
9. sv.	733.7	23.1	sl. jzrh	del. oblak.
9. sv.	734.4	18.0	sr. vzhod	nevihta
9. pop.	735.0	15.4	sl. sever	dež

Srednja predvčerajšnja in včerajšnja temperatura: 23.7° in 24.3°; norm.: 19.0° in 19.0°; padavina v 24 urah 0.0 mm in 0.2 mm.

Potrtili src javljamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša dobra mati, oziroma tašča, stara mati, gospa

Marija Vilar
posestnica

danes popoldan ob 4. uri po kratki bolezni, previdena s sv. zakramenti, naglo v Gospodu zaspala.

Zemski ostanki drage pokojnice se bodo v soboto popoldne ob 4^h uri blagoslovili v hiši žalosti št. 72, potem prenesli na farno pokopališče k zadnjemu počitku.

Svete maše zadušnice se bodo brale v soboto zjutraj v farni cerkvi v Dobu.

Dob, dne 28. junija 1906.

2371

Tužnim srem javljamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša preblaga, nepozabna mati, oziroma tašča, stara mati, velerodna gospa

Marija Vilar
posestnica

danes popoldne ob 4. uri, previdena s svetotajstvi za umirajočo, po kratki mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Zemski ostanki drage pokojnice se bodo v soboto popoldne ob 4^h uri blagoslovili v hiši žalosti št. 72 in potem prenesli na farno pokopališče k zadnjemu počitku.

Svete maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Prosi se tihga sožalja!

Dob pri Domžalah, 28. junija 1906.

Polonica omož. dr. Divjakova. — Urška omož. Valenčič. — Metka, Marija in Janko, otroci. — Anton Zarnik, brat. — Dr. Štefan Divjak, Ivan Valenčič, zeta. — Vsi vnuki in vnukinje. 2375

Globoko potrtili srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskreno ljubljena hčerka, oziroma sestra, gospodičica

Pepca Cerar

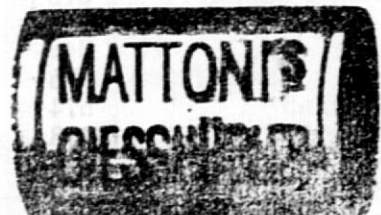
danes 28. junija popoldan ob 4^h uri previdena s svetimi zakramenti v 21. letu svoje starosti, po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage ranke se bode vršil dne 30. junija ob 10. uri dop. iz hiše žalosti v Blagovici na tukajšnje pokopališče.

Svete maše zadušnice se bodo služile v farni cerkvi v Blagovici.

Blagovica, 28. junija 1906.

Jožefa Cerar, mati. Fran in Ernest Cerar, brata. Alojzija Cerar omož. Podmiljšak, sestra. 2370

Priporoča se, paziti na to znamenje, užgano v probek, in na etiketo z rudečim orlom, ker se jako pogostoma prodajajo ponaredbe

Mattoni-eve Giesshübler slatine.

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lasnik-u in v vseh lekarnah, večjih specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Veliko zalogo rokavic za dame in gospode
kravat za gospode
toaletnega blaga

dalje

ščetice za zobe, glavnikov, dišav, mil itd. itd.
iz najboljše renomiranih tovarn priporoča

Alojzij Persche
Ljubljana
Pred škofijo št. 21.

Ravnokar je izšla KORISTKA.

Povest iz gledaliških krogov ljubljanskih v polupreteklelem času.

(Ponatis iz „Slov. Naroda“.)

Ta povest je jako zanimiva ter izborna opisuje dogodka neke koristke iz časa Mondheimovega gledališkega ravnateljstva.

Cena broširano 80 v., po pošti 1 K.

Dobi se v knjigarni

L. SCHWENTNER v Ljubljani
Prešernove ulice.

Lloyd. * Lloyd.

Jutri v nedeljo, dne 1. julija in v ponedeljek, 2. julija priredi

I. splošno damsko tamburaško društvo „SOKOL“

4 gospice in 3 gospodi v kostumih

velik koncert s petjem.

To društvo je potovalo po vsej Evropi z najboljšim uspehom ter je sedaj na potu na Angleško in Francosko.

Začetek ob polu 8. uri. — Vstop prost.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

Dragotin Tausen

2278

restavrat.

Lloyd. * Lloyd.

OGLASE
za vse

časopise in koledarje

sveta preskrbuje

najboljše in najcenejše

anončna ekspedicija

EDVARD BRAUN na Dunaju

I., Rotenturmstrasse 9.

Časopisni in koledarski katalog za in-serente gratis in franko.

Keglje, krogle
(stružene)

mlzarske potrebščine, popravila iz lesa ter popravila cigarnikov od preprostih do najfinejših iz jantarja, morske pene, kosti, roga itd., popraviljanje biljardnih krogel, palic itd. itd.

izvršuje

2336—1

JOSIP OBLAK

umetni strugar v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 1.

Sprejemem takoj v trajno delo 2 izurjena mizararska

pomočnika

Ant. Rojina, mizararski mojster

Wellave ulice št. 8. 2377 1

Otroška vrtnarica

se sprejme.

Ponudbe naj se pošiljajo pod „O.“ upravn. „Slov. Naroda“.

2373

Poletno stanovanje

obstoječe iz 2 sob in kuhinje ter z vso opremo se odda takoj v najem na Klancu, oddaljeno 10 minut od mesta Kranja. — Več se izve pri **Janezu Bernardu na Klancu št. 24**, pošta Kranj, Gorenjsko. 2367

Častitim hišnim posestnikom v Ljubljani in okolici ljudsko naznanjam, da izvršujem vsa

2361—1

dimnikarska dela

hitro in po najnižji ceni.

Za mnogobrojna naročila se priporoča

Viljem Dopfer

dimnikar na Žabjeku št. 3, I. nadst.

Ne berite

samo, ampak poizkusiti morate staro pre zkušeno zdravilo

I. lijskomlečnato milo Steckenpferd

Bergmanna & Co., Drazdane in

Dečin na Labi

prej Bergmannovo lijskomlečnato milo (znanka 2 škrate), da dobiti

belo polt brez peg in nežno kožo na obrazu. 2349—1

Po 80 vin. ga prodajajo v Ljubljani:

lekarnar J. MAYR, droger. A. KANC, VIKTOR SCHIFFER, parf. OTON

FETICH-FRANKHEIM.

Zahvala in priporočilo.

Ivan Kunčič, tovarna sodavice, se zahvaljuje slavnemu občinstvu za dosedaj izkazano mu naklonjenost v njegovi trgovini in naznanja, da jo je sedaj prevzela njegova žena **Marija Kunčič**, ki jo bode tudi znanprej vodila v ravno tisti smeri in se p. n. naročnikom priporoča tudi za nadalje.

Z odličnim spoštovanjem 2369

Marija Kunčič

tovarna sodavice in trgovina s premogom in drvni.

Staroznana

gostilna „Pri golobčku“
v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 26

zopet otvorjena.

Podpisana vljudno naznanja, da dne 1. julija t. l. zopet otvori

gostilno „Pri golobčku“.

Za najboljša pristna dolenska in štajerska vina, priznana izvrstno gosko marčno pivo in za okusna mrzla in gorka jedila je dobro preskrbljeno.

Specijaliteta: „Meniški cviček“ in beli „salonski cviček“ iz krške Trške gore, kateri vrsti — točili so jih tudi v paviljonu deželne kleti — sta udeležencem slavnosti v prid Korošcem posebno ugajala.

Za mnogobrojni obisk se najtopleje priporoča slavnemu občinstvu z vsem spoštovanjem

Karolina Belčič

2376—1

prej v kavarni gosp. Zalaznika v Ljubljani.

Ustanovljeno leta 1842.
ČRKOSLIKARJA, SLIKARJA
NAFISOV IN OKBOV
BRATA EBERL
LJUBLJANA, Mladikova cesta št. 6.
Igriške ulice št. 6. —
Telefon št. 154.

Restavracija „Narod. dom“
v Ljubljani.

Vsak dan sveže 2054 11

plzensko in termalno pivo

združenih pivovarjev Žalec in Laški trg.
Priznana dobra vina in okusna domača kuhinja.

Lep senčnat lipov vrt.

Za množični obisk se priporoča

restavrat.

„SLOVENSKI NAROD“

se prodaja v posameznih izvodih po 10 vin. v sledečih trafikah:

Ljubljana:
Bizjak I., Vodmat, Bohoričeve ulice št. 10.

Blažnik L., Stari trg št. 12.

Blaž M., Dunajska cesta št. 14.

Dolenc Jerica, Prešernove ul. 52.

Elsner M., Kopitarjeve ulice 1.

Fuchs H., Marije Terezije cesta, nasproti Kolizeja.

Hinner Alojzija, hotel „Union“.

Kanc A., sv. Petra cesta št. 14.

Kleinstejn J., Jurčičev trg št. 3.

Kos I., Kolodvorske ulice št. 26.

Košir Julija, Hlškovejce ulice št. 12.

Kristan Iv., Resljeva cesta 24.

Kustrin A., Breg št. 6.

Kušar J., sv. Petra cesta št. 52.

Mrzlikar A., Sodnijske ulice št. 4.

Pichler I., Kongresni trg št. 3.

Sever M., Gosposke ulice št. 12.

Sušnik J., Rimska cesta št. 18.

Svatek J., Mestni trg št. 25.

Šešark F., Šelenburgove ulice št. 1.

Tenante R., Gradaške ulice št. 10.

Trejo Julija, Sv. Petra cesta št. 36.

Useničnik Fr., Židovske ul. št. 1.

Velkovich A., Sv. Jakoba trg 8.

Weinert H., južni kolodvor.

Šiška:

Franzot M., Spodnja Šiška na kolodvoru.

Meden I., trgovec v Šiški.

Glince pri Ljubljani:

Traun Janko, trgovec.

Kamnik:

Ažman Marija, trafika.

Škofja Loka:

Žigon Matej, trgovina in trafika na Glavnem trgu št. 34.

Kranj:

Florian Karl, knjigotržec.

Radovljica:

Homan Oton, trgovec.

Zgoše, Begunje pri Lescah:

Jagodic Matija, posestnik, trgovec in gostilničar.

Lesce (v bufetu na kolodvoru):

Legat Ivan, gostilničar in posestnik.

Bled:

Knjigarna Fischer.

Pretnar Ivan, trgovec.

Javornik (Gorenjsko):

Zorč Leopold, trgovec.

Hrušica (Gorenjsko):

Podpac Štefan.

Bohinjska Bistrica:

Grobotek Mijo, trgovec.

Jesenice:

Mesar J., posest. in gostilničar

Sodražica:

Šešek Vekoslav, trgovec.

Ribnica:

Lovšin Ivan, trgovec.

Novo mesto:

Kos Josip, knjigovez

Boštanj pri Radni:

Dermelj Alojzij, posestnik in trafikant.

Krško:

Stanzer Henrik, trgovec.

Raka pri Krškem:

Varšek Ivan, trgovec.

Razpis službe.

Podpisano društvo razpisuje službo

krčmarja

Zahteva se pred vsem zmožnost. Pogoje in vse drugo se izve na zahtevo pri podpisnem načelstvu.

Vinarsko in gospodarsko društvo v Komnu

dne 18. junija 1906.

1374—1

Načelstvo.

Vrt pivarne Reininghaus v Spodnji Šiški. 2360

V nedeljo, 1. julija 1906

KONCERT

prvega tamburaškega društva iz Zagreba v narodni noši.

Začetek ob 4. uri in traja koncert do polnoči. — Vstop prost.

Gostilna Mantua (Fran Dolenc).

Logatec:

Rus Jos., trgovec

Črni vrh nad Idrijo:

Lampe Ivan, trgovec

Cerknica:

Kravanja Anton, trafikant.

Pogačnik Alojzij, trgovec;

Popovič Janko, trgovec;

Werli Karolina, trafikantinja.

Begunje pri Cirknici:

Stergulec Ivan, hišna št. 31.

Starigr pri Ložu:

Bencina Ivan, trgovec.

Postojna:

Marinšek Jakob, prodajalec.

Št. Peter na Krasu:

Schmelzer J., na kolodvoru

Ilirska Bistrica:

Tomšič Roza, trgovka

Senožeče:

Zelen Ant., gostilničar in trafikant

Komen pri Nabežini:

Lucija od Švara, trafika.

Zidani most:

Peterman Mary, trafika na kolodvoru.

Celje:

Miklauc Marija, trafika v „Narodnem domu“.

Celovec.

Sowa Josip, časopisni biró.

Gorica:

Bajt J., ulica Campo Sarto št. 43.

Gabršek A., knjigotržnica.

Hovanski Ivan, Via Corno št. 22.

Spretna krojačica
se išče.
Naslov v upravnistvu „Slov. Nar.“.
2364-1

Elegantno stanovanje
obstoječe iz 4 sob, kopalne in poselske
sobe ter vseh drugih prituklin, se odda
za avgustov termin ali tudi takoj v
najem.
Naslov izve se v upravnistvu „Slov.
Naroda“.
1937-11

Hiša
v Novem Vodmatu št. 70 pri Zeleni
jami z dvojce stanovanji in prostorom
za gostilno, ki se prepusti tudi v najem,
se prodaja. Prostor je pripravljen tudi za
pekarijo.
Več se zve ravnotam.
2304-2

Sedlarskega pomočnika
sprejme v trajno delo
2368

Jakob Kralj, sedlar
v Železnikih, Gorenjsko.

Osební kredit za uradnike,
častnike, učitelje itd. Samostojni
konzorciji Uradniškega društva za bra-
nilne vloge in predjume dovoljujejo
posojila na osebni kredit pod najzmer-
nejšimi pogoji tudi proti dolgoletnim
odplačilom. Posredovalci so izklju-
čeni. Naslove konzorcijev naznani
brezplačno **osrednje vodstvo**
Uradniškega društva na Dunaju,
Wipplingerstrasse 25.
1164-39

V biši na oglu Miklošičeve ceste in
Dalmatinovih ulic se odda za avgu-
stov termin elegantno

stanovanje
s 5 sobami, erkerjem in z razgledom
na park. — Več se izve v **Sodnijskih**
ulicah št. 11, I. nadstr.
1874-12

Spretnega akviziterja
išče pod ugodnimi pogoji na Kranjskem
že dolgo poslujoča zavarovalnica za
življenje in zoper nezgode.
Več pove upravnistvo „Slovenskega
Naroda“.
17-52

Zidarji in delavci
se sprejmejo pri gradbi nove tvornice
v Mostah.
2352-2

Panorama-kosmorama
Dvorski trg št. 3
pod „Narodno kavarno“
Od dne 1. julija do
7. julija 1906:
Zanimivosti Istre.

Čudovita novost!
325 komadov za 2 gld.
Krasna ura z lepo verižico, točno
iđoča, za katero se daje dveletna garan-
cija; zelo lepa laterna magica s 25
krasnimi podobami, zelo zabavno; 1 zelo
elegančna broža najnovejše oblike, 1 lepa
kravatna igla s simili briljantom, 1 krasen
kolijé iz orient, biserv, s patent. zakle-
pom, najmodernejši nakit za dame, 1 fin
usnjat mošnjiček, jako elegantni na-
stavek za smotke z jantarem 1 gar-
nitura 11. double-zlatih manšetnih in
srajčnih gumbov s patent. zaklepom,
1 ff. niklast žepni nožek, 1 ff. toaletno
zrcalo, belg. steklo v etuiju, 20 predme-
tov za dopisovanje in še 200 raznih
komadov, vse, kar se potrebuje hiši
zastonj. Krasnih 325 komadov z uro, ki
je esma tega denarja vredna, pošilja
proti postnemu povzetju za 2 gld. ras-
pošiljalnica
S. Kohane, Krakov
št. 223.
Ako ne ugaša, se denar vrne.
Mnogo priznanih pisem.
2330

Kupi se kje na Gorenjskem
majhna hišica
z vrtom.
Ponudbe pod „št. 1000 K.“ na
upravn. „Slov. Naroda“.
2338-2

Napredaj je dobro ohranjen
klavir
trvdke Streicher.
Poizve se na Rimski cesti št. 2
II. nadstr. med 2.—3. uro.
1504-20

Kamenje, stara opeka,
dobro ohranjena okna
se takoj po nizki ceni prodajo na
Dunajski cesti št. 69, nasproti top-
ničarske vojašnice.
2307-3

Štiri različna
poletna stanovanja
v Tacnu pod Šmarno goro so za
sežijo oddati. Cist zrak, gozd in voda
v bližini. Zdravnik in postaja 20 minut
oddaljeni.
2176-3
Pojasnita daje g. **Štefan Čenčur**,
c. kr. redarski nadzornik v. p. v Tacnu.

Ceno češko
posteljno perje!
5 kg novega skubljenega
K 9-60, boljšega K 12-;
belega, jako mehkega skubljenega K 18-;
K 24-; snežno belega, mehkega, skubljenega
K 30-; K 36-; Pošilja se franco proti
povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povratni poštnih stroškov.
2263-2
Benedikt Sacnsel, Lobes 35.
pošta Pizen na Češkem.

„ŠVICARIJA“.
Danes v soboto, 30. junija t. l.
velik vojaški koncert
pod osebnim vodstvom kapelnika gosp.
CHRISTOPHA.
Začetek ob 1/2 8. zvečer. Vstopnina 30 kr.
Jutri v nedeljo, 1. julija t. l.
vojaški koncert
— brez vstopnine. —
K obilni udeležbi vabi
z velespoštovanjem
IVAN KENDA
restavrat.

Odlikovano z najvišjo odliko „Grand
Prix“ na svetov. razstavi v St. Louisu.
V tablicah po 10 h napredaj povsod.

Kajaliti skrob na lesk
Glanzine
FRITZ SCHULZ jun. del. druž.
Heb
in Lipeko.
Po Glanzinu je likano
perilo najlepše.

Odlikovano z najvišjo odliko „Grand
Prix“ na svetov. razstavi v St. Louisu.
V tablicah po 10 h napredaj povsod.

V večjem trgu na Spodnjem Šta-
jerskem se prodaja zaradi bolezní po-
sestnika dobro obiskovana
2258-3

gostilna.
Prometa je okolo 20 000 kron.
Naslov pove upravnistvo „Sl. Nar.“.

Velik, svetel
lokal za trgovino
se odda na Dunajski cesti št. 20.
Najemnina znaša z vsem 545 gld.
Vpraša naj se ravnotam pri urarju
R. WEBER.
2319-2

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach)
na Koroškem
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušek za lovcé in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, vsprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene.
valnici in od mena preskušene. — Ilustro-
50 vani ceniki zastonj.
26

Varuj ženo!
Za vsako rodovino važno
ilustrovano knjigo o premo-
nem blagolovju s otroki ras-
položljiva s propisi več tisočih
sahvalnih pisem tajno za
90 h v avstr. znakah
gospa **A. KAUPA**
Berlin S. W. 220
Lindenstrasse 50.

Izšla je knjiga
Kralj Matjaž.
Povest iz protestantskih časov na Kranjskem.
(Ponatis iz „Slov. Naroda“.)
Lična brošura obsega 363 strani ter
obdeluje v zanimivi povesti kmetski punt
na Vrhniki in okolici ter napad na sa-
mostan krutih menihov v Bistri.
Cena 1 K, s poštnino 1 K 20 vin.
Dobi se edino pri
L. Schwentnerju, knjigarju
v Ljubljani, Prešernove ulice.

Boljše službe
se z največjim uspehom iščejo z ogle-
danjem v našem
kolektivnem oglasniku
v
„Neue Freie Presse“
in v
„Neues Wiener Tagblatt“.
Tudi za naznanila
kupovanj in prodaj
ali za pridobitev zveze s
kapitalisti
je njegova poraba prav primerna.
Prospekti zastonj,
M. DUKES nasl.
anončna ekspedicija
za vse časopise tuzemstva in inozemstva
na Dunaju II.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Ljubljani.
Rez. fondl: 34.788.637-75 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 87.176.383-75 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
s vseskozi slovensko narodno upravo.
Vsa pojma dajo:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančni hiši
v Gospodarskih ulicah št. 12.

Stalno zastopstvo
želi prevzeti oseba, znana v boljših
krogih. — Naslov: „Stalno zastop-
stvo“, poste restante, Litiija.

Seno in slama
vse v balah, se ceno prodaja na skla-
dišču, **Martinova cesta št. 10.**
974-16

Gospodična, dobra kubarica, želi kje v
mestu, trgu ali vasi v bližini kolodvora
in farne cerkve v najem ali na račun
majhno ali večjo
2340-2

gostilno
in sicer na Kranjskem, Štajerskem ali
drugod takoj ali pozneje. Sprejme zraven
tudi **prodajalno**. Ponudbe upr. „Slov.
Naroda“ pod „gostilna H 218“.

Stanovanja
se oddajo za avgustov in novembrov
termin.
Natančneje se poizve v pisarni
DEGHENGLI.
1669-9

Proda se
HIŠA
ki ima 2 trgovini in 2 kleti ter več lepih
sob. Zraven je lep vrt, vodnjak in ve-
lika drvarnica. Stoji na jako ugodnem
kraju v bližini velikih tovarn, pripravn
je za vsako obrt. Po degovoru se tudi
oddaja v najem.
2196-7
Kje, pove upr. „Sl. Nar.“.

Za lesno trgovino se išče zanesljiv
samski uradnik
zmogel korespondence in računovod-
stva ter vaje prevzemanja desk, mer-
jenja hlobov in vseh zadevnih v lesno
stroko spadajočih del.
2347-2
Pismene ali ustmene ponudbe z
navedbo dosedanjega poslovanja spre-
jema **Franc Dolenc v Škofji Loki.**

Uradno dovoljena
že 15 let obstoječa
najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb
G. FLUX
Gospodarske ulice št. 6
2350
priporoča in namešča le boljše
službe iskajoče vsake vrste
za Ljubljano in drugod. Potnina
tukaj. — Natančneje v pisarni.
— Vestna in kolidor možno hitra
postrežba zagotovljena.
Zunanji dopisom je priložiti znamko za odgovor.

V Ljubljani, na Kongresnem trgu št. 6
(nekdanj Tamhornino)
se prodaja **zlato** in srebrno blago.
Sprejemajo se popravila in nova dela.
Urarji popust.
1459-11
Z odličnim spoštovanjem
Ign. Radoš, zlatar.

Pri prvevrstni avstrijski zavarovalni dru-
žbi proti požaru in za življenje najdejo
posredovalci
1650-9
kot krajevni in okrajni zastopniki izplačujoč se
postranski posel, kot glavni zastopniki in stalni
potovalci pa dobro trajno službo. — Ponudbe
pod „16.305“, Gradec, poste restante.

Lepo stanovanje
v Zgornji Šiški se odda takoj.
Natančneje se poizve pri lastniku
„Matjann“, gostilničarju „pri kamniti
mizi“ v Zgornji Šiški.
1779-15

Prodajalna
s poleg ležečim stanovanjem se takoj
oddaja v **Gradišču št. 4.**
1726-18
Več se poizve pri hišniku istotam.

Hiša
ki je v njej gostilna in prodajalna, se
proda iz proste roke.
Več se izve v gostilni „Pri smreki“
v Spodnji Šiški št. 88.
2313-3

Izučen
ključavničar
izkušen strojnik, dobi trajno službo.
Ponudbe s prepisi izpričeval in za-
htevo plače sprejema pod „Poraben
99“ upravn. „Slov. Naroda“.
2355-2

Kontoristinja
večja slov. in nem. korespondence, eno-
stavnega in dvostavnega knjigovodstva,
trgovskega računstva, stenografije in
pisanja na stroj išče službe za 1. avgust.
Ponudbe pod „Kontoristinja M.
P.“, poste rest., Ljubljana.
2348-2

Mlin
v dobrem stanju in z velikim zasluž-
kom dam vsled pomanjkanja delavskih
moči v najem oz. ga tudi prodam.
Franjo Marotti
Obrov v Istri (pri Il. Podgradu).

Zaradi odpotovanja se prodaja
**pohištvo, zastorji, pre-
proge, slike, svetiljke**
itd. — Ogleda se lahko od 10.—3. na
Bleiweisovi cesti 18, I. nad., desno.
2359-2

Kupim poceni več dobro ohranjenih
moških in ženskih koles.
Pismene ponudbe pod „Dobro kolo“,
poste restante, Ljubljana.

Pozor, kupovalci salam!
Usojamo se javljati čast. občinstvu, da pro-
dajamo kakor že več let svoje predobro reno-
mirane, dobro uležane **salamo** priznano izvr-
stne kakovosti tudi letos in naznanjamo v ko-
rist kupovalcem, da ima vsaka **salam** v znak
pristnosti **nebeljeno vrvice** in da nosi
plombo z vtisnjeno našo registrirano
znamko: **sidro**. Prosimo, da se izognete pre-
men, da pri nakupu **Herzovih salam**
obrne pozornost naši znamki, **sidru**.
Herman Herza sinovi v Buda-Pešti.
1876-6
Zastopnik: **Edvard Zelenka v Ljubljani.**

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg
v Ljubljani
priporoča svoje
izborno pivo v sodcih in v steklenicah.
Zaloga v Spodnji Šiški. — Telefon št. 187.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg
v Ljubljani
priporoča svoje
izborno pivo v sodcih in v steklenicah.
Zaloga v Spodnji Šiški. — Telefon št. 187.

Vodni zdravilni zavod kopališče Kamnik na Kranjskem

Postaja c. kr. drž. železnice. 1472-16
Vse vodno zdravljenje, (sistem Priesnitz, Wienternitz in Kneipp) solne, električne kopeli in kopeli z ogljikovo kislino, zdravljenje s suhim vročim zrakom, masaža in zdravilna gimnastika, zdravljenje z elektriko. Prospekti zastoni. **Sezija od 20. maja do septembra.** Zdravniški vodja dr. R. Wackenreiter.

CUNARD LINE.

Najboljša in najcenejša, zelo pripravna vožnja 3106-41
V AMERIKO.
Vsakih 14 dni vozijo parniki, opremljeni s po dvema vija koma in brezčimnim brzojavom, noseči po 10.000 ton
v smeri TRST-NEW-YORK.

Pojasnila in vozne liste daje glavni zastopnik:
ANDREJ ODLASEK, Ljubljana, Slomškove ulice 25.
Bližnji odhodi parnikov iz Trsta: „Carpatha“ v ponedeljek, 2. julija 1906; „Ultonia“ v ponedeljek, 16. julija 1906; „Slavonia“ v ponedeljek 30. julija 1906.

Enonadstropna hiša

poleg cerkve, pripravna za vsako obrt, na trgu, z velikim 1600 m² metrov obsežnim vrtom, gospodarskim poslopjem, hlevom, pralnico, z vodovodom, 2 kletni in 3 nji vami z žetvijo, katere se lahko prodajo kot stavbišča ker so ob glavni cesti. Vrt je ob reki Rintzi, osobito za strojarje pripraven, ker ni druge strojarne v okraju ter so surovine poceni. se **prodaja** s prašiči in drugo živino vred.
Pojasnila daje lastnik v Kočevju, Glavni trg št. 90. 2005-12

Št. 598 m. š. sv. 2368

Razpis učiteljske službe.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani razpisuje na mestni slovenski dekliški osemrazrednici

mesto nove, 12. stalne učiteljice.

Pravilno opremljene prošnje je vlagati predpisanim potom pri c. kr. mestnem šolskem svetu

najkasneje do 24. julija t. l.

Na zakasnele in nepopolne prošnje se ne bo oziralo.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani
dné 26. junija 1906.

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, Dolenjske želez. postaja Straža-Toplice.

Akratoterma 38°C. Pitno in kopalno zdravljenje. Posebnega učinka za protin, revma, ischias, nevralgijo, kožne in ženske bolezni. Veliki kopalni basini, posebne kopeli in mahovnate kopeli. Udobno opremljene sobe za tuje, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdna okoličina. Dobra in cenovno restavracija. **Sezija od 1. maja do 1. oktobra.** Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopalniška uprava.

L. Schwentner

knjigotržec
v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.

Naznanjam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve brane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v založbi „Narodne Tiskarne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI., broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.
Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.
Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.
Zbirka zakonov. II. Kaz. pravni red, vezan à 2 gld. 80 kr.
Zbornikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.
Dr. Nevešek: „4000“. Povest, broš. à 50 kr.
A. Aškerc: Islet v Carigradu, broš. à 20 kr.
Turgenjev: Otol in sinovi. Roman, broširan à 50 kr.
Štiri novele, broš. à 20 kr.
Beneš-Třebizsky: Blodna duša. Roman, broširan à 70 kr.
Lefebvre: Paris v Ameriki, broširan à 50 kr.
Stat nominis umbra: Osmikarstvo in naši časniki, broširan à 40 kr.
Jelinek: Ukrajinske dume. Povest, broširana à 15 kr.
Halévy: Dnevnik, broširan à 15 kr.
Kazne pripovedke, broširane à 40 kr.
Dve povesti, broš. à 25 kr.
Theuriet: Undina. Povest, broš. à 20 kr.
A. Trstenjak: Slovensko gledališče, broširan izvod à 1 gld.
Jurčič: Listki, broš. à 15 kr.
Gregorčičevim kritikom, broš. à 30 kr.
Avstrijski patrijot: „Parteiwesen der Slaven“, broširan à 50 kr.

Po znižani ceni priporočam: Fran Kocbek, Pregovori, prilike in reki. Prej 50 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

A. KUNST
Ljubljana
Židovske ulice 4.
Velika zaloga obuval
lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.
Vsakršna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se hranijo in razpisujejo. Pri zunanjih naročilih naj se blagovoli vzorec vpošlata.

Ustanovljeno leta 1845.

JOS. REICH

Edini zavod
za kemično čiščenje obleke ter zastorjev, barvarija in likanje sukna
na par.

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4.

Sprejemališče

Šelenburgove ulice št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Pariski modercil
Sprejaj ravna oblika, ne tišči na želodec. priporoča v največji izbi
Alojzij Persché
v Ljubljani
Pred škofijo št. 21.

Vsak dan svež

sladoled in ledena kava

se dobi
v sladličarni
J. Zalaznik
Starl trg št. 21.

Važno! za Važno!
gospodinjstvo, trgovce in živinorejce.
Najboljša in najcenejša postrežba

za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd. tudi po Knappu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redline in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografirane aparate in potrebščine, kirurška orodja, vse vrste vrste, sredstva za deinfekcijo, voski in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega rumna in kornjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in solij za kopeli.

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, enojan, kolmož, krmlino apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

— Drogerija — 26

Anton Kanc

Ljubljana, Židovske ulice št. 1.
Kupuje po najvišji ceni razna selišča (rože), cvetja, korenine, semena, skorje itd. itd.

Gumasti predmeti in obveze
Josip Höfer, Dunaj II/1, Taborstrasse 44/r
(Posthof gegenüber Hotel Bayr. Hof)
Originalne francoske gumaste specialitete
à tucat K 2.—, 4.—, 6.—, 8.—, 10.— do 18.—. Garantirano izvrstna kvaliteta.
Razpošilja se diskretno. 2025-5
Pošiljatev za poskušnjo, ki obstoji iz najboljših vzorcev 10 kosov 5 K.

Najznamenitejši
kemiki in priznani zdravniki so označili
„lasno vodo Käthe“
ali pomado kot edino in najzanesljivejšo sredstvo krepke in hitre rasti brade, in las. — V prav kratkem času presenetljiv učinek.
Steklenica ali lonček K 2.—, K 3.—, poskusna steklenica K 1-40. Po povzetju pošilja samo gospa **Käthe Menzel**, Dunaj, XVIII., Schulgasse 3, 1. Stockm. 1268 13

Najkoristnejša darila so
SINGERJEVI
šivalni stroji.
Naprodaj so v vseh prodajalnicah s tem polegatočim kazalom.
53-26
SINGER Co., delniška družba šivalnih strojev
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.
Filijalke: Postojna, Kočevje, Kranj, Novo mesto.

Vinska dražba.

Pri podpisani upravi se bo prodajalo tudi letos 4. julija ob 11. dopoldne **ca. 500 hl vina lastnega pridelka** na prostovoljni dražbi.
Prodajala se bodo letošnja vina in tudi pridelki prejšnjih let in sicer **namizna in obedna vina** po najrazličnejših cenah.
Pogoji se zvedo pri upravi. 2282-3
Železniška zveza: iz Ljubljane ob 5 uri 9 min. jutraj; iz Celja ob 7 uri 27 min. jutraj. Dohod v Brežice ob 10 uri 12 min.

Graščinska uprava dr. Ignacija grofa Attemsa
v Brežicah ob Savi (Spodnje Stajersko).

Ljubljana **Martin Klemenčič** Vrhnika
Tržaška cesta 47 Stara cesta 101
priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega 2353-2

pohištva

v vseh slogih iz trdega in mehkega lesa, žimnic, modrocev, stolov itd.; obenem se priporoča za vsa **stavbna mizarska dela** po načrtih, ki jih izvršnje po **najnižjih cenah.**

Ces. kr. avstrlijske državne železnice.

C. kr. ravateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. junija 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga na Trbiž. Ob 12. uri 52 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno čez Selztal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 05 m jutraj osebni vlak v Trbiž ob 3. junija do 9. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 10 m jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj čez Selztal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 40 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Benetke, Milan, Florenco, Rim, Beljak, Celovec, Ljubno, Selztal, Solnograd, Inomost, Bregenc, Zeneva, Pariz, Dunaj — Ob 4. uri popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Prago, (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 9. uri 56 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (direktni voz I. in II. razr.). — **Proga v Novo mesto in Kočevje.** Ob 7. uri 17 m jutraj osebni vlak v Novo mesto, Stražo-Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m zvečer osebni vlaki v Novo mesto, Kočevje. **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 3. uri 07 m jutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo (direktni voz I. in II. razr.), Inomost, Solnograd, Franzensfeste, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. Ob 7. uri 09 m jutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 13 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni voz I. in II. razreda), Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curih, Bregenz, Inomost, Zell ob jezeru, Bad Gastein, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 30 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selztala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla, Benetke, Milana, Florenco, Rima. — Ob 8. uri 46 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selztal, ob Solnograda in Inomosta, čez Klein-Reifling iz Steyru, Lince, Budejevic, Plzna, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prage, Lipskega. — Ob 10. uri 37 m ponoči osebni vlak s Trbiža ob 3. junija do 9. septembra samo ob nedeljah in praznikih. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Ob 8. uri 44 m jutraj osebni vlak iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m pop. ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 min. jutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

Prva kranjska tvornica klavirjev v Ljubljani
Rimska cesta št. 2. Hilserjeve ulice št. 5.

WAR BIN EK-ovi
piani so neprekosljivi! Priporočajte se osebno.
Klavirji, harmoniji, tudi samoinstalni, električni. Prodaja se tudi na obroke. Stare klavirje jemljemo v zameno. Dajemo tudi naposodo. Poprave, ugaščanja se izvršujejo točno in dobro. Solidne cene, 5letna garancija. 2159 6

BIBE

brezalkoholna pijača izvrstnega okusa iz sadnega soka se dobiva pri 2365-1

G. PICCOLI, lekarnarju
v Ljubljani, Dunajska cesta.

En del tega soka, pomešanega s petimi deli vode, da za mlade in stare, za zdrave in bolne, prijetno, žejo gasečo, redilno in za prebavne organe zdravo pijačo.

1 steklenica 1 krono.
Naročila se izvrše točno po povzetju

Otvoritev gostilne.

Podpisani vladno naznanja slavnemu občinstvu, da otvori dne 30. junija t. l. v nekdanji

Wenzeljevi hiši v Domžalah

gostilno

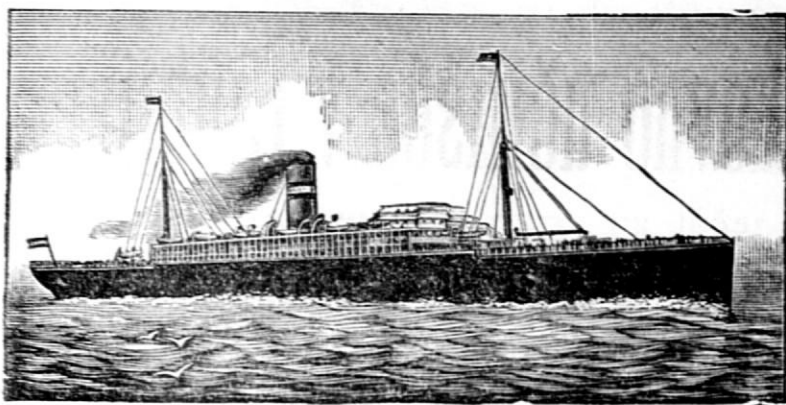
v neposredni bližini železniške postaje in tik državne ceste, s krasnim vrtom, modernim kegljiščem itd., ter se bode potrudil postreči slavnemu občinstvu vedno z dobro pijačo kakor tudi z gorkimi in mrzlimi jedili.

Za mnogobrojni obisk se najtopleje priporoča z velespoštovanjem

Anton Skok.

2325-3

Najcenejša vožnja v Ameriko!

Boulogne-New York
najhitrejša vožnja

Nizozemsko-ameriške črte
Bazel-Pariz-Boulogne-Amerika

Vozne liste preskrbi in daje brezplačno pojasnila

1787

edina oblastveno potrjena potovalna pisarna

Edvard Kristan v Ljubljani

Kolodvorske ulice 41

na dvorišču v vili med prvo in drugo hišo na desno

Prof. Williama

pristna ameriška lasna barva

AXA

Neprimerljivo čudovito sredstvo, ki lasem in bradi dá zopet za vedno nazaj prirodno barvo, tako da človek pozabi, da je bil kdaj siv. Pristna ameriška lasna voda AXA za stalno pobara osivele ali obidele ali rdeče lase svetlo, svetlorjavo, rjavo ali črno.

Pristna ameriška lasna barva AXA je dobra za lase in za brado. Je jako stanovitna. Je zaježeno popolnoma neškodljiva. Najpreprostejše ravnanje. Ponesrečiti se ne more nič. Pospešuje rast las. Podela lasem lep svilnat blešč. Ne umaže in ne zamasti ter ne pobarva kože. Ostane neizpremenjena, nobeno umivanje ne more odstraniti prirodne barve. Obstoji iz tekočine brez kakršnekoli škodljive primese.

Barvanje z ameriško barvo AXA daje prekaša vsa druga barvanja zaradi preprostosti, zanesljivosti, stanovitnosti, neškodljivosti in cenenosti. Na tisoče navdušenih priznanj. — Steklenica stane K 5-50.

Po povzetju ali če se pošlje denar naprej razpošilja evropska glavna zaloga

RIVIERA-PARFUMERIE

Dunaj, VI., Eszterhazygasse 31.

Po 28, 32, in 44 novčičev liter

se prodaja v Ljubljani v Šelenburgovih ulicah šte. 6

istrijsko in dalmatinsko vino

kakor tudi

istrijska desertna vina, refoško, rizling, burgundec po 60, 80, 90 novč. in gld. 1-10

iz brionskih kleti in od Kmetijskega zavoda istrijskega v Poreču.

Konjak. Pivo v steklenicah. Sodavica. Rudninske vode.

Dostavlja se na dom

zastonj.

2277-3

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozickov in navadne do najfinejše

žime.

M. Pakič
v Ljubljani.

Neznani naročnikom se pošilja s povzetjem

J. KEBER

v Ljubljani

na Starem trgu št. 9

in na Sv. Petra cesti št. 31 priporoča

svojo tovarniško zalogo suknene, platnene in perilnega blaga

po izredno nizkih cenah.

Potrebščine za krojače in šivilje.

G. ČADEŽ

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manufakturne trgovine priporoča 27

klobuke

slamnike

čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd.

Blago imam solidno, cene zmerne. Postržem točno.

Jos. Eberle

urar
trgovec z zlatino in srebrnino

na Mestnem trgu št. 13

filijalka:

na Mestnem trgu št. 17

priporoča svojo veliko zalogo predelanih ur iz prvih tovarn, budlik, stenskih, salonskih in ur na nihalo, briljantov, zlatnine in srebrnine. Namizna oprava iz kitajskega srebra.

Lastna delavnica za popravila in vsa nova dela.

Jv. Seunig

trgovec z usnjem

na drobno in dobelo

v Ljubljani, Stari trg št. 7

priporoča

olje zoper prah

dosedaj najboljšo, prosto bencina, smole, petroleja ter kislin brez konkurence, brez vsacega duha po najnižjih cenah: 1 kg. 60 h, več a 70 h, pri nakupu večje množine še ceneje.

Novo! Patentirano Novo!

nepremočljivo mazilo

za poobrnenje rujavih čevljev, usnja itd.

Št. 1056.

Razpis.

Na mestni višji realki v Idriji (s pravico javnosti in z reciprociteto) se razpisuje z začetkom šol. leta 1906/7:

1.) učno mesto za opisno geometrijo

v zvezi z matematiko ali kakšnim drugim dopustnim predmetom,

2.) učno mesto za kemijo

v zvezi z matematiko in fiziko.

Na županstvo v Idriji naslovljene prošnje naj se vlagajo pri realnem ravnateljstvu do konca avgusta 1906.

Županstvo v Idriji

dne 27. rožnika 1906.

2354-1

P. n.

Vdano podpisani si usojamo p. n. občinstvu in cenjenim odjemalcem priljudno javljati:

BRZOJAVKA.

Na milanski svetovni razstavi 1906 so firmi **LAURIN & KLEMENT** v Mladi Boleslavi, kot solzdelovalki tamkaj razstavljenih motornih koles in motornih voz, priznali grand prix.

Motorna vozila **LAURIN & KLEMENT**ova si po vsem svetu pridobivajo najvišje priznanje.

Z odličnim spoštovanjem

2357-2

JOSIP KOLAR & Komp.

na Mestnem trgu št. 9 v Ljubljani

zastopniki izdelovalnic za motorna vozila **LAURIN & KLEMENT** v Mladi Boleslavi na Češkem.

Naznanilo.

2303-3

V konkurzno maso **Senica & Zupan** spadajoča

zaloga modnega in galanterijskega blaga

z opravo vred, sodno cenjena na 2760 K 66 h, proda se ofertnim potom, kakor stoji in leži, brez jamstva konkurzne mase za kakovost in količino.

Pismene ponudbe opremljene z 10% vadijem, vložiti je pri podpisnem oskrbniku konkurzne mase najkasneje dne 5. julija t. l. in ostanejo ponudniki vezani na nje do vstetega dne 12. julija t. l.

Kupnino plačati ima ponudnik takoj, ko se mu naznani sprejetje ponudbe; ko bo kupnina plačana, se prodana zaloga izroči, in je izprazniti prodajalniške prostore v Selenburgovih ulicah št. 3, kjer se ista sedaj nahaja do dne 20. julija t. l.

Inventurni zapisnik je na vpogled na tukajšnjem e kr. deželnem sodišču soba št. 108; kdor hoče zalogo ogledati, zglaš naj se pri podpisnem.

V Ljubljani, dne 25. junija 1906.

Odvetnik dr. **Božidar Vodusek.**

Zidanje rakev

(grobne)

na novem centralnem pokopališču izvrši po najnižji ceni

stavitelj novega pokopališča

po oblastveno odobrenih določilih za zgradbo pokopališča.

Natančneje se poizve

v tehnični pisarni g. **Ferdinanda Trumlerja**

mestnega stavitelja

1561-18 v Ljubljani, Pred škofijo šte. 3.

Hotel „Triglav“

na Bledu.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da otvorim v nedeljo, dne 1. julija 1906 svoj novo zgrajen

hôtel „Triglav“.

Za prenočevanje je na razpolago 22 sob s krasnim razgledom po jezeru.

Za najboljša pristna vina, češko budojoviško pivo ter za okusna gorka in mrzla jedila je preskrbljeno.

Popoldne koncertuje znani kvartet ljubljanskih šramljev.

Za obilen obisk se priporoča slavnemu občinstvu z velespoštovanjem

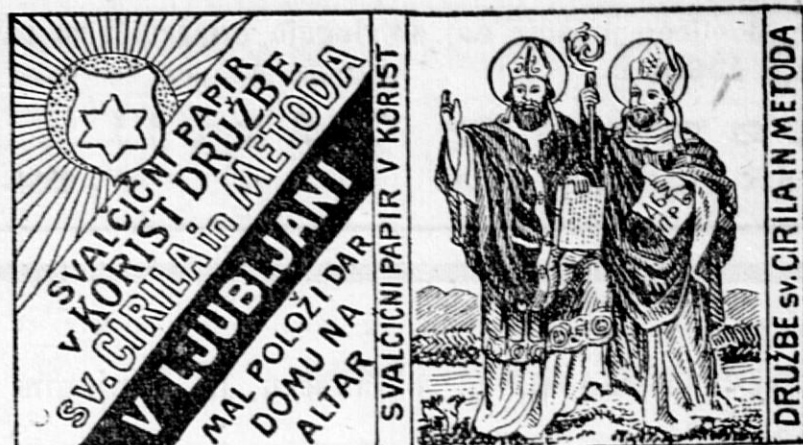
2306-3

Jakob Peternel.

Kavarna in restavracija

Hotel Balkan Trst

Nova zgradba, * 70 elegantnih sob, * lift, * električna razsvetljava, * kopelji, * cene zmerne.
2110-9 Počakaj in Kogel.

Novost! Cigaretni papir in cigaretne stročnice nedosežno izvrstne kakovosti.

Vprašanja naj se naslavlja na vodstvo družbe „sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani.

Razglas.

Na c. kr. prvi državni gimnaziji v Ljubljani (Tomanove ulice št. 10) bodo sprejemne izkušnje za vstop v I. razred šolskega leta 1906/7 dne 14. julija ob 1/2 10. uri dopoldne.

Učenci, ki želijo delati to izkušnjo, naj se v spremstvu svojih staršev ali njih namestnikov oglasijo dne 8. julija med 1/2 9. in 12. ura pri gimnazijskem ravnateljstvu ter s seboj prinesejo krstni list in obiskovalno izpričevalo.

Vnanji učenci se k sprejemnim izkušnjam lahko oglasijo tudi pisмено, ako pravočasno po pošti pošljejo gori imenovani listini.

Učenci, ki po svojem rojstvu in po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okr. glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Radovljici, ali ozemlju okr. sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori, se smejo v ljubljanski gimnaziji sprejemati edino le po dovoljenju c. kr. deželne šolskega sveta.

V Ljubljani, dne 26. junija 1906.

Ravnateljstvo I. državne gimnazije.

2311-3

Knjižna novost:

Ljudmila Poljanec Poezije.

V tej lično opremljeni knjižici je izšla zbirka poezij pesnice, ki jo je poznalo doslej občinstvo pod pseudonimom Nataša kot odlično so-trudnico slov. leposlovnih listov, zlasti „Ljubljanskega Zvona“. Mehka lirika, polna globoko občutstva, se bo s svojim mehkim elegičnim tonom brez dvoma prikupila vsakemu čitatelju. — Priporočamo jo posebno slov. naobraženemu žensktvu. 54-65

Cena broš. K 2.—, po pošti K 2-10, eleg. vez. K 3.—, po pošti K 3-10.

Založništvo L. SCHWENTNER v Ljubljani.

Znižane cene!

Anton Schuster

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 7

priporoča

2279-3

po zelo znižanih cenah
konfekcijo za dame, bluze, modno
blago za dame in gospode, batist,
cefir, levantin, garniture, preproge.

Najboljši šifon, platno in perilo.

Uzorci na zahtevanje poštine prosto.

Znižane cene!

Dobro urejena in upeljana trgovina

na najlepšem kraju se takoj odda.

Več se poižve pod „S. P. Š.“
v upravo „Slov. Naroda“. 2289-3

Solicitator

vešč slovenskega in nemškega jezika
v govoru in pisavi, spreten v izdelo-
vanju listin, zemljkopisnih prošni,
vaje v ilustraciji zemljiške knjige in
vaje v obveščanju s strankami in na-
pravi manjših navadnih konceptov tožba
in eksekutivnih predlogov se sprejme
takoj, eventualno čez par tednov v
odvetniško pisarno na deželi.

Plača po dogovoru in sposobnosti.

Kje — pove upravništvo „Slov.
Naroda“. 2314-2

Nova trgovina

s suknemim, plat-
nenim in manu-
fakturnim blagom

JOS. PETKOSIC

Ljubljana
Stari trg št. 4.
Uzorci na zahtevanje!

Klobuke slamnike

cilindre in čepice
v najnovjših faconah in v velikih izberah

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Pri banki „SLAVIJI“

se razpisuje

služba organizatorja

s stalno plačo, dnevnščinami in povračilom potnih stroškov.

Prošnje za to službo, opremljene s pričevali o študijah in dosedanjem poslovanju je vlagati do konca tekočega meseca pri generalnem zastopstvu banke „Slavije“ v Ljubljani. 2224-3

Krojaško strokovno učilišče v Ljubljani

naznanja, da prične tečaj za prikrejevanje moskih oblačil

dne 16. julija t. l.

Pojasnila daje in oglase sprejema

Alojzij Kunc

strokovni učitelj v Ljubljani.

2152 3

Kupuj pa „le v steklenicah“!

V Ljubljani pri gospodih:

v. Fabiana nasl.	Fr. Kham.	Peter Lassnik.	Karl Planinšek.	Anton Stacul.
Anton Korbar.	Ant. Kanc, drog.	Alojzij Lilleg.	Jos. Pollak.	Fran. Stupica.
F. Groselj.	Mihail Kastner.	A. Mehle.	A. Sušnik.	Ferd. Terdica.
Adolf Hauptmann.	Edmund Kavčič.	P. Mencinger.	M. E. Supan.	Uradniško kon-
Karl C. Holzer.	Henrik Kenda.	Josip Murnik.	A. Sarabon.	sumno društvo
Ivan Jebračin.	Josip Kordin.	J. Perdan.	Viktor Schiffer.	
Ant. Ječminek.	Anton Krisper.	Vaso Petričič.	M. Spreitzer.	
-
Bled: Oton Wölfling.	Kranj: Fran. Dolenc, Ivan	Radovljica: L. Fürsager, Fr.
Črnomelj: Andrej Lackner,	Majdič, Karl Šavnik, le-	Homann, Oton Homann.
Karl Müller, B. Schweiger,	karnar „pri sv. Trojici“, J.	Sodražica: Ivan Levstik.
Anton Zuro.	Krenner, R. & E. Ross.	Siška: J. C. Juvančič.
Draga: P. S. Turk.	Litija: Lebinger & Berg-	Skofja loka: E. Burdych.
Hrib: A. Bučar, Fran. Kovač.	mann.	M. Žigon.
Idrija: A. Jelenec, J. Šepeta-	Lož: F. Kovač.	Trzin: G. Bartol.
vec, V. Lapajne F. Poljanšek.	Mirna: Josip Schuller.	Trebnje: Jakob Petrovič.
Kamnik: E. Hayek, J. Klemen-	Mokronog: J. Errath, B. Šbil,	Ivan Zernatto.
čič, J. Koschier, Fr. Šubelj.	„pri škofu“, Peter Strel.	Trzin: Frid. Ratharek.
Kočevje: F. Jonke nsl. R. Ko-	Novo mesto: Küssel & Kon-	Velike Lašče: Ferdinand.
ritnik, Fr. Loy, P. Petsche,	čan, A. Pauser, F. Pletersky,	M. Doganec.
J. Rötzel, M. Rom, F. Schlei-	I. Picke.	Vipava: — Vrhpolje: Fran.
mer, F. Göder, F. Verderbet.	Polhov gradec: J. A. Leben.	Kobal.
Kostanjevica: Alojzij Gač.	Postojna: A. Dittih, G. Pikel.	Vrhnika: D. Šetina, R. Ratner.
Krško: F. X. Aumann sm,	Radeče: Ivan Haller, J.	Zagorje: R. F. Mihelčič.
R. Engelsberger.	Trepenčnik, I. občno rade-	iv. Müller sen.
	ško konsumno društvo.	Žužembek: Jak. Derean.

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana,

opekarna in tovarna pečl, ponudijo vsako poljubno množino

1703-16

zarezane strešne opeke,

(Strangfalzzegel).

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Te vrste strešniki so patentovani v vseh kulturnih državah. Lastniki patentov: F. P. Vidic & Komp. in Jos. Marzola.

Najilčnejše, najcenejše in najprilprostejše strešno kritje.

Vzorce in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Sprejmejo se zastopniki

Takojšna in najzaneslivejša postrežba.

Sprejmejo se zastopniki.